

Naročnina znaša mesečno 25.— Din,
za inozemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana: Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor: Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 440.

Celje: Kocencova ul. 3. Telefon št. 190.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifi.

JUTRO

Upravništvo: Ljubljana, Prešernova
ulica 54. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelek: Ljubljana, Prešer-
nova ulica 4. — Telefon št. 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 455.
Podružnica Celje: Kocencova ulica
št. 2. — Telefon št. 190.
Računi pri pošti ček zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842; Praha čisto 78.180;
Wien št. 105.241.

Sporazum med liberalci in Macdonaldom

Liberalci bodo omogočili sprejem premo-
govnega zakona — Položaj delavske vlade znatno okrepljen

London, 28. marca. AA. Snoči se je vršila seja liberalne stranke, na kateri je bilo prečitano poročilo o pogajanjih s trgovskim ministrom Grahamom. Na temelju tega poročila se je sklenilo, da liberalna stranka pri tretjem čitanju premo- govne- ga zakonskega načrta ne bo glasovala. Na ta način je večina za premo- govni načrt v spodnji zbornici zagotovljena. Vlada je napravila libe- ralcom neke koncesije.

»Times« objavljajo uvodnik z na- slovom »Liberalno-socialistični sporazum«, v katerem pravijo, da se je poli- tični položaj v Angliji bistveno izpre- menil.

»Čprav, nadaljuje list, ni bila skle- njena formalna zveza med liberalci in socialisti, obstaja praktično liberalno-socialistični sporazum. Vlada krogi so sedaj gotovi, da je vsaka možnost spo- lnihih volitev odstranjena, dočim je na liberalni strani izginil vsak odpor proti premo- govnomu zakonskemu načrtu. Politični položaj v parlamentu sliči pa- rlamentarni situaciji iz leta 1910-14, ko je vlada ostala trdna na krmilu s pomočjo prijateljskih, v resnici neodvisnih sku- pin. Treba priznati, nadaljuje list, da ima liberalno-socialistična antanta za

neki čas tudi praktični pomen in da to stanje ni za obe strani brez koristi. Naj- večja korist tega sporazuma pa je, da se bo vlada lahko mirno posvetila re- šitvi treh važnih zunanje-političnih pro- blemov to je: pogodbe z Egiptom, po- ročila indijske ustavne komisije in skli- cala imperialno konferenco, ki bo sle- dila po par mesecih londonski konfe- renci.

Teh vprašanj ni možno rešiti v stran- karskem duhu in stališče opozicije te- kom londonske konference kaže, da je nacionalna rešitev teh vprašanj lažja, če ostanejo vodje delavske stranke še nadalje na vladnem krmilu.

London, 28. marca. AA. »Daily News« poročajo, da bo prišlo med delavskimi in liberalnimi voditelji do sporazuma in vprašanju volilne reforme. Na ta način bo ostala vlada lahko polnih pet let na krmilu.

London, 28. marca. s. Churchill je iz- javil na zborovanju konservativne stranke, da se zdi, da je prišlo med libe- ralci in laburisti do sporazuma in ob- staja nevarnost, da bo ta sporazum pri- vedel do reforme volilnega reda, kar bi zelo škodovalo konservativni stranki in interesom angleškega imperija.

V petek plenarna seja londonske konference

Proučevanje vprašanja varnostne pogodbe — Japonska
delegacija ne bo popustila

London, 28. marca. AA. Prilivni razgovor med člani delegacij na pomorski konfe- renci so se davi nadaljevali. Delegati proučujejo razne politične in druge strani problemov, ki jih ima rešiti konferenca. V po- nedeljek se sestanejo vodje konference na daljši sešestanek, na katerem bodo premo- trili položaj. V petek bo plenarna seja konfe- rence, ki bo razpravljala o doseženem napredku in o delu odborov.

Listi poročajo, da proučuje Francija, ka- teri je znano sedaj stališče Zedinjenih drž- av do konzultativne pakta in nerazpo- loženja Anglije nasproti pogodbam, ki bi imele za posledico vojaško pomoč v prime- ru vojne, stopnjo varnosti, ki jo nudita člen 11 in 16 statuta Društva narodov. Anglija je izrazila svojo pripravljenost, da obraz- loži in objasni vsako točko, ki bi bila ne- jasna v pogledu obveznosti, ki jih je An- glija prevzela z locarnsko pogodbo in s Kelloggovim paktom. Anglija bo tudi izja- vila, da je odločena zadostiti obveznostim teh paktov.

Tokio, 28. marca. AA. Japonski mornariški strokovnjaki so imeli snoči sešestanek, ki je trjal 4 ure, na katerem so se soglasno iz- rekli za integralne zahteve, ki jih je po- stavila Japonska od vsega začetka. Sklepi

sešestank so bili predloženi predsedniku mi- nistrskega sveta.

Predsednik vlade in minister za zunanje zadeve sta imela davi konferenco o teh vprašanjih. Predsednik vlade je po tem se- stanku izjavil poročevalcem listov, da še ne more povedati, kdaj bodo izgotovljena nova navodila za japonsko delegacijo v Londonu. Mnogi listi vztrajajo na tem, naj bi se japonska delegacija raje odstranila s konference, kakor da bi odstopila od pr- votnih minimalnih številk, ki jih ni moči znižati.

London, 28. marca. s. V krogih francoske delegacije na pomorski razorožitveni kon- ferenci se poudarja, da Francija nikakor ne namerava Anglije ali drugih držav pozivati, naj prevzamejo obveznosti, ki presegajo obveznosti iz pakta Društva narodov. Fran- cija je bila vedno naziranj, da pomeni uporaba člena 16 tega pakta bistveno ga- rancijo, ki je narodom neobhodno potrebna.

Pariz, 28. marca. s. »Matin« naglašja, da je ameriška vlada z ozirom na konzultativ- no pogodbo in zadnji Briandov govor v se- natu odprla možnost ugodnega izida konfe- rence. Ni več izključeno, tako piše list, da bo konferenca zaključila z boljšo ureditvi- jo varnosti na svetu, kar se do sedaj zaradi stališča Amerike in Anglije ni moglo doseči.

Obračun Maniujaz liberalno opozicijo

Historijati sestave caranistične vlade — Nepoštena sred-
stva liberalne protivladne agitacije

Bukarešta, 28. marca. AA. Predsed- nik vlade Maniu je imel na včerajšnji seji parlamenta govor, tekom katerega je izjavil med drugim naslednje:

Vlada nikakor ne namerava uvesti ne cenzure ne obsednega stanja, ker je oboje ukinita, ko je prišla na vlast. Za- pletba neklih listov pred dnevi je bila od- rejena zato, ker so priobčili žaljive stavke proti kralju in regentskemu sve- tu. Te ukrepe so torej izzvale politič- ne spletke opozicije.

Glede na nedavne izjave generala Avarasca je predsednik vlade izjavil, da so netočne. Pred imenovanjem sedanje- ga režima je regentski svet vprašal se- danjega predsednika vlade ali bi pristal na to, da sestavi vlado narodnega uedi- njenja g. Titulescu. Maniu je ta pred- log sprejel, toda liberalci so ga odbili. Nato je bila sestava vlade izročena se- ljaški stranki. Seljaška stranka je obdr- žala svoje pozicije pri pravkaršnjih ob- činskih volitvah, dočim je liberalna stranka pri teh, popolnoma svobodnih volitvah dosegla komaj 19 postojank. Trditve liberalcev, da vlada bolševizira Besarabijo, je predsednik vlade ogor- čeno in z gnušom odbil. Pozval je vodi- telje liberalne stranke, naj pred vso jav- nostjo predložijo dokaze za te svoje tr- ditve. Enako poziva liberalno stranko, ki je trdila, da je bilo tekom teh volitev smrtnih žrtev, naj navede imena teh doživelih mrtvecev.

Vlada bo ostala na oblasti dotlej, da popolnoma izvede svoj program. »Mi uživamo«, je zavrnil predsednik vlade Maniu svoja izvajanja. »Zamiranje pre- livalstva in regentskega sveta in bomo delali naprej, dokler ne izvedemo svoje-

ga programa, ki mu je cilj konsolidacija Rumunije«.

Bukarešta, 28. marca. g. Kakor javlja »Lupta«, se je general Coanda ogla- sil v Parizu pri princu Karlu v imenu Avar- scove stranke, ki se je preteklo nede- ljo energično zavzela za princa. Gene- ral Coanda je vprašal princa Karla, ali pooblašča Avarscovo stranko, da pri- ne akcijo za njegov povratak v domo- vino. Princ Karl je odgovoril, da se bo vrnil le tedaj, ako ga bo poklicala vsa država. Do tedaj pa bo stal nad stran- kami.

Ludendorff psuje
Hindenburga

Monake, 28. marca. d. Ludendorff je ob- javil v svojem časopisu daljši članek, v ka- terem napada in prostaško psuje predse- dnika nemške republike maršala Hindenbur- ga. Posebno ga je razžulil oni del Hinden- burgove poslanice, izdane ob priliki podpi- sa Youngove pogodbe, v kateri se ta sklicu- je na svoje dolgoletno službovanje v nem- ški vojski ter ugotavlja, da je Hindenburg zapravlil sleherni pravico govoriti v imenu nemške armade in da nima po podpisu Youngovega načrta niti pravice, odnesti s seboj v grob one uniforme, v kateri so umi- rali najboljši sinovi nemškega naroda.

Rumunski ataše izginil

Bukarešta, 28. marca. g. V zvezi z zna- nim falsifikatorskim skandalom v polje- dejskem ministrstvu, je bil poklican v Bu- karešto tudi trgovinski ataše pri rumun- skem poslanstvu v Madridu Tiberio Vornik, ki je bil že suspendiran. Vornik je v resnici zapustil Madrid. Od takrat pa manj- ka o njem vsaka sled. Listi poročajo, da bo za njim izdana tiralica.

DESNIČARSKA VLADA V NEMČIJI

Predsednik centrumaške frakcije dr. Brüning sestavlja novo vlado
s podporo centruma, nemške in bavarske ljudske stranke ter Hugen-
bergovih nemško-nacionalnih disidentov — Hindenburg proti koalicijski
odvisnosti vlade

Berlin, 28. marca. sgd. Bodoča Brü- ningova vlada dobiva polagoma konkre- tno obliko, kolikor je do sedaj znano bo- do v novi vladi naslednje osebnosti: državni kancelar, dr. Brüning (centrum), zunanji minister dr. Curtius (nemška ljudska stranka), finančni minister dr. Moldenhauer (nemška ljudska stranka), državni obrambni minister general Grö- ner, minister za pravosodje Guerard (centrum), poštni minister Schätzl (bavarska ljudska stranka), gospodarski minister Dietrich (demokrat), notranji minister in minister za zasedeno ozem- lje dr. Wirth (centrum), delovni minister dr. Stergerwald (centrum) in prometni minister Treviranus (krščansko nacio- nalna delavska zajednica.

Ta razdelitev portfeljev še ni končno- veljavna.

V novi vladi bodo potemtakem trije člani centruma, 2 pristaša nemške ljud- ske stranke ter po eden član bavarske ljudske stranke, krščansko-nacionalne delavne zajednice, demoratorov ter nad- stranarskega obrambnega ministra Grö- nerja.

Takoj po prevzemu mandata je pri- čel dr. Brüning s pogajanj z voditelji strank in splošno se pričakuje, da bo Brüning tekom jutrišnjega dneva defi- nitivno sestavil vlado. Popolnoma go-

tovo je, da bodo v novi vladi ohranili svoja mesta Gröner, poštni minister dr. Schätzl, zunanji minister dr. Curtius in finančni minister dr. Moldenhauer, gle- de katerih, posebno pa poslednjih dveh, zavzema nemška ljudska stranka so- glasno stališče, da morata ohraniti svoje resore. Ravno tako bo brezdvomno ostal v vladi dosedanj minister dr. Wirth ter po vsej priliki tudi Guerard. Nova vlada bo razširjena na desno, ker bodo vstopili tudi narodni konservativci, katerih vo- dja kapitan Treviranus bo dobil prome- tni portfelj.

Nerešeno je še vprašanje, da li bo nemško-nacionalni poslanec Schiele, vodja kmečke zveze, vstopil kot pre- hranjevalni minister. Nocoj glede tega še ni bilo polne jasnosti, vendar se lahko iz časopisja, ki je na strani Schieleja in piše že danes v tonu vlad- nega lista, sklepa, da je dr. Schiele pri- pravljen prevzeti ministriški sedež. Če bo vstopil, bo nemško-nacionalna stran- ka razdeljena. Do sedaj se je splošno sklepalo, da bo Hugenbergova stranka odobraval novo vlado. Današnji nem- ško-nacionalni tisk pa izjavlja, da je to nemogoče, dokler se centrum ne loči od velike koalicije na Pruskem. Ta zahte- va pa je za centrum nesprejemljiva, ker je centrum z razmerami na Pru- skem zadovoljen. Hugenbergov tisk

zahteva zato razpis novih volitev, dasi ne more biti dvoma o tem, da njegova želja ne prihaja od srca, ker bi nove volitve povzročile popoln razkroj stranke.

Berlin, 28. marca. s. Državni pred- sednik Hindenburg je sprejel dopolndne voditelja centruma dr. Brüninga ter mu poveril mandat za sestavo nove drž- avne vlade. Pri tem je predsednik Hindenburg izrazil mnenje, da se mu spričo težavnega parlamentarnega po- ložaja ne zdi uместno, da bi se bodoča državna vlada zgradila na temeljih koalicijskih obveznosti. Dr. Brüning je mandat v tej obliki sprejel. Popoldne je sprejel Hindenburg nemško-nacio- nalna poslanca Hugenberga in Schiele- ja. To dejstvo se v parlamentarnih krogih tolmači tako, da je skušal državni predsednik pregovoriti poslanca Schieleja, naj vstopi kot prehranjeval- ni minister v vlado.

Nemško-nacionalna državnozborna frakcija se je na današnji seji izrekla proti vstopu poslanca Schieleja v novo vlado. Frakcija vidi edino možnost za razčiščenje zamotanega notranjega po- ložaja le v tem, da se razpusti državni zbor in razpiše nove volitve. Načel- stvo frakcije se je priključilo temu sklepu.

Anglija zahteva izvršitev danih obljub

Ponovni poset angleškega poslaniku pri Burovu — Bol-
garija naproša Anglijo za pomirjevalno intervencijo v
Beogradu

Beograd, 28. marca. M. Po vesteh iz Sofije je angleški poslanik Waterlow imel včeraj tretjič razgovor z zunanjim ministrom Burovom o atentatih makedonstvomjuših ter o odnosih Bolgarije do Jugoslavije sploh. Glavni predmet enournega razgovora so tvorili ukrepi, ki jih je bolgarska vlada podvela proti makedonstvomjušim in ki jih še namerava ukreniti. Min. Burov je izjavil an- gleškemu poslaniku, da je vlada odre- dila zasledovanje zločincev. Ker obsto- ja v Sofiji bojazen, da bi jugoslovnska vlada postavila nove zahteve, je zuna- nji minister Burov naprosil angleškega poslanika, naj bi angleško zunanje mi- nistrstvo pomirjačce vplivalo na Beo- grad.

Beograd, 28. marca. p. »Politika« ob- javlja razgovor svojega sofijskega do- pispnika s predsednikom bolgarskega

Sobranja Aleksandrom Cankovom, ki je najprej govoril o težki gospodarski kri- zi v Bolgariji, nato pa na vprašanje o odnosih med Bolgarijo in Jugoslavijo izjavil, da je s sprejetjem sofijske kon- vencie odstranjen glavni razlog za bo- doče pretresljaje in da zato upa, da bo mir na meji vzpostavljen ter zagotov- ljen. Čuti se srečnega, da je predse- doval seji Sobranja, na kateri je bila spre- jeta ta konvencija, od katere pričakuje dobre rezultate. Potrebno pa je, da se Bolgari in Jugoslaveni čim dalje bolj med seboj spoznavajo, ker se morda prav oni doslej še najmanj poznajo. Spoznavanje stremljenj v kulturi, zgo- dovini, v preteklosti in sedanjosti, bi samo koristilo skupnim interesom. Can- kov gleda z največjim optimizmom na bodoče odnose med Jugoslavijo in Bolgarijo.

Važni predlogi jugoslovenskih inženjerjev

Sklepi včerajšnje glavne skupščine inženjske zbornice o integralni
melioraciji in elektrifikaciji države

Beograd, 28. marca. p. Danes se je v dvo- rani beogradske občine vršila skupščina članov inženjske zbornice, ki se jo je udeležilo 50 delegatov iz vseh krajev naše države. Ministra za gradbe je zastopal na- čelnik Novaković, beograjsko občino pa njen podpredsednik inž. Zadjina. Skupščino je otvoril predsednik glavne uprave inž. Smiljanić, za predsednika skupščine je bil izvoljen prof. Milan Nešić. Soglasno in z vzkljanjem je bil sprejet predlog, da se odpošlje brozovani pozdrav N. Vel. kralju.

Tajnik Dušan Gikić, ki je izčrpo poro- čal o delu uprave v preteklem poslovnem letu, je zlasti naglašal težave, s katerimi se imajo boriti pri svojem delu pooblašeni inženjerji. Zastopnik ministra za gradbe na- čelnik Novaković je izjavil, da bo gradbe- no ministrstvo skrbelo za odstranitev teh težav ali pa vsaj za njihovo ublažitev, ko- likor bo mogoče. Nato je skupščina soglas- no odobrila poročilo uprave in ji izrekla absolutorijo.

Sledilo je predavanje prof. Milana Ne- šića o potrebi integralne melioracije drž- ave ter grajenju vodovodov in predavanju inž. Kiršnerja iz Zagreba o elektrifikaciji naše države. Končno je bila sprejeta re- solucija, v kateri izraža skupščina željo, naj se kot najvažnejša točka gospodarske- ga programa naše države izvede postopna kolektivna in integralna kulturno-tehnična asanacija našega nalmočnejšega izvora državnega bogastva, t. j. zemljišče kot glav- nega nosilca celokupne kmetijske produk- cije, z drugimi besedami, da naj se pri- stopi k integralni tehnični in poljedelski melioraciji kulturnega polja. Način, po ka- terem naj bi država to izvedla, bi moral biti bogato subvencioniran in v vsakem ozi- ru podprt od interkomunalnega sindikata za izdelavo kolektivnih občinskih vodovo- dov za vse potrebe.

Da bi se v Jugoslaviji pričelo konkretno reševanje problema elektrifikacije kot naj- važnejšega sestavnega dela splošnega si- stematičnega gospodarstva z energijo, naj bi država podprla izvedbo pripravljenih

del, ki naj bi obstojala v točnem študiju konzuma energije sploh, v izdelavi čim točnejšega katastra in v zbiranju podatkov o virih energije. Šele na podlagi vseh teh podatkov naj bi se pristopilo k uveljavlje- nju zakona o elektrifikaciji ob sodelovanju inženjske zbornice ter drugih korporacij, ki so pri tem zainteresirane.

Udeležencem skupščine je bila nocoj pri- rejena večerja v hotelu »Srpski kralj«, ju- tri pa si bodo ogledali tehnične objekte pri pančevskem mostu, električno centralo itd. V nedeljo bodo odpotovali v Topolo, da se poklonijo grobu pokojnega kralja Petra I.

Mednarodna železniška
konferenca v Splitu

Split, 28. marca. ž. V Splitu se mudijo zastopniki prometnih ministrstev iz Beo- grada, Prage, Berlina, Budimpešte in z Dunaja. Zastopniki vseh teh držav raz- pravljajo o pogodbi za direktne tarife med Jugoslavijo in prizadetimi državami. To je prav za prav le nadaljevanje tarifnih po- gajanj, ki so se vršila lani in predlani v Splitu, ki pa so ostala brez uspeha. Med- tem je Jugoslavija že sklenila s CSR di- rektne tarife za prevoz vina. Obstojta upa- nje, da se bodo letošnja pogajanja zaklju- čila povoljno.

Dar Narodne banke
na vseskolski zlet

Beograd, 28. marca. p. Upravni odbor Narodne banke je imel danes sejo pod predsedstvom guvernerja Ignjata Bajlorja. Poleg drugih tekočih poslov, o katerih je sklepal, je tudi sklenil, da nakaže Na- rodna banka kot svoj prispevek za »vse- slovski sokolski zlet« v Beogradu 250.000 dinarjev. Nadalje je bil dovoljen daljši do- pust generalnemu direktorju dr. Novako- viću.

Objava državnega
proračuna

Beograd, 28. marca. AA. Proračun in finančni zakon za leto 1930-31 bosta raz- glašena 30. marca. Ekspozice ministra fi- nanc o tem proračunu napoveduje za- konsko stabilizacijski dinarja.

Otvoritev rednega
letalskega prometa med
Dunajem in Beogradom

Zagreb, 28. marca. n. Kakor smo že ja- villi, se otvori 31. t. m. redni avlionski pro- met Beograd-Zagreb, Gradec-Dunaj. Avi- jon bo odhajal iz Beograda ob 8.30, prihod v Zagreb 10.30, odhod 11.30, prihod v Gra- dec 12.50, odhod 13., prihod na Dunaj ob 14. — Z Dunaja odhaja avion ob 8.30, pri- hod v Gradec 9.30, odhod 9.50, prihod v Zagreb 11., odhod 11.30, prihod v Beograd ob 13.30. — Potniške cene znašajo od Beo- grada do Dunaja 1.240 Din, Zagreb-Dunaj 720 Din, Beograd-Gradec 920 Din, Dunaj- Gradec 320 Din, Gradec-Zagreb 400 Din, Zagreb-Beograd 520 Din.

Velike pomorske
svečanosti na Jadranu

Split, 28. marca. n. »Jadranska straža« priredi letos velike pomorske svečanosti, ki se bodo vršile skozi vso sezono. Za Binkošti bo prvi mornariški dan v Supetru na otoku Braču. Dne 13. julija bo velika svečanost v Makarski. Ob tej priliki bo podarila sarajevska podružnica »Jadranske straže« zastavo podmornici »Osvetnik«. Meseca avgusta na Veliki šmaren bodo svečanosti v kaštelanski zalivi, ko bo izročil oblastni odbor »Jadranske straže« iz Skoplja zastavo križarki »Dalmacija«. Takrat pride veliko število izletnikov iz južne Srbije na naše Primorje. Sledile bo- do svečanosti v Dubrovniku, ko bo poklo- nil Dubrovnik zastavo podmornici »Smeli«. Nato se bodo vršile svečanosti v Tivtu, ko bo slovesno otvoren tamošnji dom »Ja- dranske straže«. V Šibeniku in Splitu pa se bodo vršile pomorske slovesnosti ob priliki prihoda pomorske poliske lize.

Nove ekspoziture carinarnic

Beograd, 28. marca. p. Finančni minister je iz- dal naredbo, 1. da se v radovljiškem srezu v Podkorenskem sedlu otvori carinski odsek car- narnice I. vrste na Jesenicah, 2. da se v srezu Prevalje v vaseh Holmcu in Ostrici otvori car- ninski oddelki carinarnice prve vrste v Dravo- gradu in Mežici, 3. da vrše dolžnosti vodstva teh oddelkov organi finančne kontrole, pristojni za te kraje.

Skupščina zveze jugoslovenskih
mest

Beograd, 28. marca. p. Jutri se prične v Beo- gradu skupščina zveze jugoslovenskih mest in sicer v dvorani beogradske občine. Predsedoval- dr. Skuli. Svojo udeležbo je prijavilo 95 mest Jugoslavije.

Vseslovanski kongres zdravnikov v
Splitu

Split, 28. marca. n. Semkaj je prispel dr. Mom- čilo Ivković, da pripravi vse potrebno za vse- slovanski kongres zdravnikov, ki bo v Splitu od 2. do 7. oktobra t. l. Na kongres pride okrog 600 zdravnikov iz vseh slovanskih držav, razen tega pa tudi iz Grčije in Rumunije.

Spomenik pokojnemu dr. Reisu

Beograd, 28. marca. p. Mnogoštevilni prijatelji lani umrlega velikega prijatelja našega naroda iz Švice dr. Reisa so zbrali večjo denarno vsoto, s katero bo v kratkem postavljen na Kalimeg- danu lep spomenik zaslužnemu pokojniku.

Po padcu Müllerjeve vlade

Vlada velike koalicije je podala ostavko in s sestavo novega kabineta je bil poverjen predsednik državno-zbornske frakcije katoliškega centra Brünning. Ta skuša ustvariti koalicijo srednjih strank od centra do odpadnikov od nacionalcev in opozicije v Hugenbergovem taboru.

Müllerjev padec ni prišel iznenadno. V bistvu je njegova vlada živel v neprestani krizi, ker je bilo med koalicijskimi strankami preveliko idejno, zlasti socialno nasprotstvo. Nemški ljudski stranki, ki zastopajo meščanske sloje in tudi industrijski kapital se nikoli ni sedelo v družbi socialne demokracije. Le z veliko nevoljo so sledili v koalicijo svojemu voditelju dr. Stresemannu, vedoč pač, da brez socialnih demokratov ni mogoča izvedba Stresemannove zunanje politike. Komaj so pričakovali prilike, da se izvele iz neuprjetne koalicije, v kateri je bil močan vpliv socialistov kot številčno najljubše stranke. Taka prilika je nastopila sedaj, ko je s sprejetjem Youngovega reparacijskega načrta zagotovljeno, da bo Nemčija življala sadove zunanje politike pokojnega Stresemanna. Noben nujen zunanje-politični moment ni več oviral razpada velike koalicije in orientacije nemške notranje politike v drugo smer.

Ko je pred sprejetjem Youngovega načrta delala ljudska stranka težave vladi zaradi svojih ostro strankarskih zahtev v finančni politiki, je nekaj časa prevladovalo naziranje, da bo po izstopu ljudske stranke prišlo do vlade weimarske koalicije (socialistov, demokratov, centra), ki bi si ji pridružila še bavarska ljudska stranka. Taka koalicija bi štela par glasov večine v Reichstagu in bi z muko in težavo vendarle spravila pod streho proračun in rešila najhujše državne naloge.

Izkazalo pa se je, da za tako solucijo ni pravega razpoloženja pri centru, posebno pa ne pri bavarski ljudski stranki. Povrh pa nemške ljudske stranke prav nič ne mika zapustiti oblast in se dati potisniti v opozicijo v Hugenbergovo družbo. Sedaj

nji najvplivnejši strankin voditelj Scholz je na nedavnem kongresu zagovarjal blok srednjih strank, ki naj bi prevzel vlado in nastopil proti socialistični premoči v notranji politiki. Ta misel je bila ugodno sprejeta v katoliškem centru, kjer je desničarsko razpoloženje močno in razvito pozelemo po vodilni vlogi, ki je tej stranki v prejšnjih vladah tako često pripadala. Tako je razumljivo, da je po Müllerjevem padcu, ki ga je deloma zakrivila lastna stranka, ko ni upoštevala, da njeni ministri v tako pestri koalicijski vladi, kot ji je načeloval Müller ne morejo izvajati vseh zahtev socialističnih sindikatov, vodja centra Brünning brez obotavljanja prevzel mandat za sestavo vlade.

Veliko vprašanje je, ali bo mogel Brünning obrazovati ministrstvo, ki bo lahko računalo na večino v Reichstagu in torej poslovalo parlamentarno. Nemški državni zbor, izvoljen 20. maja 1928, šteje 491 poslancev. Absolutna večina znaša torej 246. Če bodo socialisti konsekventno izvajali opozicijo proti vladi srednjih strank, bo razmerje naslednje: opozicija bo tvorilo predvsem 153 socialistov, 54 komunistov in 12 narodnih socialistov. Koliko pride k tem 219 glasovom še Hugenbergovih pristašev, ni gotovo. Nemško-nacionalna stranka je dobila pri zadnjih volitvah 73 mandatov. Po prednjem računu bi zadostovalo 27 Hugenbergovcev, da dobi opozicija večino. Toliko pristašev pa menda Hugenberg navzlic razkolu v stranki in čeprav se da na nacionalni Schiele pregovoriti, da vstopi v Brünningovo vlado, še vedno ima...

Tako bo mogla vlada srednjih strank živeti le od milosti socialnih demokratov ali pa Hugenbergove, če bo hotela vladati s parlamentom. Sicer pa si bo morala pomagati iz zagate s § 48 ustave in uveljaviti proračun z naredbo državnega predsednika. Kriza pa s tem ne bo končana, marveč bo treba iskati drugo novo večino ali pa iti na volitve.

Sestava banskih svetov

Banski svet dravske banovine bo štel 28 zastopnikov srezov in 11 zastopnikov mest - Vseh članov banskih svetov v državi bo 522

Kakor smo že včeraj poročali, je bil objavljen zakon o izpremembah zakona o banski upravi od 7. XI. 1929, s katerim se izpreminja čl. 26. tega zakona v toliko, da dobi po novih določbah v banskem svetu po enega zastopnika vsak srez, razen tega pa še posebej svoje zastopnike vsa ona mesta, ki imajo od 3 do 15 tisoč prebivalcev po enega, mesta s 15 do 30 tisoč prebivalcev po dva, mesta s 30 do 50 tisoč prebivalcev po tri, in mesta z nad 50 tisoč prebivalcev po štiri člane. Vse člane banskega sveta postavlja in zamenjuje notranji minister, ki izda tudi pravilnik o organizaciji, delu, poslovnem redu in izdatkih za banski svet. Novi zakon je stopil v veljavo z včerajšnjo objavo v »Službenih Novinah«.

Število članov banskih svetov, ki se ustanavljajo po teh izpremembah, bi znašalo na podlagi ljudskega štetja z dne 31. januarja l. 1921 tako-le:

Dravska banovina: 39 članov, savska 104, vrbaska 32, primorska 32, drinska 63, zetska 46, dunavska 84, moravska 53 in vardska 69.

Posamezni banski sveti bi bili tako-le sestavljeni:

Dravska banovina: 28 članov iz posameznih srezov, 11 članov iz naslednjih mest: Kočevje 1, Krško 1, Ljubljana 4, Maribor 3, Ptuj 1 in Celje 1. Skupno torej 39 članov.

Savska banovina: 81 članov iz posameznih srezov, 23 članov iz naslednjih mest: Bos. Brod 1, Bjelovar 1, Brod na Savi 1, Varaždin 1, Zagreb 4, Karlovac 1, Koprivnica 1, Križevci 1, Osijek 3, Petrinja 1, Požega 1, Senj 1, Sisak 1, Sušak 1, Pag 1 in Rab 1.

Vrbaska banovina: 20 članov iz posameznih srezov, 12 iz naslednjih mest: Banjaluka 2, Bihač 1, Bos. Gradiska 1, Bos. Dubica 1, Bos. Novi 1, Gradačac 1, Gračanica 1, Drvenca 1, Doboj 1, Jajce 1 in Prijedor 1.

Primorska banovina: 20 članov iz posameznih srezov, 12 članov iz naslednjih mest: Ljvno 1, Mostar 2, Travnik 1, Split 2, Trogir 1, Šibenik 2, Hvar 1, Stari Grad 1 in Nin 1.

Drinska banovina: 44 članov iz po-

sameznih srezov, 19 članov iz naslednjih mest: Valjevo 1, Loznica 1, Užice 1, Čačak 1, Šabac 1, Bijelina 1, Brčko 1, Visoko 1, Zvornik 1, Zenica 1, Rogatica 1, Sarajevo 4, Tuzla 1, Vinkovci 1, Vukovar 1 in Sremska Mitrovica 1.

Zetska banovina: 32 članov iz posameznih srezov, 14 članov iz naslednjih mest: Bijelopolje 1, Kos. Mitrovica 1, Novi Pazar 1, Peč 1, Plevlje 1, Senica 1, Nikšić 1, Podgorica 1, Ulcinj 1, Cetinje 1, Trebinje 1, Foča 1, Dubrovnik 1 in Korčula 1.

Dunavska banovina: 56 članov iz posameznih srezov, 28 članov iz naslednjih mest: Kragujevac 2, Požarevac 1, Smederevo 1, Petrovaradin 1, Sremski Karlovci 1, Bela Crkva 1, Vel. Kikinda 2, Vel. Bečkerek 2, Vršac 2, Novi Sad 3, Senta 3, Sombor 3, Stara Kaniža 2, in Subotica 4.

Moravska banovina: 40 članov iz posameznih srezov, 13 iz naslednjih mest: Aleksinac 1, Zajčar 1, Jagodina 1, Knjaževac 1, Kruševac 1, Negotin 1, Niš 2, Paraćin 1, Pirot 1, Prokuplje 1, Svilajnac 1 in Čuprija 1.

Vardarska banovina: 46 članov iz posameznih srezov, 23 iz naslednjih mest: Vranje 1, Leskovac 1, Bitolj 2, Veles 1, Gnjilane 1, Debar 1, Djakovica 1, Kavadar 1, Kumanovo 1, Ohrid 1, Prizren 2, Prilep 2, Priština 1, Skopje 3, Strumica 1, Tetovo 2 in Štip 1.

Potemtakem bo vseh članov banskih svetov v državi skupno 522. Če pa se bodo vzeli za merilo podatki najnovejšega ljudskega štetja v posameznih mestih, se bo to število še nekoliko povečalo, ker se je prebivalstvo posameznih mest od zadnjega ljudskega štetja znatno povečalo. Verjetno je tudi, da bodo dobili svoje zastopnike tudi večji industrijski kraji, ki sicer niso mesta, ki pa imajo glede na svoj industrijski značaj svoje posebne interese, kakor je to slučaj na primer v Trbovljah, na Jesenicah in sličnih industrijskih centrih. Odločitev o tem bo padla v najkrajšem času, ker bodo člani banskih svetov v kratkem imenovani in banski sveti sklicani k prvemu zasedanju.

političnih in sokolskih članov po raznih novinah. Nedavno je bil odklikan z redom sr. Save III. razr. ter z redom Belega orla V. razreda. Pogreb pokojnika bo v nedeljo ob 11.30. Zagrebška sokolska župa je izdala poziv na Sokolstvo, da se v nedeljo številno udeležijo pogreba. Mnogi Zagrebčani so ob smrti odličnega narodnega delavca izvesili črne zastave.

Tragična smrt železniškega uradnika

Zagreb, 28. marca, n. Danes je tragično preminul železniški uradnik Gjuro Runkel, rodom iz Zagreba. Runkel se je vračal s tovrstnim vlakom s tovrstnega kolodvora Čulinec proti glavnemu kolodvoru na svoje stanovanje. Kot spreten železničar je hotel prihraniti na času ter je skočil s tovrstnega vlaka, ki je sicer vozil precej počasi, tako neprevidno na drugo progno, da ni videl v tem trenutku prihajajočega brzovlaka, vozečega z glavnega kolodvora proti Budimpešti. Lokomotiva brzovlaka ga je dobredno razmazarila, tako da je bil pri priči mrtev. Star je bil šele 30 let.

Velik uspeh učiteljskega zbora v Plznu

Tako dopoldanska matineja, kakor večerni koncert sta sijajno uspela

Plzen, 28. marca h. Danes ob pol 10. je prisel iz Budjeovic v Plzen jugoslovanski učiteljski pevski zbor. Na kolodvoru je bil sprejet posebno navdušeno, ker so že jutranji plzenski listi prinesli laskave vesti o uspehih zbora v Budjeovicah. Na kolodvoru so pozdravili zbor med drugimi zastopniki mesta, češkoslovaško-jugoslovske lige, raznih pevskih društev in drugih organizacij ter učiteljsva. Za učiteljski pevski zbor se je zahvalil za pozdrave g. Skulj. Pevski zbor je priredil nato matinejo za šolsko mladino, kjer je učitelj Skulj prisrčno pozdravil češkoslovaško šolsko mladež. Pevci so bili deležni dolgotrajnega aplavza.

Tudi večerni koncert v Plznu je bil — kakor včeraj v Budjeovicah — pravi triumf. Dvorana je bila zasedena do zadnjega kotička. Med navzočimi je bilo opaziti plzenskega župana in poslanca Ludvika Pika ter številne zastopnike

mesta, vse plzenske poslane in člane delnega odbora vseh strank. Številne častnike, med njimi kot zastopnika divizijskega poveljstva generala Mejstrika, zastopnike učiteljsva, profesorje in predstavnike vseh družabnih krogov iz Plzna in okolice.

Koncert se je vršil pod pokroviteljstvom župana in mestne občine. Že uvod pod vodstvom dirigenta Kumara, ki sta ga tvorili češkoslovaška in jugoslovska himna, je izval v dvorani vihar navdušenja. Vsak komad programa je sprejelo občinstvo z burnimi ovacijami in brezkončnim ploskanjem. V odmoru so bili izročeni gostom trije krasni lovorijski vencji in sicer so podarili po enega mestna občina, češkoslovaško-jugoslovska liga in učiteljski svet.

Po koncertu se je vršila skupna večerja, ki so se je udeležile številne različne osebnosti.

Pilsudski bo razpustil poljski Sejm

Brezupni poskusi doseči sporazum z večinsko opozicijo — Danes bo sestavljena nova poljska vlada

Varšava, 28. marca. d. Designirani ministri predsednik Jan Pilsudski je včeraj nadaljeval pogajanja za sestavo nove vlade z voditelji posameznih parlamentarnih frakcij. Pri teh razgovorih pa se je pokazalo, da njegovi vladi najbrž ne bo uspelo doseči mirno sodelovanje s Sejmom in da se bodo nadaljevali tudi v bodoče spori med njim in vlado. Zaradi tega je izjavil Jan Pilsudski novinarjem, da bo, če bo sestavil vlado, najbrž predlagal državnemu predsedniku Moscieckemu razpust Sejma in razpis novih volitev.

Sejmški maršal Daszynski je izjavil, da bo, kakor za soboto sejo Sejma, neglede na to, da li bo sestavljena nova vlada, ali ne. Ko

je to zvedel maršal Pilsudski, je izjavil, da ne bo nikdar dopustil te seje in da bo raje nasilno preprečil sklicanje Sejma, kakor pa da bi ta zavrnil po vladi predloženi proračun pred 31. marcem, ko stopi proračun avtomatično v veljavo.

Varšava, 28. marca. g. Pričakuje se, da bo predsednik republike danes podpisal novo ministrijsko listino poslance Jana Pilsudskega. Listi ugotavljajo, da s to rešitvijo prav za prav ni rešena prava politična kriza in maljko, da bo koncem koncev moralo priti do razpusta Sejma in razpisa novih volitev. V Pilsudskijevi vladi bo ohranil Zaleski zunanje ministristvo, prof. Bartel pa bo prevzel notranje ministristvo.

Angleško-egiptska pogajanja

Prihod egiptске delegacije v London — Težkoče z ureditvijo vprašanja Sudana

London, 28. marca. d. Minister zunanjih zadev Henderson je sprejel včeraj predsednika egiptске vlade Nahasa pašo in ostale člane egiptске delegacije, ki so prispele v London v svrhu zaključitve angleško-egiptskega sporazuma. Razgovori o tej pogodbi se bodo vršili na podlagi dogovorov, ki so se vršili že avgusta meseca lanskega leta med tedanjim predsednikom egiptске vlade, Mahmud pašo in angleškim ministrom zunanjih del Hendersonom.

Predsednik egiptске vlade Nahas paša je dobil od egiptskega parlamenta navodila, naj poskuša razpravljati z an-

gleško vlado v pomirljivem tonu ter skuša izpolniti program o osamosvojitvi Egipta, ki ga je nadela egiptska nacionalna stranka. Prav posebno pozornost pa naj posveti vprašanju skupne angleško-egiptske uprave v Sudanu, kjer vladajo Angleži povsem samostojno, odkar je bil izvršen atentat na Sirdarja. Baš to vprašanje pa bo najbrže povzročilo največje nepravilne pri razgovorih, ker Angleži niso prav nič pripravljeni pristati na kak kondominij pri upravljanju Sudana, ki je zanje zaradi vodnih rezervov in nilskih zatvornic ključ do Egipta.

Kriza v Ljubljanskem nogometnem podsavezu

Demisija 7 članov upravnega odbora, podsaveznega kapetana, 1 člana poslovnega odbora in 3 članov kazenskega odbora

Podoba je, da se nahaja celokupni jugoslovanski nogometni sport v težki krizi, ki prihaja v zadnjem času do izraza tudi v očitnih sporih v posameznih sportnih organizacijah, počenši od najvišjega sportnega foruma — Jugoslovskega nogometnega saveza — do zadnjih podinstitanc. Tudi v slovenskih sportnih krogih se je že dal časa sušljalo o hudih internih sporih, vendar pa se je na zunaj varovala formalna solidarnost našega sporta. Kakor pa vse kaže, je sedaj tudi pri nas prišla kriza do izbruha.

Snoči se je vršila seja upravnega odbora Ljubljanskega nogometnega podsaveza, na kateri je prišlo do demisije znanih slovenskih sportnih delavcev. Odstopivši člani se seje niso več udeležili, marveč so izročili tajniku upravnega odbora pred sejo naslednjo izjavo:

Desorganizacija, neobjektivnost in popolna nesposobnost, ki vsak dan bolj prevladujejo v te.

odborih LNP in povzročajo vedno večjo škodo našemu nogometnemu sportu, so dovedle podpisanec:

člane upravnega odbora LNP Evgena Beteita, Iv. Lukežiča, dr. St. Gradina, dr. Frana Stamoja, Avgusta Sterlela, Leopolda Milača, Ladislava Florjančiča, nadalje podsaveznega kapetana Vekoslava Dolinarja, člana poslovnega odbora Mirka Pevalke ter člana kazenskega odbora Draga Pozorela, J. Matjašiča in Toneta Gosarja od tega, da so se odločili podati ostavko na svoje funkcije v vodstvu LNP. Podpisani hočejo na ta način izkazati skrajšnjo samiranje škodljivih in neozonih razmer v vodstvu LNP; hočejo pa s tem tudi poudariti, da odklanjajo vsako odgovornost za delovanje te. odborov LNP.

Podpisani apelirajo na preostale člane upravnega odbora LNP, da povzročijo v interesu stvari takojšnjo sklicanje glavne skupščine, ki naj izvoli celokupno novo podsavezno upravo. To že celo, ker je v smislu § 24. t. 5. podsaveznih pravil z demisijo podpisanih tudi te. upravni odbor LNP stvarno že v demisiji. — Ljubljana, 27. marca 1930. — Slede podpisi.

Dr. Engliš o fuziji praških bank

Praga, 28. marca. h. V proračunskem odboru senata je imel danes finančni minister dr. Engliš daljši ekspozé o novi češkoslovaški banki Anglo češkoslovaški in Parški kreditni banki, ki je nastala po fuziji treh bančnih zavodov. Ministrstvo informacije se krijejo v splošnem s podrobnostmi, o katerih smo že poročali. Finančni minister je samo poudarjal, da je dal novi banki visoke vloge, ker hoče država podpirati vlaganje v ta zavod ter preprečiti morebitni padec na tem trgu. Končno je finančni minister omenil v ekspozé, da pripravljajo moderen finančni zakon, čigar osnutek je že izdelal v finančnem ministstvu.

Smrt veletihotapca

Newyork, 28. marca. s. Eden izmed članov newyorkškega podzemlja Giuseppe Panarović, ki je bil znan kot največji tihotapec alkohola, in so ga zaradi njegove ohromele roke imenovali »krempljasto roko« je padel pod streli članov tihotapske družbe, ki ga je pričakovala v italijanskem delu mesta in oddala nanj 6 strelcev iz revolverja. Panarović je bil vedno elegantno oblečen in so bile baje samo njegove kratke vredne 10.000 marek. Bil je že trikrat obtožen umora, toda vselej opravičen.

Ostavka irske vlade

London, 28. marca. AA. Vlada svobodne države Irske je podala ostavko po porazu, ki ga je doživela v parlamentu glede zakonskega načrta o starostnem zavarovanju. Vlada predlog je predvideval povznanje izdatkov za starostno zavarovanje in je bil odklonjen z 2 glasovoma večino.

Demonstracije angleških brezposelnih

London, 28. marca. d. Narodna zveza angleških brezposelnih delavcev pripravljala velik pohod svojih članov iz vse Anglije v London, kjer bodo demonstrirali proti politiki delavske vlade pri reševanju vprašanja omiljenja brezposelnosti. Prva skupina teh demonstrantov bo dospela v London v ponedeljek. Podozelske organizacije delavske stranke poskušajo pregovoriti brezposelne, naj se ne udeležijo tega pohoda.

London, 28. marca. Naraščanje brezposelnosti je povzročilo v delavskem kabinetu hud spor. Tudi v delavski stranki sami ostro obsojajo metode Thomasa, ki niso dosegle nikakega uspeha. Število brezposelnih je naraslo v Angliji na 1.621.000 in se je pomnožilo nasproti minulemu letu za 439.346.

Predlog čl. agrarcev za ureditev podpor brezposelnim

Praga, 28. marca. h. Listi doznajajo, da se agrarne stranke, predvsem nemška, intenzivno bavijo z mislijo, da bi se vprašanje brezposelnih podpor, ki jih bo treba spriti gospodarske depresije nanovo urediti združilo z vspešnim pobližjem agrarne krize na ta način, da bi brezposelni ne prejimali prispevkov v celoti v gotovini, temveč dobivali del tega v naravnih, na primer v kruhu, mleku, krompirju in drugem.

Požar vpepeli 700 hiš

Tokio, 28. marca. s. V Komatsumachiju v severozapadni Japonski je izbruhnil požar, ki je uničil 700 hiš. Škoda se ceni na stotisoč funtov sterlingov.

Seja ljubljanskega magistratnega gremija

Včeraj se je vršila seja ljubljanskega magistratnega gremija, na kateri so bili med drugimi sprejeti naslednji sklepi:

Krajevniemu odboru Podmestnega društva Rdečega križa v Ljubljani se ne dovoli postavitev električnih avtomatičnih tehtnic za tehtanje oseb, ker nudi trdika Podmestniku premajhen delež. — Glede na ureditev vrtnih parcel in lepotečnih nasadov na Gradu je bilo sklenjeno, da se uredi na nekaterih parcelah javni park in uredi otroško igrišče. Strankam se odpovedo v poštev prihajajoče vrtnice parcele s prihodnjim letom, medtem pa bodo izdelani načrti za park in otroško igrišče na Orlovem vrhu. Obenem se prouči naprava otroškega igrišča na Petrih. Načrt mesta Ljubljane se odda v zalozbo Jugoslovanski knjižarni po pogojem, da sprejme določene in sremenjene pogoje. — Dobava litoželeznih izdelkov za kanoje se odda za l. 1930. Strojnimi tovarnam in livarnam v Ljubljani.

Gremij je nadalje izdal naslednja stavbna dovoljenja: Kregar Marija, gradnja skladišča za pivce ob Medvedovi cesti; Velkavrh Anton, gradnja kanalizacije ob Dolinski stezi 19; Triumphantov, d. z o. z., gradnja hišne kanalizacije ob Celovški cesti 82; Jerančič Alojzij in dr., gradnja hišne kanalizacije ob Karlovski cesti 102; Maže Lojze, gradnja enonadstropne hiše ob Domobranski cesti; Roje Ivan in Podbevšek Filip, postavitev enonadstropne hiše na parc. št. 85 kat. obč. Kapucinska predmestje; Erker Ana, gradnja pralnice v Slomškovi ulici; Kune Ivan, gradnja dvorišne stanovanjske hiše ob cesti v Rožno dolino 32; Turk Josip in Marija adaptacija izloži v Prešernovi ulici 44.46, 48; Slišč Anton, Slišč Jos., gradnja dvojne enonadstropne hiše ob Bolgarski ulici; Ljubljanski velesejm, gradnja razstav. paviliona in preureditev vhodov; inž. Domlašč Franc, gradnja enonadstropne hiše na Vrtači; Gregor Anton gradnja gospodarskega poslopja ob Tomšičevi ulici; Kašič Karel, naprava nove peči za pekarno. — Prošnja Mekska Severja za gradnjo prizidka skladišča ob Gosposveti cesti se je iz zdravstvenih razlogov odklonila. — Albino Brunčič se je dovolila zgraditi gospodarskega poslopja ob Reslivi cesti brez klavna in nadzida. — Mariji Fišinger se izda definitivno uporabno dovoljenje za hišo ob Davinski ulici.

Anketa o vajencih in odboru za izbiro poklica

Ljubljana, 28. marca. Javna borza dela v Ljubljani je sklicala danes v Delavski zbornici anketo glede na osnutek pravilnika o posredovanju dela vajencem in o posvetovanju odboru za izbiro poklica, kakor ga je izdelala centralna borza dela v Beogradu. Anketa, ki jo je vodil predsednik ljubljanske borze dela g. Popovič, so se udeležili zastopnik Zbornice za TOI g. Dr. Piess, inspektor dela inž. Baraga, tajnik Delavske zbornice Filip Uratnik, zastopnika Zveze obrtnih za drug podpredsednik Milko Krapeš in tajnika Kramaršič, zastopnik Tehniške srednje šole inž. Turnšek, zastopnik mestne občine referent Rudolf Juvan, za deško vzgajališče A. Stritar, referent za zaščito dece pri banski upravi Iv. Sedlar, za urad za pospeševanje obrti Brozovič Ivan, za društvo za varstvo vajencev kanonik Stroj, za socialni oddelek banske uprave Angela V. debova, za Narodno strokovno zvezo V. dimir Kravos, za Strokovno komisijo Svetke in Urkan in za Jugoslovansko strokovno zvezo Lombardo.

Vsi zastopniki korporacij in organizacij izrekli svoje zadovoljstvo, da se je pristopilo k reševanju tega važnega vprašanja in pozdravili anketo. Izmenjale so se misli glede na osnutek pravilnika in dali ožji komisiji, ki bo pravilnik predelala, smernice za sestavo odnosno revizijo osnutka. Ožjo komisijo za predelavo osnutka novega pravilnika o zaposlovanju vajencev bodo tvorili zastopniki borze dela, Delavske zbornice in zbornice za TOI, medtem, ko bodo vse ostale korporacije in organizacije dale svoja mnenja k osnutku pravilnika pismeno.

Počastitev spomina umrlega prometnega inspektorja

Beograd, 28. marca. AA. Uslužbeni ministrstva prometa, generalne direktorije državnih železnic in uprave pomorskega in rečnega prometa so razen tega, da so položili vence na oder pokojnega Jevrema Ješe Popovića, vpisali njeza kot svojega starejšega in generalnega inspektorja celokupnega prometa za dobrotnika fonda za sirote z zneskom 250 Din, dalje za dobrotnika doma slepih v Zemlju z zneskom 500 Din in za dobrotnika združenja svojcev v vojni padlih in umrlih oficirjev z vloze 500 Din.

Prireditve francoskega dne 14. aprila

Beograd, 28. marca. p. Akcijski odbor za prireditve francoskega dne v naši državi je določil, naj bi se prireditve v korist poplavljenih in južni Franciji vršile 8. aprila t. l. po vsej državi. Ker pa v vseh krajih države francoskega dne in ker se želi, da bi se francoski dan proslavil po vsej državi enotno in na dostojen način, je prireditve francoskega dne odložena na 14. april.

Konec »intervencij«

Beograd, 28. marca. AA. Jakob Kalinčić, bivši zvaniknik je zagrabil na prevar v Beogradu s tem, da se je predstavil za uradnika beogradske občine ter prevzemal od strank razne intervencije, za kaj je jemal nagrado. Ko je bil pri taki prevari zasačen mu je uspelo pobegniti iz Beograda. Sedaj je bil prijet in izročen sodišču.

Vlak povozil pijanca

Beograd, 28. marca. AA. Vlak št. 314 je povozil predpotele noči pri vходу v postajo Žarkovac mlinarskega delavca Petra Pelanovića, ki je bil pijan. Krivda zadene ponesrečenca samega.

Žrtve orkana v Braziliji

Rio de Janeiro, 28. marca. Silen vihar je siozraj popolnoma uničil kraj Beau Jardin v bližini Recife. Po sedanjih ugotovitvah je bilo ubitih deset oseb, nad sto pa jih je več ali manj ranjenih.

Demonstracije čipkarjev

Calais, 28. marca. AA. 30.000 čipkarjev in čipkarice je demonstriralo po glavnih ulicah mesta proti povznanju carin na čipke s strani Zedinjenih držav. V mestu je vladal popolni mir.

Tožba glavne kontrole proti bivšemu ministru dr. Krajaču

Beograd, 28. marca. p. Glavna kontrola je obtožila bivšega ministra dr. Krajača za povračilo škode v znesku 419.000 Din. Obenem je obtožila vse člane državnega odbora državne tovarne za svilo v Pančevu.

Dr. Lav Mazura †

Zagreb, 28. marca. n. Davi ob 8. je umrl v svojem stanovanju v Jurjevski ulici dr. Lav Mazura. Pokojnik je bil eden najodličnejših nacionalnih delavcev, zlasti v času pred svetovno vojno. Bil je osnoveatelj in odgovorni urednik »Pokreta« ter pozneje »Hrvatske« misli. Pred vojno je bil tudi poslanec v hrvatskem saboru ter dolgoletni mestni zastopnik. Tedaj je bil tudi vodja hrvatskega Sokola. Po vojni se je umaknil iz javnega življenja ter se posvetil samo svoji advokatski pisarni. Napisal je mnogo

Naši kraji in ljudje

Bodoče delo Starešinske zveze „Jadrana“

Ljubljana, 28. marca

Snoči se je vršil v »Zvezdi« izredni občni zbor Starešinske zveze »Jadrana« ob udeležbi lepega števila naprednih starešin, bivših članov »Jadrana« in predstavnikov vseh bivših naprednih akademskih društev. Občnemu zboru je prisostvoval tudi član častnega predsedstva dv. sv. Gabrijelčič. Predsedujoči inž. J. Rus je v svojem odprtem govoru poudaril značaj reorganiziranega »Jadrana«. Starešinske zveze, ki tvori prvi korak k stvaritvi enotne organizacije vseh naprednih starešin. Nato je podal še sliko o delu pripravljalnega odbora ter omenil njegovo aktivno delovanje ob priliki proslave 60-letnice »Slovenije« in 10-letnice »Jadrana«.

Sledil je kratak, stvaren referat dr. Stojana Baiča o programu in smotih Starešinske zveze, ki je zaradi svoje tečnosti in podanih smernic bodočega delovanja žel obilo priznanja. Predavatelj je predvsem orisal prilike, v katerih živi današnja omladina, in navedel, kako utegne starejša generacija podpreti in svetovati najmanjši v težkih trenutkih. Poleg te glavne naloge Starešinske zveze je dr. Baič poudaril tudi možnost in potrebo ožjih družabnih, prijateljskih stikov med nekdanjimi in sedanjimi akademiki. Vsa svoja izvajanja je podprl s predlogom, da bi se vršili pogosti sestanki, skupni izleti in različne kulturne prireditve.

Tajnik Marjan Zafec je nato postavil predlog dosedanjega odbora o dopolnitvi pravil, ki je bila zaradi reorganizacije morda potrebna. Vsa zadevna navesti so bili soglasno sprejeti in po petminutnem odmoru so sledile volitve. Potrdeno je bilo častno predsedstvo, ki ga tvorijo gg. dv. sv. dr. Gabrijelčič, dr. Danilo Majaron, Aleksander Hudovernik, dr. Gustav Gregorin in major v p. Martin Colarič. Za predsednika Zveze je bil izvoljen primarij dr. Alojzij Zalokar, za člana upravnega odbora pa dr. Fran Novak, dr. Egon Starč, direktor Josip Reiser, inž. Ladislav Bevc, dr. Maks Robič, dr. Stanko Strucl in Marjan Zafec. Glavni odbor tvorijo člani upravnega odbora, poverjeniki in naslednji gg.: dr. Niko Zupančič, dr. Drago Marušič, dr. Albert Kramer, dr. Milko Brezigar, dr. Oton Fetič, dr. Maks Pirc, prof. Nande Marolt, ravnatelj Fran Jeran, vseuč. prof. dr. Josip Plešmelj, dr. Mavricij Rus, prof. Josip Breznik, dr. Janko Pretnar, dr. Jože Rus, dr. Andrej Kuhar, dr. Ernest Kalan, dr. Fran Lipold, dr. Spiller-Muys, prof. Rado Pavlič, inž. Alojzij Hočevar, dr. Viktor Peterlin, dr. Ciril Pavlin, dr. France Kandare, dr. Stane Rapč, dr. Stojan Baič, prof. Vida Vrtovec, dr. Lado Premrov, Leo Rupnik, inž. Joža Rus in inž. Gustav Gogala. Člani nadzornega odbora so: načelnik Adolf Ribnikar, dr. Hinko Lučovnik in dr. Ivan Orel. Poverjeniki so: za Beograd dr. Ivan M. Čok in dr. Janko Olip, za Zagreb vseuč. prof. dr. Fran Zarnik, za Maribor dr. Avgust Reisman, za Celje prof. Fran Mravljak, za Kranj prof. Ivan Kolar, za Jesenice (in ostali gorenjski kot) dr. Maks Ohsenel, za Ptui dr. Fran Salamon, za Mursko Soboto notar Anton Koder, za Kočevje dr. Josip Salovc, za Kamnik dr. Josip Trampus, za Novo mesto dr. Vašič in za Sarajevo Ferdo Pren.

Po volitvah je bilo med slučajnostmi sklepanje, da ostane članarina še nadalje 40 Din letno. Prijateljski sestanki starešin se bodo vršili vsako prvo sredo v mesecu. Direktor Reiser je sprožil razgovor o današnji mladini. Njegovim zanimivim izjavam je sledila debata, ki je dokazala, da se utegnejo v okviru Starešinske zveze voditi akademski razgovori o vseh perečih problemih našega javnega življenja. Predsednik dr. Zalokar je s toplo zahvalo zaključil občni zbor, ki je potekel v res lepi harmoniji.

Občni zbor mariborske Protituberkulozne lige

Maribor, 28. marca

Včeraj ob 18. se je vršil v internem oddelku tukajšnje splošne bolnice redni občni zbor protituberkulozne lige. Otvoril ga je vladni svetnik g. dr. Marko Pavlic, pozdravil navzoče, posebno mestnega fizika g. dr. Novaka in podal predsedniško poročilo. Odbor je tekom lanskega leta uspešno in agilno deloval, izboljšal je finance in dvignil tudi zanimanje za svojo človekoljubno akcijo. Posebno važno pa je, da je ta liga izšla pobuda za izdajo velikega znanstvenega dela o tuberkulozi, katero je napisal docent g. dr. Ivan Matko in bo v kratkem izšlo v tisku.

Po poročilu g. sanitetnega referenta g. dr. Podlesnika, ki vodi po odhodu g. dr. Jurečka ligin ambulatorij, je bilo tekom lanskega leta preiskanih v njem 161 novih primerov, 121 iz Maribora in 40 iz okolice. Ponovnih preiskav je bilo 461, obsevani 1165, preiskani pljuvkov 247 in obiskov na domu 271. Po veliki večini je bilo opravljeno vse to delo brezplačno.

Iz poročila tajnika g. Ravterja je sledilo, da je imel odbor lani 6 rednih sej. Mnogo se je trudil za populariziranje svojega dela med ljudstvom, stal je v stikih z OUZD v Ljubljani, Trgovsko bolniško blagajno in Zdravstvenim domom. Poslovanje za stranke v ambulatoriju se je vršilo vsak tork in soboto. Uvedla se je akcija za nabavo radija v tuberkuloškem oddelku bolnice, ki bo kmalu uspešno zaključena. Na njegovo poročilo o osnovanju Osrednje lige v Ljubljani je bilo sklenjeno, da se reševanje vprašanja, ali naj se je mariborska liga pridruži kot podružnica ali ne, prepusti novemu odboru.

Iz blagajnikovega poročila, ki ga je podal g. Kasper, je bilo razvidno, da ima liga nad 3000 Din rednih mesečnih izdatkov. Uspevati more le s podporo občine, države, banovine, denarnih zavodov itd., sicer bi zašla v težko krizo.

Sledile so dopolnilne volitve. Namesto izstopivših in odšlih odbornikov gg. dr. Juvana, dr. Jurečka, dr. Kotnika in R. Pebarja so bili soglasno izvoljeni ga. dr. Vebetova in gg. dr. Podlesnik, dr. Vrtovec, Zidanšek in R. Rehar. Po volitvi se je vršilo zanimivo predavanje docenta g. dr. Iv. Matka »O vplivu prahu in jetičnih kal na pljučne celice in pljučno tkivo«.

Liga je od svoje ustanovitve do danes

izvršila veliko delo, zato bi bilo želeli, da bi tudi v bodoče našla polno razumevanje javnosti in oblasti, predvsem pa bi ji morala tudi za naprej ostati vsaj dosedanja podpora občine, države in banovine

Pomladanska oblačila

obleke modernih vzorcev, površniki, trench-coati in veliki izberi in znano nizkih cenah samo pri tvrdki

F. LUKIČ, Stritarjeva ulica.

Tivoli se drami

Ljubljana, 28. marca

Ves mesec že vabi v golem veljevu rumenokljuni kos. Sv. Jožef je privabil izza peč in spremil Marijo v nebesa. Pisani detel mu pridno pomaga in tolče glasno svoj tamburin. Razposajeni škinkavci vrisajo v grmovju. Vsi pevci se vadijo, da dostojno počaste pomlad.

Setalci se dnevno množijo. Vlažno zasajenih oči tavaljo pari. Še starim postaja čudno tesno. Dvignjenih glav prestopalo in vihalo nosove: Čudno! Nekaj te v zraku. Zmajujejo z glavami in se spogledujejo. Povešenih glav ubežijo na dva deci daljmatinca ter se razgovarjajo o revmatizmu. Marconiju in ruskih brezbožnikih.

Tivoli je ves potopljen v svežo svetlobo. Prvi kostanji sprejajo počasi popije v liste: »Bi, ali ne bi...« Pa si ne začnejo šteti knofov! Slane so pri jutrih še hude, dolgo je še do svetega Senturja. A vendar ne morejo zadržati murgice, ki pluje pod topim solncem vedno silineje. Vrbe in beg žre gresta v zelenje, po gredah kažejo lilije blede ušesa. Plahe marijetice stopajo na prste, da jih mlada trata povsem ne zaseni.

Na parobkih trepetajo v hladu veterinice šopi in grozi pitepenec krvavorečji pasji zob. Postnemu času primerno je odel krok s spokornim vijoličastim plaščem prisojna poboja. Za gabrovo mejo se skriva vijolice in čakajo tihe nedelje. Trebentica pa ne mara hladne pokore in trobi zlazemu solncu svoj živahni rumeni poždrav.

Se orhestrion se je zbudil tam ob vrtiljaku in zadržil v hrepenenju: Möchte noch einmal in Grinzing sein... Sleva solzava, na Grinzing misli, Tivolija pa ne vidiš in Šiške in Kosec... Pa se me menda zares ustraši! kar sredi note je umolknil in se zastrl v Tivoli ter prislutil generalni zelenja, ptic, solca — za slavnostno podoknico pomladi, ki pride čez noč. — x.

K anketi zastopnikov cestnih odborov

St. Lenart, 28. marca

Zadnji »Ponedeljek« je objavil poročilo iz Celja o anketi zastopnikov cestnih odborov bivše mariborske oblasti, ki so končno naslovili na dravsko banko upravo resolucijo, vsebujočo želje glede delokroga cestnih odborov. Širšo javnost zanima posebno zahtevek, naj banka uprava pristane na to, da cestni odbori v lastnem področju nastavljajo svoje osebe po službeni potrebi kakor bivši okrajni zastopi in da naj banka uprava v bodoče uredi svoje službeno poslovanje in obveščanja s podrejenimi cestnimi nadzorniki preko cestnih odborov.

Sestava cestnih odborov kakor dosedanje izkušnje pri bivših okrajnih zastopih pa govore odločno zoper ta zahtevek. Sprememeni in povišani promet na javnih cestih zahteva strokovno izobraženo osebo za prejemanje cestnega materiala kakor za vzdrževanje cest. Poleg strokovne izobrazbe je potrebno, da so cestarji, njih nadzorniki in inženjerji odgovorni za svoje delo kakor vsak drugi javni uslužbenec in da pri presojanju sposobnosti in dela ne igra vloge vprašanje prijateljstva ali neprijateljstva k nemu ali drugemu članu cestnega odbora. Posebno je to važno pri prevzemanju gramoza.

Ravno v tej točki se je pri enem in drugem okrajnem zastopu precej grešilo. Med tem, ko se je pri večjih okrajnih zastopih z večjim uradnimskim personalom postopalo precej strogo po predpisih, se je material pri manjših okrajnih zastopih prevzemal pogosto z veliko popustljivostjo v pogledu kakovosti. Na drugi strani pa je bilo pri teh okrajnih zastopih zopet opaziti, da so nekateri cestarji smatrali svojo službo kot nekaj postranskega zaslužek in so le tu in tam počastili cesto s svojo prisotnostjo. Posledica takega gospodarstva se vidi na

marsikateri cesti posebno v Slovenskih goricah.

Nadzorstvo o teh cestarih so vodili pri nekaterih okrajnih zastopih cestni nadzorniki, ki pa se niso vsi zadostni brigali za svoje proge, izvzemši pri sestavi proračuna. Po svojem poklicu so to bili večinoma kmetje, ki niso imeli niti prilike niti časa voditi točne evidence o delu podrejenih cestarjev. Kljub temu so nagrade za te nadzornike precej obremenile proračune zastopov.

Preobrat v cestnem gospodarstvu je pokazal že sedaj prav lepe uspehe. Dasi se še ne navaža potrebni cestni material, spravljajo cestarji s pravičnim delom že sedaj ceste v boljše stanje in je pričakovati pri nadaljevanju tega dela z nadzorstvom in vodstvom sedanjih uradnikov že v bližnji bodočnosti lepe izpremembe.

Zahtevek, da bi se izročili cestarji zopet nadzorstvu posameznih cestnih odborov, ne pomeni čina za izboljšanje cest, marveč je prej pričakovati nasprotnega uspeha. Eksekutiva v cestnem gospodarstvu naj ostane v rokah strokovne izobražene in odgovorne uradništva banovine. — Dr. Milan Goršek.

„Ali je verjetno“

boste dejali, ko boste zvedeli za neverjetno nizke cene lepim štofam za moške oblike in površnike, za perilo čepice, kravate, nogavice itd. Pridite! Oblecite se solidno in poceni pri

A. PRESKER, Sv. PETRA c. 14.

Nujne potrebe Kočevja

Kočevje, 25. marca

Tujec, ki večkrat pride v Kočevje, mora, žal, ugotoviti, da mesto ne napreduje. Kočevje ima toliko potreb, ki so za mesto bitne važnosti, ki pa se nikdar ne realizirajo. V drugih podeželskih mestih vidimo v zadnjih letih živahno delovanje za razvoj teh mest. Gradijo se nova stanovanja, lepe lične hišice, skrbijo za zdravstveni prebivalstva z raznimi nadvse koristnimi higijeničnimi napravami itd.

Vsa stavbna akcija zadnjih desetih let v našem mestu je pokazala, da mi bila v korist in v kras mesta. Hiše in gospodarska poslopja so se gradila brez slehernega načrta, nesmotno in neskladno z ozirom na že obstoječe fasade ulic in cest. Kdor gleda z griča na mesto, se mu zdi, da gleda pred seboj vas. Hiše so razmetane, ulice krive in ceste ozke. Vseskozi potrebuje Kočevje regulacijski načrt, ki bi preoblikoval mesto in mu določil lep, harmoničen razvoj za stoletno dobo. Tega načrta mesto nima.

Kočevje je postalo za obstoječim rudnikom, tremi parnimi žagami in doseljitvijo dveh tvornic (tvornica sukna in tvornica pletenin) industrijsko mesto, ker je zaposlenih na teh podjetjih čez tisoč delavcev. V socialnem pogledu se doslej za delavstvo ni storilo veliko. Podjetja razen kočevskega premogokopa niso poskrbela svojim uslužbencem stanovanj in tudi občina ne. Veliko delavcev stanuje prisiljeno po vlažnih in zdravju docela škodljivih luknjah. Nuja potreba bi bila, da se zgradi v mestu v bližini obeh tvornic in rudnika otroško zavetišče. Marsikje hodita na delo oče in mati, otroci pa ostanejo doma sami in brez slehernega varstva. Pri tem se lahko zrodi velika nesreča in se tudi v moralnem oziru radi tega veliko greši. Za delavstvo nima mesto še ljudske kuhinje, ki bi bila najnujnejša potreba delavstva, ki mora včasih po uro hoda ali še več iz dela domov in tudi obratno.

Sedanja ubožnica v Podgorski ulici je premajhna. Pritlična stavba ne more ustrezati tolikim občinskim revežem. Treba je zgraditi višjo stavbo ali pa isto dvigniti za eno nadstropje. V tej zvezi moram omeniti, da mesto nima primerne mrtvašnice na pokopališčih. Koliko stanovanj je, zlasti pri delavcih se to vidi, ki nikakor ne morejo imeti v primeru smrti v hiši mrtlica. Na enem pokopališču naj bi se zgradila lepa in vsem higijeničnim predpisom odgovarjajoča mrtvašnica, s čemer bi bilo zelo pomagano nižjim slojem, ki morajo v slučaju smrti sami stanovati drugje.

Vprašanje bolnice je še vedno odprto. Ko je bilo na tem, da sleherni srez sežida svojo okrajno bolnico, so mnogi kazali na bivšo Kaffjevo vilo, ki naj bi služila v to. Razpravljanje o novi bolnici je potihnilo, toda potreba je ostala ista in še bolj nuja.

100% brezmejno vzdrževalna mast!

KUNEROL
100% ČISTA MAST IZ KOKOSOVH OREHOV

Zadnja leta se je zgodilo toliko nesreč, pri katerih bi ponesrečenci rabili majhne in hitre operacije, a so bili prisiljeni iti v ljubljansko bolnico. Prevoznina stane veliko in marsikateri ne zmorejo prepeljave v bolnico, kar je lahko usodno za bolnika.

Naše ceste so podobne razoranim njivam. Tako razdrthi cest, kot so naša, ni menda v vsej banovini. Tudi cesta, ki vodi skozi mesto, je zelo razdrapana. V načrtu prejšnjega občinskega odbora je bilo tlakovanje glavne ceste od Dijaškega doma do kolodvora. Sedaj bi se dalo rešiti to vprašanje drugače. Poleg že obstoječe ceste vodi dokaj široka pot od mestnega pokopališča mimo nove tekstilne tovarne. To pot bi bilo treba razširiti in jo speljati do kolodvora. Ta cesta bi lahko služila za težji promet, dočim bi bila cesta sredi mesta, ki je zlasti poleti radi svojega prahu pravca kuga za vse mesto, za lažji promet. Če bi se rešilo vprašanje glavne ceste za mesto na ta način, bi mesto samo s tem ogromno pridobilo. V zvezi s cestami je vprašanje mestnih trotoarjev. Ti so prav tako potrebni temeljitega popravila. Kamenitne ploške so mestoma razbite in vzdignjene in edino trotoar za gradom odgovarjajo potrebam mesta. Poleg že obstoječih trotoarjev naj bi mestna občina zgradila trotoar še do Muhičeve hiše, odkoder se odcepi pot v Mahovnik in do kapelice sv. Franciška. Od obeh strani hodi dan na dan v solo veliko dece, na delo pa masa delavcev. Sedaj morajo po blatu in lužah in marsikdo si v tem uniči svoje zdravje.

Hišni posestniki bi morali sami skrbeti za čim lepšo zunanost svojih poslopij. Sedaj so ta mestoma zanemarejena in napravljajo na tuja slab utis. V zvezi s tem se bi naj osnovalo olepševalno društvo, ki bi gledalo na harmoničen razvoj našega mesta.

Poleg že naštetih potreb mesto nujno rabi javno kopališče in javno uro, ker se je izkazala nuja potreba obeh. Potreba našega mesta so velike, vendar ne nedosegljive, treba je pa intenzivnega dela v podvig kočevskega mesta.

Zagrebski velesemenj

(Zagrebaški zbor)

5.—14. IV. 1930.

VII. SALON AVTOMOBILOV

vseh vrst, motornih koles itd.

XIII. SPECIALNI VELESEMENJ

POLJEDELSTVA

(stroji, gnojila, potrebščine)

PERUTINE

(5.—8. IV. 1930)

poletnih, turističnih in športnih potrebščin

Mednarodna fotografska razstava

Z legitimacijo velesemenja na železnih brezplačno povratek, na jadranskih parobrodih višji razred za ceno nižjega. 487

Občni zbor celjskih obrtnikov

Celje, 28. marca

Snoči se je vršil v salonu Narodnega doma 39. občni zbor Slovenskega obrtnega društva v Celju ob dobri udeležbi in živahnem zanimanju članstva. Predsednik društva g. Vinko Kukovec se je po otvoritvi zbora spomnil dveh med letom umrlih članov gg. Altičberla in Martina Kolška. Navzoči so počastili mrtvim s »slava« klici. Nato je v glavnih potezah očrtal postanek obrtnega doma oziroma njegov nakup, kar so člani sprejeli z odobravanjem na znanje. Tajnik g. Žabkar je v svojem poročilu navedel naslednje:

Društvo je imelo lani 118 članov, od teh sta umrli dva, izstopilo jih je 16, pristopilo pa je med letom 8 članov, tako da šteje društvo danes 108 članov. Prireditvi Martinov večer in občinski obrtni ples sta gmočno zelo lepo uspeli. Čisti dobiček je znašal nad 16.000 Din. Največje delo odbora je bil nakup Pachiaffove hiše (Zlatarka) v Gledališki ulici za Obrtni dom. Podlaga za nakup hiše je tvorila glavna v znesku 250.000 Din, katero je svoj čas naklonilo ministrstvo za socialno politiko Slovenskemu obrtnemu društvu v Celju. Poslopje je veljalo 350.000 Din. Treba bo prostore, ki so lepi, preurediti, kar bo stalo precej denarja. Društvo samo tega ne bo zmoglo, ker nima zadostnih dohodkov in ne more pričakovati od oblasti izdatnih subvencij. Na popolno rentabilnost pa se, ker bo služilo javnim obrtniškim namenom, ne more misliti. Zagotovljenih je sicer že nekaj podpor, ki bodo, kakor vse kaže, redne letne podpore, vendar je vse to premalo. Zato je bila ustanovljena gradbena zadruga Obrtni dom v Celju, ki naj zbira potrebni fond za plačilo kupnine in za popravilo stavbe. Bodoči odbor bo moral še v letošnji sezoni adaptirati vse prostore, da se bo lahko v jeseni začelo z izobraževalnim delom. Stavba je zavarovana za 200.000 Din pri družbi »Triglay« v Ljubljani. Poleg rednih sej se je vršil tudi sešatek obrtniškega v svrhu informacije o osnutku zakona o zavarovanju in zaščiti delavcev. Stavljeno so bili zadevni predlogi. Na anketo, ki jo je priredil OUZD v

Ljubljani v prostorih Zbornice, je poslalo društvo 2 delegata. Društvo se je po svojih zastopnikih udeležilo razstave v Mariboru in proslave 10-letnice obrtnega društva v Ormožu. Odbor je dal za božično 8 potrebnim obrtnikom, oziroma njihovim svojem nagrado po 100 Din, obrtno-nadaljevalni soli pa je prispeval 1.000 Din. V Obrtnem domu je bil dan pevskemu društvu »Ojlika«, čigar člani so večinoma obrtniški pripadniki, zasilen prostor za pevске vaje. Tudi brivski vajenci so imeli v tem prostoru svoje predavalne večere.

Celotno društveno premoženje znaša danes okrog 300.000 Din. Vsa poročila so bila odobrena in je bil izglasovan odbor in blagajnik absolutorij. Soglasno je bila sklenjena sprememba § 1. društvenih pravil. Društvo se bo odslej nazivalo »Obrtno društvo v Celju«. Pri volitvah so se člani zdelili na eno listo in so bili izvoljeni gg.: Franjo Dolžan, Miloš Hohnjec, Stojan Holobar, Jernej Golčer, Vinko Kukovec, Anton Lečnik, Albert Rutar in Franjo Zohar; kot namestniki gg.: Viktor Bevc, Jakob Kovar in Miha Vrenko; pregledovalca računov gg.: Konrad Golarganc in Franjo Vehovar. Živahna debata se je razvila pri slučajnosti glede Obrtnega doma, da bi mogel služiti svojemu namenu. Odboru so bila dana zadevna navodila in priporočila, naj osnuje odseke. Skliče naj se tudi izredni občni zbor glede prenosa premoženja na gradbeno zadrugo »Obrtni dom« v Celju. Občni zbor je pokazal, da je med celjskim obrtništvom veliko stanovske zavednosti in zanimanja za obrtniški napredek.

VABILO

Cenjeno občinstvo se vlijudno vabi na POSKUSNO KUHANJE ČOKOLADE v ponedeljek, dne 31. marca, ter na POSKUSNO KUHANJE KAVE v torek, dne 1. aprila t. l., katero priredi trdnica JULIO MEINL d. d., v svoji podružnici v Ptuj. Vsak gost dobrodošel.

Pomen in korist vzpenjač

Pod naslovom »Boj za koncesije vzpenjač v inozemstvu« prinaša »Neue Leipziger Zeitung« zanimiv članek, ki popisuje privlačno moč žičnih železnic. Članek se zlasti peča z Burzbergbahn v Harzu (Nemčija), ki vodi od Harzberga (kopališče s 6800 prebivalci) do vrha Burzberg (484 m). Ta vzpenjača je morala premostiti mnogo nepravil in težav, vendar pa so projektanti izvršili projekt in je bila meseca julija 1929 Burzbergbahn izročena javnemu prometu. Presenečenje vseh pesimistov nad veljkanskim obiskom te vzpenjače je bilo nepopisno, ker je dosegel obisk od julija do decembra 1929 — 200.000 oseb. S tem je bil tudi rekordni čisti dobiček dosežen. Poleg tega vodijo na Brocken (najvišja točka v Harzu 1.100 m), ki leži v bližini Burzberga, še gorska železnica in neštene lepe ceste. Vsa ta druga prometna sredstva pa niso prav nič zmanjšala uporabe Burzberg vzpenjače. To je zopet dokaz, da imajo vzpenjače prednost pred vsemi drugimi planinsko-prometnimi sredstvi s strani občinstva, oziroma tujcev.

Neverjetna privlačna moč žičnih železnic povzroča projektiranje novih vzpenjač in potrebo za izdajo novih tozadevnih koncesij, tako da se v inozemstvu že borijo kapitalisti med seboj za nove koncesije.

Tukaj je treba še omeniti, da gradi Avstrija na Koroškem v Obervellachu zopet novo vzpenjačo, ker se obmesajo dosedanje nad vsem pričakovanjem. Največji čisti dobiček v enem mesecu izkazuje Wengeralpenbahn (vzpenjača) v Švici z 62 šv. fr. t. j. približno 700.000 Din v januarju 1930. Dokazi rentabilnosti žičnih železnic se množijo od tedna do tedna, kadar se objavijo bilančni zaključki posameznih inozemskih vzpenjač.

Iz tega razloga je samoumevno, da so dani za našo pohorsko vzpenjačo vsi predpogoji za rentabilnost. Že pri obliavljenih in tudi v tem članku navedenih avtentičnih podatkih govorijo dovolj jasno, da se v to podjetje vložen denar najvišje obrestuje.

Zanimanje za deleže pohorske vzpenjače se opaža tudi v denarnih krogih v Ljubljani in Zagrebu, kjer agila agitira graditelji prvega bodočega sanatorija na Pohorju, ki je aviziral precejšnje vsote.

Zadruga pohorske vzpenjače je že namepravala meseca aprila t. l. začetni z gradnjo žične železnice, a se ne more odločiti do tega koraka, ker podpisovalci ne plačujejo točno prevzetih deležev, oziroma občinstvo prepočasno podpisuje ostali dve tretjini potrebne kapitala.

Čim prej pride pohorska vzpenjača v obrat, tem prej bo užival Maribor z okolico gospodarske koristi od tega podjetja.

A. B. i.

Pri boleznih želodca, črevesja in presnavljanja privede uporaba naravne »Franz Josefove« grenčice prebavne organe do rednega delovanja in tako olajša pot hranilnim snovem, da preidejo v kri. Zdravniška strokovnjaka izvedenja poudarjajo, da se »Franz Josefova« voda zlasti koristno izkaže pri ljudeh, ki se malo gibljejo. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Vsa Ljubljana gleda z navdušenjem grandiozni zvočni film v

nemškem jeziku

Bosna-film

FRITZ KORTNER
FRANZ LEDERER

ATLANTIK

Zadnje ure in potop »Titanica«. — Največja tragedija človeštva na morju. — Dogodek, ki je sedaj pretresel ves svet!

Hitite, ker samo še par dni na sporedu!

Rezervirajte takoj vstopnice!

Predprodaja od 10. dopoldne dalje!

Naročene vstopnice je dvigniti najkasneje pol ure pred dotično predstavo. Z dežele naročene vstopnice se rezervirajo!

Predstave danes ob

4., 7. in 9.

Elitni kino Matica

Telefon 2124

Domače vesti

* **Visoko odlikovanje češkoslovaškega ministrskega predsednika.** Njeg. Velikostno kralj Aleksander I. je češkoslovaškega ministrskega predsednika, g. Udržala odlikoval z redom Belega Orla prve stopnje. Odlikovancu je podeljeni mu red osebno izročil naš poslanik v Pragi g. Angeličević.

* **Spominsko slavlje za Jiraskom v Beogradu.** Jugoslovnsko - češkoslovaška liga v Beogradu priredi v soboto 29. t. m. spominsko slavlje za preminulim češkim književnikom in rodoljubom Alojzjem Jiraskom. Slavlje bo v sobi 36 na novem vseučilišču. Uvodno besedo bo imel predsednik Jugoslovnsko - češkoslovaške lige Momčilo Milošević. O življenju in delu velikega pokojnika bo govoril profesor vseučilišča Ivan Dimitrijevič. Po končanih govorih bo član Narodnega gledališča Rasa Plavović recitiral izbrana dela pokojnika.

* **Nov odvetnik.** V jmenik odvetniške zbornice je vpisan g. dr. Fran Terčič (ne Ferčič, kakor je ime pokvaril tiskovnik škrt), odvetnik s sedežem v Šoštanju, kjer bo v kratkem otvoril pisarno.

* **Napredoval je v III. Karel Kunaver,** strokovni učitelj na srednji tehnični šoli v Ljubljani.

* **Ne izseljujte se v Nemčijo in Avstrijo!** Tedensko poročilo avstrijskega »Wanderungsamta« poroča, da je v Nemčiji okrog 224.000 češkoslovaških delavcev, v Avstriji pa 120.000. Zaradi naraščajoče brezposelnosti v obeh ted državah je mnogo češkoslovaških delavcev prišlo ob zaslužek. Na tvež je opažati vedno večje vračanje teh delovnih moči v domovino. Zato se ne izseljujte v Nemčijo in Avstrijo!

* **Švicarski turisti v Jugoslaviji.** V Zagreb prispe jutri popoldne v družbi skupine odličnih švicarskih turistov profesor dr. Wetter-Arbenz iz Zürich. Dr. Wetter je v Jugoslaviji že znan po svojih prejšnjih potovanjih po naši državi. Znan je tudi kot predsednik po nem. ustanovljenega Jugoslovnsko - švicarskega društva v Zürichu ter kot velik prijatelj Jugoslavije, ki v švicarskih mestih prireja predavanja o naši kraljevini. Dr. Wetter in njegovi spremljevalci bodo gostje mesta Zagreba. V torko bo švicarska družba nadaljevala pot v Dalmacijo, kjer poseti Split in druge važnejše kraje ter preko Bosne in Hercegovine posetila tudi Južno Srbijo.

* **Svet slušateljev ljubljanske univerze** opozarja tovariše in tovaršice, ki bolujejo za tuberkulozo ali za kako želočno boleznijo, na štipendiska mesta za enomesečno zdravljenje v sanatoriju, ki jih je sklenil podeliti g. rektor prof. dr. Metod Dolenc. Prijave do 3. aprila Svetu slušateljev. Natančni podatki so objavljeni v razpisu na deski SSLU v avli univerze.

* **Dodelitev uslužbenec sezonskim poštam.** Zaradi nizkega kredita, namenjenega za polne in selitvene stroške uslužbenec, so poštne uprave pozvale vse uslužbence, ki bi pristali na dodelitev za čas sezone h kopalnicam in zdraviliškim poštam brez pravice do dnevnice, da predložijo take izjave do 10. aprila. Take sezonske pošte so v Dravski banovini: Bled 1, Bled 2, Rimske Toplice, Laško, Rogaska Slatina in Dobrna.

* **Smrtna kosa.** V Idriji je umrla g. Minika Kosmačeva, rojena Prelovčeva, sestra g. Zorka Prelovca, ljubljanskega pevovodje. Pokojnica zapuščila soproga in 4 neposkrbljene otroke. — Na Kodeljevem ob Ljubljani je po dolgem trpljenju preminula hiba žena posestnica ga. Terezija Plečková, rojena Svetkova, soproga posestnika in solastnika specifične tvrdke »Slovenia-Transport« g. Martina Plečke. Pokojnica, ki je za svojo bolezen iskala zamahe tudi v nekem dunajskem sanatoriju, je bila kljub bolezn vedno vedrega duha in je prav rada pomagala sromakom, ki jo bodo težko pogrešali. Pokojnico bodo položili danes pri D. M. v Polju v lastno grobnico. — V Ljubljani je po mučni bolezni umrl prevoznik g. Janez Tomc. Pogreb pokojnika bo v nedeljo ob 16. Pokojnikom blag spomin, žalostnim naše iskreno sožalje!

* **Akademski neozmenjeni državni uradnikov.** V Sarajevu se je te dni vršila konferenca državnih uradnikov, ki niso oženjeni, a imajo že potrebno število službenih let za penzijsko Razpravljaljo so o vprašanju določi novega uradniškega zakona ter sprejeli resolucijo, da se pristojni faktorji naprosijo, naj bi se uradnikom, ki so dovršili leta službovanja, a nimajo ne žene, ne otrok, priznala penzije po njih smrti ali materi, če ni preskrbljena, ali pa nepreskrbljenim sestram.

* **Rezervni oficirji se opozarjajo,** da vlagajo raporte za izstavitve letimaciaci za trikratno znižano vožnjo po železnih in ladijskih na komando vojnega okraja. Obrazec raporta dobe člani v pisarni Zveze rezervnih oficirjev v Ljubljani, Kongresni trg 1-II.

Gozdna semena

SASA STARE, Mengeš.

Zahtevajte cenik.

* **Oblastna strelska družina v Ljubljani** obvešča članstvo, da bo v nedeljo, 30. aprila ob 9. dopoldne streljanje na vojaškem strelišču. Za člane obvezno. Prijatelji strelskega športa ugodno vabljeni. V primeru neugodnega vremena pa se preloži streljanje na nedeljo 6. aprila.

* **Koncerti godbe kraljeve garde v Dalmaciji.** Prihodnji mesec bo muzika kraljeve garde, obstoječa iz sto glasbenikov, pod vodstvom podpoveljnika Pokornega, priredila velike simfonične koncerte na Sušaku, v Splitu in Šibeniku.

* **Nov vozni red Jadranske plovidbe.** 1. aprila stopi v veljavo nov vozni red Jadranske plovidbe. V novem voznem redu so stabilizirane boljše zveze kakor doslej, kar so priklopi na proce vsa naša pri-

morska mesta od Sušaka do Utinja. Uvedena je tudi nova proga trikrat na teden od Sušaka do Splita.

* **Nova telefonska postaja.** Pri poštnem uradu v Oplojici pri Konjicah je bila te dni otvorena tudi telefonska služba.

* **Zanimiva sodna obravnava.** Kakor poročajo iz Berlina, je znani ugledni publicist Herman Wendel tožil urednika tamkajšnjega dnevnika »Lokalanzeigerja«, ki je objavil izjavo bivšega narodnega poslanca dr. Krnjevića, da je Wendel »plačanec beograjske vladce. Toženi urednik je bil obsojen na 300 mark denarne globe. Pri apelacijski obravnavi je prišlo do poravnave, ker je urednik lojalno izjavil, da nima nobenega dokaza za to trditve in da jo prekliče.

* **Nezgoda siromašnega slovenskega dekleta.** Pri Vukovaru so našli te dni pasanti na velikem kupu slame sključeno mlado dekle, ki od gladi in utrujenosti ni moglo naprej. Mladenka ni mogla niti govoriti. Odvedli so jo na policijo, kjer se je okrepčala in potem povedala, da ji je ime Angela Janežič, stara 18 let, rodom iz Slovenije. Služila je v Osičku, a je v zadnjem času bila brez službe, hrane in strehe. Tako je blodila in končno onemogla. Policija jo bo odpravila v domovno občino.

Smeh! Krohot! Zabava!
Danes premiera!
To morate videti!
Ob 4., pol 6., pol 8., 9.

Žena na zakonskem dopustu

Veležala! Popolnoma novo!

Kino IDEAL

* **Tragična smrt ameriške Slovenke.** »Ameriška Domovina« poroča iz Ottawe v državi Onto, da se je smrt dvakrat v enem dnevu oglasila na domu rojaka Jožefa Fabra, v bližini omenjenega mesta. Stari Faber, rodom iz kočevskega okraja je umrl 10. t. m. jutraj za srčno hibo. Ko je njegova žena pogledala mrtvega moža na mrtvaškem odru, se je mrtva zgrudila na tla. Položili so jo poleg moža in oba pokopali v skupnem grobu.

* **Čigavi so glasbeni instrumenti?** Pred dnevi sta se pojavila na Mirni pri Novem mestu dva neznana moška, ki sta nosila s seboj violino in tamburico. Oba instrumenta sta neznanka ponujala v nakup, kar sama nista znala svirati. Neki ljudje so fantoma, bila sta do 26-letni Miha Lukanc in Kapel pri Brežicah ter 16-letni brivski vajenec Alojzij Hus iz Celja, nova instrumenta zapleniti in ki ima v shrambi tajnik Andrej Golar na Mirni. Ker sta oba fanta pobegnila, so se še bolj okrepili sum, da sta violino in tamburica kje ukradeni.

* **Uboj pri Karlovcu.** V noči od 25. na 26. t. m. se je pri svoji sestri v Dolnjem Prišči pri Karlovcu nahajal 18 letni Franjo Žunič v družbi svojih tovarišev in sorodnikov. Ker je pred hišo opazil neko gibanje in slišal govorjenje, je šel pogledat, kaj se godi. Posvetil je v skupino in zagledal tamkaj Nikolo Bahoriča s katerim je že dalje časa živel v prepiru. Ker se je bal, da bi ga njegov nasprotnik napadel, je z revolverjem ustrelil v zrak, potem pa v skupino fantov. Pri tem je v glavo zadell podkovskega pomočnika Daniela Štravs iz Gribelj pri Črnomlju. Štravs je par minut pozneje izdihnil. Žunič je bil aretiran in izročen sodišču.

* **Nalugodnejši nakup suknja pri Fr. Novaku.** Kongresni trg. Čitajte današnji oglas!

* **Oblike in klubne kemično čistil, barva, pisara in lika tovarna Jos. Reich.**

* **Družbi sv. Cirila in Metoda** so poslali: županstvo Gorenji Logatec 50 Din, posojilnica Zalec 250 Din, Mestna hranilnica Novo mesto 500 Din, neimenovani denarni zavod 200 Din. Lepa hvala!

Iz Ljubljane

* **Sedemdesetletnica dr. Josipa Mantuani.** Včeraj je znan naš zgodovinar umetnosti in glasbe, bivši ravnatelj ljubljanskega Narodnega muzeja g. dr. Josip Mantuani praznoval svoj 70. letnico. Po roku je Ljubljancem, izvirna iz stare italijanske družine: njegov davni ded je prišel z generalom Marmontom iz Padove kot tolmáč v naše kraje. Jubitelj je gimnazij dovršil v Ljubljani, nakar je na Dunaji dosegel redno članstvo v inštitutu za raziskavanje avstrijske zgodovine. Po 16 letnem službovanju v dunajski dvorni biblioteki mu je bilo od kranjskega deželnega odbora 1909 poverjeno vodstvo ljubljanskega muzeja, ki ga je z vso prirojenom marljivostjo vodil do 1924. Odletel uživa pokoj v krogu svoje družine, a je še vedno neutrudno snujoč. Priznanje mu je po volji bilo izkazano s tem, da je bil imenovan za dvornega svetnika, a Društvo za humanistične vede ga je izvolilo za svojega častnega člana. Marljivemu in uravnoteženemu prosvetnemu delavcu želimo še mnogo plodnih let!

* **Gospa Pavla Lovšetova** bo izvajala na svojem koncertu 4 pesmi slovenskih avtorjev, od katerih so tri (dr. Krmčičeva »Češčena Marija«, Osterčeva »Mimoška pesem« in Lajčičeva »Zašlo je žarko solnce«) še rokopsne skladbe in se bodo v petek 4. aprila prvič javno izvajale. Poleg njih bo izvajala globoko občutno Škerjančev pesem »Večer soparen bo«. Vse ostale pesmi na tem koncertu pa bodo iz ostale svetovne literature. Koncert bo v Filharmonični dvorani ob 20. Vstopnice v Matični knjižarni.

* **»Emden«.** Danes ob pol 3. popoldne in jutri ob 11. dopoldne zadnjičkrat bo predvajala ZKD v kinu Ideal film, ki nam pred-

očuje junštva in propast med svetovno vojno tako znane križarke »Emden«. Film je tako lep, bogat senzacij ter krasnih naravnih posnetkov, da si ga mora vsakdo ogledati. Cene sedežev izredno nizke: od 2 Din naprej za sedež.

* **Iz gledališča.** V drami se bo drevi igral za red C Lipahov »Glavni dobiček« v operi pa za red A »Hasanaginica«. — Pripravlja se v dramo premijera komedije v treh dejanjih »Ljubimec svoje žene«, katere avtor je znani srbski književnik Dimitrijevič. — Dne 2. in 3. aprila bodo gostovali v dramo prvaki praškega Narodnega divadla.

ZOBNI ATELJE

Pavle Marije Kocijančič
ima telefonsko številko 3472.

* **»Malo sreče, malo solčne svetlobe«.** je moto male deklice v veseloigri »Rečna kakor cerkevna miša«, ki se bo igrala danes in jutri v nedeljo na Šentjakobskem odru Bržkone bosta to zadnji dve predstavi te veseloigre v sezoni. Komika v igri je tako priručna in nepristriljena, da se posetniki zabavajo ves čas igre. V glavnih vlogah Baranova, Pirčeva, Košak, Lavrič. Pastorčič in Moser. Vstopnice za obe predstavi se dobe v trgovini g. Miloša Karničnika na Starem trgu. Med odmori bo oddajala naša prvovrstna radijska tvrdka Franc Bar krasne komade.

* **Anketa o posredovanju dela vavencem** in o posvetovalnem odboru za poklicno izbiro pri javni borzi dela. Ravnateljstvo javne borze dela v Ljubljani je sklicalo na temelju osnutka pravilnika o posredovanju dela vavencem in o posvetovalnem odboru za poklicno izbiro pri javnih borzah dela, dostavljenem po centralnem odboru za posredovanje dela v Beogradu, za danes ob 16. tozadevno posebno anketo, ki bo zborovala v sejni sobi upravnega odbora Delavske zbornice za Slovenijo. Na anketo so vabljeni naslednje korporacije: banska uprava, Delavska zbornica, TOI, OUZD, mestna občina ljubljanska, Urad za pospeševanje obrti, ravnateljstvo srednje tehniške šole, uprava deškega vzgajališča na Kodeljevem, Društvo za varstvo vavencov, društvo »Vajeniški dom« in pa osebe, ki se intenzivno pečajo z vajeniškim vprašanjem. Za anketo vlada splošno zanimanje prizadejnih čimteljev.

* **Zahvala.** Vsem bratskim društvom, narodnemu ženstvu in posameznikom, ki so se me s čestitkami, darili in voščili spomnili ob 25. letnici »Ljubljanskega Zvona« in ob 20. letnici mojega skromnega dela pri društvu, izrekam svojo najiskrenejšo zahvalo. Izredna in nepričakovana pozornost slovenske javnosti mi je bila v tiho zadoščenje in v bodrilo za nadaljno pot. — Zorko Prelovca, pevovodja »Ljubljanskega Zvona« in urednik »Zborov«.

NAJVEČJA IZBIRA

aluminijaste in emajlirane posode, najboljše kvalitete in najceneje, dobite pri 3802

STANKO FLORJANČIČ
Ljubljana, Sv. Petra cesta 35.

* **Lutkovno gledališče na Taboru** uprizar v nedeljo 30. t. m. ob pol 16. pravljico no igro »Snežulčica«. Spored slik: 1. v gozdu, kjer hoče lovec Radomir po nalogu kraljice usmrtiti Snežulčico; 2. 3. in 4. v leseni in kameniti sobi škrafov; 5. divotna skalnata krajina (Kraljičina mlada v raku leži, Snežulčica lepa tu notri trohni); 6. v kraljevski dvorani. Leseno in kamnito sobo ter skalnato krajino v 5. sliki je insceniral in slikal g. Magolič, slikar Narodnega gledališča v Ljubljani. Režira br. Počivavnik.

* **Društvo »Soča«** vabi k »Levu« kjer bo nastopil dobro znani humorist g. Fran Milčinski in poskrbel, da bo najcimernejši filister postal dobre volje in pozabil na poslovne težave. Kdor hoče tedaj preživeti nekaj veselih uric, naj ne zamudi današnje večera. Začetek ob pol 21. Vstop prost.

* **»Ponos za ponos«**, spevoigro z orkestrom ponovi v nedeljo 30. t. m. ob 8. v društveni dvorani hotel Moste.

* **V izložbi tvrdke Elite** v Prešernovi ulici so razstavljena naslednja darila: diploma, ki jo je poklonil zbor »Ljubljanskega Zvona« svojemu pevovodji Zorko Prelovcu na slavnostnem koncertu, srebrni vavenc, dar združenih ljubljanskih zborov »Ljubljanskemu Zvonu« ob njegov 25. letnici, svilen trak, darilo pevkega zbora mariborske Glasbene Matice zastavi »Ljubljanskega Zvona« ter slika društvenega zbora po koncertu v »Unionu«. Diploma je odlično delo akad. slikarja Maksima Gasparnika.

J. Maček

LJUBLJANA, Aleksandrova cesta 12,
v povračilih in oblekah

najcenejši.

* **Predavanje o modernem perutinarstvu** in izlet na perutninsko farmo ter umetno valilnico v ljubljanski okolici. Javno predavanje bo danes ob 19. v učilnici gospodniške šole na Mladiki (prilijče, zadaj za liceskim postopijem). Predavaj bo g. dipl. agr. Jamnik. Vstop prost. V nedeljo bo izlet na perutninsko farmo graščine Lesno brdo pri Drenovem griču. Izletniki se odpeljejo ob 13.25 z vrhniškim vlakom do postaje Drenov grič. Proti večeru povratek z vlakom ali z avtobusi. Železniška vožnja stane 14 Din na osebo strani.

* **Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon«.** V ponedeljek zvečer sestanek vsega zbora.

* **Zveza slovenskih vajnikov** iz svetovne vojne Ljubljana - Moste bo imela v nedeljo v gostilni pri g. Košaku v Vodmatu svoj redni letni občni zbor in poziva vse člane, da se ga polnoštevilno udeležijo.

Mladini

neprimerno! **Margarete Böhme**

Ob 4., četrt na 7, pol 8. in 9.1 Slovitni roman »Das Tagebuch einer Verlorenen«

Dnevnik izgubljenke

Greh iz nevednosti in nepremišljenosti ter vse usodne posledice za mlado dekle!

V glavni vlogi slovit

Luise Brooks

Kino »Door«

Telefon 2730

* **Srednješolci!** Jutri v nedeljo ob 17. običajni dijaški sestanek Francoskega inštituta v Narodnem domu. Pridite polnoštevilno!

* **Zadruga soboslikarjev, črkoslikarjev, pleskarjev in ličarjev** naznanja članom, da se obisk razstave ne bo vršil, ker je bila razstava predčasno zaključena.

* **Prijete nepoboljšljive.** Policija je pričela zadnji čas še energičneje preganjati razne potepinke, ki se klajajo po mestu brez vsakega posla in se vdajajo tajni prostituciji. So to navadno bivše služkinje, ki so se prostovoljno ali po nesreči navadile brezdelja in zasle na kriva pota. Včeraj pomoči je bilo spravljeno v zapor zopet 5 takih izgubljenk. Matildo S., Ivano S., ter Ivano Z. so prišli v neki gostilni v Kodeljski ulici. Jospina Sch. ter Zožila M. pa sta se potepali okrog kolodvorov ter lovili razne moške. Po zdravniškem pregledu na policijski sta bili oddani v bolnico, ostale 3 pa so izročili sodišču.

* **Popadljivi psi.** Na Priškovcu je predvčerajšnjim popadel neki pes učiteljico Marjko K., ki se je peljala po cesti na kolesu. Pes je kolesarico podrl po tleh in jo ugriznil v stegno. — Predvčerajšnjim jutraj okrog 6. je neki pes popadel mestnega delavca Karla Starca na Poljanski cesti, ko je delavec šel v službo. Prizadejal mu je na nogi 2 cm dolgo rano. Pes, ki je popadel Starca je ponavadi priklenjen in se je malo poprej odtrgal z dvorišča peka D. pred Škofijo.

* **Ukradeš in izsledena preproga.** V trnovski župnišče je prišel predvčerajšnjim popoldne neznan, okrog 30-leten moški ter vprašal po župniku. Ko mu je gospodinja povedala, da gospoda župnika ni doma, je neznanec odšel in za hip obstal v veži. Včeraj jutraj pa je gospodinja ugotovila, da je zmanjkala od tam 1000 Din vredna preproga, last profesorja Antona Anžiča, ki tudi stanuje v župnišči. Spomnila se je takoj na sumljivega moškega m oddtela na Galusovo nabrežje v veri, da je tat preprogo tam oddal. In res se ni zmotila. Našla je preprogo pri starinarju Francetu K., ki je povedal, da mu je prodal preprogo prejšnji dan neki Ivan S. s Tržaške ceste za 150 Din. Preproga je bila izročena zopet lastniku, tatu pa zasleduje policija.

Iz Celja

* **Gostovanje ljubljanske drame v Celju.** V sredo 2. aprila ob 20. bo gostovala v celjskem gledališču ljubljanska drama z Raynalovo dramo »Grob neznanega vojaka«. Vstopnice se dobe v predprodaji v knjižarni Goritcar in Leskovšek. Vsakdo naj si nabavi vstopnice že v predprodaji. Predstava bo igrana v abonmaju.

* **Planinsko predavanje.** V sredo 2. aprila ob 18.30 bo predaval v Mestnem kinu v Celju znani planinski pisatelj gospod prof. Ajko Mlakar o tiroliških, solnograških in koroških Alpah. Predavanje bodo spremljale krasne skioptične slike.

* **Celjski sreški kmetijski odbor** je imel včeraj dopoldne svojo prvo sejo. Odbor se je konstituiral in je bil za načelnika izvoljen župan celjske okoliške občine gospod Alojz Mihelič, za podpredsednika pa g. Roblek iz Zaleca. Nato so odborovi člani debatirali o položaju našega kmetijstva in posebej še o hmeljarstvu. Podanih je bilo precej nasvetov za bodoče delovanje.

* **Ponarejen denar** se je te dni pojavil v Celju. Izdelan je zelo slabo in ga vsak lahko brez podrobnega ogledovanja spozna. Ponarejeni so novi po 2 Din. Vsakega razpečevalca ponarejenega denarja naj občinstvo takoj ovadi policiji, oziroma orožništvu.

Iz Maribora

* **Iz tajne seje občinskega sveta.** V tajni seji so se razpravljale razne disciplinske zadeve: manipulacije pri pogrebnem zavodu in nekaj drugih vprašanj. — Magistratni uradnik Josip Haas je bil upokojen. — Odobrene so bile prodaje nekaterih stavbnih parcel. — Za preiskavo svinj na tržini, ki ga more občina vršiti po obstoječih predpisih, se je sklenilo nabaviti trihinoskop in se bo za preiskavo pobirala potrebna pristojbina, in sicer od celih svinj po 3 Din, od posameznih kosov svinskega mesa pa po 5 para za ke. — Za nove zgradbe v mestnem okolju so se dovolile davčne ugodnosti tudi še za leto 1930. — Za avtobusni odsek je njegov načelnik podžupan g. dr. Lipold nadal obširno poročilo o bilanci lanskega leta. Iz poročila je bilo posneti, da je pričakovati za bodočnost povolnejšega razvoja. Aktivne so vse podzelske proge, mestne pa pasivne, zaradi česar se je promet v mestu po večini že tako preuredil, da so se opustile najbolj pasivne proge, oziroma se je na njih reducal promet na najnujnejše zveze. Pokazalo se je tudi, da za mestni promet prihajajo v pošte v prvi vrsti ceneji tipi, kakor Chevrolet in Ford. Občina ima danes 9 Chevroletov zvoz, ki bodo v lastnih delavnicah popravljeni. Nabavila se dva nova avtobusa: en Chevrolet in en Ford. Ob enaki uporabi se bo preizkusilo, katera tipa bo prikladnejša za bodočnost.

* **Iz gledališča.** Popularna Verdijeva opera »Rigoletto« se bo izvajala prvič v letošnji sezoni danes s tremi gosti. Partijo Gilde polje priznana koloraturka ga. Tinka Gesel-Polje, operna primadona v Gradcu. Ga. Zamejčič-Kovičeva in g. Neralič pojeta

partiji Magdalene in Rigoletta. V ostalih vlogah nastopita še g. Ivellia (vojvoda) in g. Kovič P. (Sparafucile). Namesto obolenje g. Gorinskove poje partijo grofice Cenra-no gđc. Udovičeva. — V doglednem času bo koncertiral kvartet ljubljanske »Glasbene Matice«, ki je eden najboljših slovenskih vokalnih kvartetov.

* **Proslava 20-letnice Ribarskega društva v Mariboru** se bo vršila v nedeljo 30. t. m. Dopoldne ob 10. bo občni zbor v dvorani hotela »Orel«, popoldne ogled ribje stepe v Fali, zvečer ob 20. pa slavnostni banket v dvorani pri »Orlu«.

* **Izvoz mleka.** Na četrtkovni seji mariborskega občinskega sveta je bilo iz nekakega poročila razvidno, da izvozi največ mleka iz Maribora tvrdka Bernhard. Njen izvoz je znašal leta 1928. 58.234 litrov mleka in 2485 litrov smetane. Zanimivo je, da je izvoz tvrdke lani znatno narasel in sicer je izvozila 100.000 litrov mleka ter 8500 litrov smetane.

DAMSKO POMLADNE PLAŠČE

veliko izbiro, posebno v cenejših kvalitetah, najmodernejša fazona, podložene, od Din 300.—, volnene poplin obleke od Din 180.— naprej tudi F. I. Goritcar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 29. Oglejte si izložbo!

5091

* **Čudne razmere na avtobusni progi Maribor-Ptuj.** K nočici pod tem naslovom objavljeni 23. t. m. smo preli naslednje pojasnilo: Soferjem je od gospodarja g. Liningerja strogo zapovedano, da odgovarjajo na slovenska vprašanja izključno slovensko ter da se poslužujejo v službi zgolj slovenskega jezika, izvemski, če jih poznajo slovensko nagovori. Dne 3. t. m. je res bil avtobus do zadnjega mesta zaseden ter ni bilo mogoče sprejeti vanj tudi še ženo, ki je z otrokom na rokah hotela vstopiti. V Sv. Miklavžu pa sta se dva potnika postavila pred bližajoči avtobus na sredino ceste, zato je moral avtobus v izogib nesreče obstati. Potnika sta se s'ilo vrnila v avtobus in stala med vožnjo pri odprtih vratih, ki se zaradi nepopolnosti avtobusa niso dala zapreti. Nobene vloge pri tem ni igrala okolnost, da sta ta dva potnika govorila nemško in je posebnega poudarka potrebno, da je sofer zaveden Slovenec.

* **Siromašen dijak,** višje-gimnazijec, sl. rota brez staršev, išče instrukcijo nižjega gimnazijca ali dijaka meščanske šole. Sprejme tudi hrano in vsak denarni prispevek, ker je v skrajnih emotih nepriklah. Naslov v upravi »Jutra« v Mariboru Aleksandrova 13.

* **Smrtna kosa.** V četrtek je preminula v starosti 54 let gospa Eleonora Benešova, soproga knjigovodje pri tvrdki V. Freund v Mariboru, g. Petra Beneša. Pokopana bo na Dunaju. — Dne 27. t. m. je umrl v Mariboru poštni služitelj g. Rudolf Lukežič, star komaj 26 let. Pogreb bo danes ob 15. izpred mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju. Blag lina spomin, žalostnim naše iskreno sožalje!

* **Obup deložirane stranke.** Na mariborskem mestnem socialno - skrbstvenem uradu se je odigral včeraj dopoldne skrajno mučen dogodek. V urad je prišla v Jezdarski ulici deložirana stranka Jamnik - Gaube in prinesla s seboj tri svoje nedolne otročiče, od katerih je najmlajši star šele nekaj tednov, najstarejši pa dve leti. Ubogi otročiči so bili na pol nagi. Obupana mati jih je brez besede položila v pisarno na tla in nato nazlo izginila. Nedolžnim otročičem se seveda niti sanjalo ni, kako dramatični prizor se je pravkar odigral. Prav kmalu so na tleh poleg peči zadremali. Bili so pač potrebni toplote. Bogve, kje so prejšnjo noč s svojo materjo prenočili. Socialno-politični urad jih je dal končno v spremstvu mestne skrbstvene sestre prepeljati v mestni mladinski dom, kjer ostanejo toliko časa, dokler se ne ugotovi njihova domovinska pristojnost.

* **Iz policijske kronike.** V noči od četrtka na petek sta bila aretirana dva razdražena in pretepača, dve ženski zaradi potepušta in prepovedane povratka. — Iz Avstrije je prišlo včeraj odgonskim potom šest oseb, deloma zaradi prekoračenja meje, deloma zaradi potepanja.

Iz Slovenjgradca

* **Naše gasilno društvo** je priredilo pred tedni dobro uspešno veselico z gledališko igro »Graničarji«, katero so diletantje gasilnega društva iz Šoštanja izvrstno rešili. Posebno dovtipa sta bila nastopa strica Jurija (g. Smigova) in Karoline (ga. Bajtova). To vam je bilo smešno. Težko vlogo Andreja Miljeviča je izredno dobro igral g. Bajt. Tudi vlogo Slava Cutiča kot pokvarjenega človeka in nazadnje spokornika je g. Miloš Volk prav pogodil. Uboja Marica, žena Miljeviča (gđc. Milica Volkova), se je morala od žalosti preveč jokati in je njen naraven

KULTURNI PREGLED

Jugoslovenska umetnostna razstava v Londonu

Blizajo se dnevi, ko bo otvorjena velika razstava jugoslovenske likovne umetnosti v Londonu — dejstvo, ki je za naš narodno in državno propagando velikega pomena. G. univ. prof. dr. Izidor Cankar, ki pojde prihodnje dni v London, je ljubezno dal našemu uredniku najvažnejše podatke o značaju in organizaciji te razstave.

Na vprašanje, kako je prišlo do razstave v Londonu, je z. dr. Cankar odgovoril:

— Zasluga za to gre Jugoslov. društvu v Londonu, ki je kmalu po končani jugoslovski turneji umetnosti začelo misliti na prireditve jugoslov. umetnostne razstave v Londonu. Njegov tajnik dr. Seton Watson je vodil prve razgovore o tem v naših glavnih kulturnih središčih. V začetku letošnjega leta se je osnovalo v Zagrebu Britsko društvo, čigar duša je neustrašivi Milan Čurčin, ki se je mnogo trudil za razstavo v Londonu in se ni splašal vseh težav in zopnost, združenje s pripravami za njo. Društvo se je razdelilo v podobodbe v Beogradu in Ljubljani, ki so imeli nalogo, da izberejo umetnine za London. To delo je, kajpa, naleželo na velike težave strujarskega značaja. Posrečilo se je, vse te težave premagati, tako da bodo v Londonu zastopani skoraj vsi znamenitejši slikarji, kiparji in grafiki. Žirilo, ki je v Zagrebu dokončno izbralo slike, so tvorili: iz Zagreba Meštrović, Bečić in Tiliak; iz Beograda Branko Popović in Toma Rosandić; ter iz Ljubljane Matej Sternen in Tone Kralj. Tako se je iz Zagreba odposlalo v London 156 slik, 47 skulptur, 108 grafik in 118 arhitek. risb.

— Ali bodo vsa ta dela res tudi razstavljena v Londonu?

— Da, prvotno so nam došli maksimalno 120 del: kakor vidite, smo ga prekorajčili. Toda to še ni vse: prvi zbirki se priključujejo še vsa dela, ki so bila na barcelonski razstavi, potem poslej posebne zaboje naravnost v London v Parizu bivajoči jugoslovski umetniki, dalje prispejo Meštrovićevi kipi iz New Yorka, kolektivna razstava Tome Rosandića iz Rotterdama in še morebiti jugoslovenske umetnine, ki so v zasebni lasti Angležev.

— Kako se bo izvršil aranžman razstave v britski prestolnici?

— Organizacijo vodi Jugoslov. društvo za Vel. Britanijo s sodelovanjem odličnih britskih umetnikov. Dne 31. t. m. odpotuje v London jugoslov. delegacija, ki jo tvori Ivan Meštrović, Branko Popović in Izidor Cankar. Nje naloga bo, da pomaga pri aranžmanu in da event. še žirira, zakaj prostori bodo po vsej verjetnosti premašili za toliko množico slik.

— Kje bo razstava in kako bo otvorjena?

— Razstava bo prirejena v Tate - Gallery, delu Nacionalne galerije na Millbanku v istih prostorih, kot je bila italijanska razstava. Zasebna otvoritev za povabljenost bo 9. aprila, 10. aprila pa bo službena otvoritev. Otvoril bo razstavo lord Henry Bntinck, slavnostni govor bo imel sir John Lawery, navzoč bo predsednik Umetnostne akademije Witt z množico slovenskih umetnikov in seveda diplomatski svet in državniiki. Jugoslov. društvo v Londonu bo privedlo slavnostno večerjo, h kateri bodo vabljene predvsem odlični umetniki. Tako zvrni Hanžing committee je začel poslovati že 26. marca, zakaj taka razstava zahteva mnogo priprav.

— Kako pa bodo zastopani slovenski umetniki?

— Že pred žiriranjem v Zagrebu smo sprejeli načelo, da se uveljavljajo umetnostno merilo, zato smo zavrnili ključ, ki naj bi uredil odnos med Srbi, Hrvatji in Slovenci. Razstava je torej v najboljšem smislu jugoslovenska. Slovenci pa so zastopani v lepem številu. Iz Zagreba so se poslali v London dela naslednjih naših likovnih umetnikov:

Slikarji: Cudermane Stane (2), Globokotnik Olaf (1), Grohar Ivan (1), Jakopič R. (3), Kos A. G. (2), Kralj France (1), Kralj Tone (2), Petkovič Jože (2), Pregelj Mira (2), Seratinik D. (1), Sirk Albert (1), Sternen Matej (3), Stiplovec Fran (1), Subic Juri (2), Trautnik Franc (1), Vesel Ferdo (4), Vidmar Drago (1), Vidmar Nande (1), Zupanec Anica (1). Sem-le je treba priložiti še slike Jakopiča, Sternena, Zupančičeve in Tonea Kralja, ki prispejo iz Barcelone.

Kiparji: Dolinar Loize (3), Kos Tine (3), Kralj Tone (1), Loboda Peter (1). Grafiki: Cargo I. (2), Jakac B. (2), Justin Elko (4), Klein Sternena R. (1), Kralj Tone (3), Maleš Miha (3), Piščanec Elza (1), Smrekar H. (2), Sternen M. (1), Santel Saša (2), Trautnik Fr. (3), Vavpotič Br. (1), Zupan Fr. (3), Zupanec A. (1).

Literarni sprehodi po Beogradu

Z nekaj knjigami pod pažljivo, omamljen od prvga pomladnega solca, stopiš na ulico, da flirajš po Beogradu, ki je vedno mlad, vedno živahen. Gledaš ga, kako je v zadnjem času postal še razkošnejši. Še bolj kraljevski in lep nego je bil prej. Mnogo je storilo mesto za tehnično izpopolnitev ulic in trgov. Sam Kalemegdan je danes nekaj čudež, ki vsakega tujca prijetno preseneti: prav posebno mikaven je čudovit razgled čez Dunav in Savo na neskončno ravan, ki bo kmalu vsa zelena. Posebno neizbrisni so vtiski solčnega zahoda. Neke nizozemska baronica je pred to lepoto močje ostrela. Šele čez nekaj minut je prišla k sebi in mi rekla, da svoj živni dan ni videla nič takega. Čeprav je mnogo potovala. Belgijski profesor in sloveči propagator miru La Fontaine, na videz hladen, suhoparen znanstvenik in raziskovatelj, se je pred menoj na mah izpremenil v lirskega pesnika, ko sva gledala s Kalemegdana solčni zahod. Gospa Stacker, znana kot nemška nacistična bojovnica, ki se ni izgubila neke mere sloveče nemške sentimentalnosti, je prišla v ekstazo pred prizorom, ki ga človek res nikdar več ne pozabi. In tako vsi po vrsti. Kdor koli pride, vsak gleda ta prizor — te enostavne veličastne barve, to potapljanje svetlobe v višnji mrak, zlasti sedaj, ko je izginil hud mrak, ko ni več ledenih vetrov in ostre košave, ko pihlja iz Dunava in Save prijetna sapa. Ljudje ostajajo še dolgo v mrak na Kalemegdanu, da se naučijo pravih pomladnih čarov in dražesti.

Slovenska arhitektura žal ni zastopana; manjka celo prof. Plečnik. Opaziti je, da smo vzeli v poštev še nekatere umrle slikarje, hoteč tako pokazati ginezo sodobnega slikarstva.

— Kakšen vtisk bo po Vašem mnenju naredila ta razstava na londonsko publiko? Britansko društvo v Zagrebu mi je povedalo naloge, da napišem predgovor katalogu. Tu sem omenil, da je razstava sestavljena iz dobrega in manj dobrega, iz starega in novega, iz doma zraslega in od drugod preseljenega. Po mojem mnenju naša razstava v Londonu ne bo imela lahkega stališča. London je veliko mesto, občinstvo je s pogostimi razstavami dovolj razveto. Morda se bo kateri stalni obiskovalec Tate - Gallery spomnil, da je bilo nekaj tednov pred nami v istih prostorih razstavljeno vse, kar najvišjeje je Italija v svoji zgodovini mogla ustvariti. Vendar pa se smemo zanašati na svoje prijatelje v Londonskem Jugoslov. društvu, ki so vedno storiš vse, kar se da, da se Jugoslov. stvar na Angležkem obnese. Z londonsko razstavo, ki bo trajala 6 tednov in poide potem še v znamenitejša mesta Anglije in Skotske, smo stopili velik korak v svet in s tega vidika jo je treba presojati!

Nova „Filozofija“ dr. Vebera

Med novimi slovenskimi knjigami vzbuja največ pozornosti spis vseuč. prof. dr. Fr. Vebera »Filozofija«, ki je izšel v založbi katoliške »Jugoslovanske knjigarnice«. Ta novi slovenski uvod v filozofijo se v marsičem razločuje od Veberovega »Uvoda v filozofijo«, ki je izšel l. 1921. Čin dr. Veberove »predmetne teorije« je toliko časa plaval po morju, dokler se ni srečno zasilal v pristanu katoliške filozofije, ki je stara dekla teologije. Pisec govori v »zagovorcu na koncu svoje »filozofije« o drugi dobi svojega notranjega razvoja, s čemer nas je prisilil, da popravimo mnenje, ki smo ga imeli doslej, da je namreč druga njegova doba »agrarna filozofija«; vendar pa še zdaj ne bi prisegli, da se ne bi dala najti še kakšna doba v njegovem dosedanjem razvoju. Zato sprejemamo njegov zagovor le pogojno in in takamo, kaj poredko strokovnjaki k tej njegovi konverziji. Slutili pa smo že prej, da bo dr. Veber s svojo filozofijo prejel ali slej obdržal v dobri soseski teologije, ker tam ali vsaj blizu končujejo vsi sodobni modroslovci, ki ne grade svojih teorij na solidnem materialu empiričnih ved.

Prvi glas o tej knjigi je prinesla takoj po nje izidu »Nasla dobac« v 2. številki str. 76-77. Tu se zlasti poudarja, da imamo Slovenci samo dva filozofa, ki danes v našem krogu tvorijo delujočo in tako vplivajo na našo duhovnost: dr. Veber in dr. Ušeničnik. Prvi je bil v primeri z drugim, ki je teolog, svobodnejši in bi lahko kazal druga pota njegovega tovaršja, kajti v duhovnem — enako kot v socialnem življenju sta kontrola in opozicija zelo važni in prosečni zadevi. Po tej dokončni opredelitvi dr. Vebera se dr. Ušeničnik razhajata le še v rečeh, ki so za samo filozofijo nemara pomembne in zanimive, ki pa so za duhovno življenje naroda nebitne in nevažne. Težko bi se namreč odpovedali nazorom, ki smo se jih navzeli zlasti pri Masaryku in ki so še bolj izraženi v pragmatizmu, da bodi tudi filozofija življenjski činitelj, nekaj, kar človeku in človeštvu pomaga živeti. Poslej bomo stali pred mizo slovenske filozofije revni in lačni kakor Lazar. Zakaj, če se nam zahoče življenjske modrosti, ki jo nudi dr. Veber v svoji »Filozofiji«, imamo pripravnejšega, enostavnejšega voditelja v katekizmu ali v Ušeničnikovi »Knjigi o življenju«. In zakaj že ne moremo — kljub najboljši volji — sprejeti teh knjig kot regulatorja nazorov in prepričanj, ki smo si jih sami pridobili? Odgovor na to vprašanje je prepuščen čitatelju. Založnica je priložila knjigi oceno, v kateri pravi, kakor v odgovor na to vprašanje, da se ob tem delu »ločujeta dva svetovca«. S stališča naše svobodne kulture je Veberova »Filozofija« negativen pojav, kakorkoli tiči za njo avtorjeva velika učenost in mnogo dela. Spisu nedostaja tudi tiste življenjske sile in neposrednosti, ki bi vzbudila našega človeka iz ravnodušnosti do religioznih problemov; koliko bodo z njo zadovoljni teologi, pa je seveda njihova zadeva.

Knjiga »Filozofija« šteje 217 strani in stane broš. Din 48.

Vse v »Kulturnem pregledu« navedene knjige in časopisi se naročajo pri »Tiskovni družici« v Ljubljani.

Uspesi slikarja B. Jakca v Ameriki

V Clevelandu je bila nedavno otvorjena razstava slik Božidara Jakca. Nadarjeni umetnik, ki si s potovanji neprestano razširja obzorje in bistri umetniški čut, nabirajoč vedno več novega gradiva, je v teku svojega bivanja v Ameriki naslikal lepo vrsto ameriških motivov. Te slike je razstavil v clevelandskem slovenskem Narodnem domu in je privabil poleg rojakov tudi angleško govoreče občinstvo. Tako je razstava, pri kateri otvoritvi je sodeloval operni pevec Svetozar Banovec, vzbudila nenavadno pozornost in zanimanje lep moralen uspeh.

Clevelandski list »Nova doba« je objavil o nji daljše poročilo, v katerem hvali Jakcove ameriške motive. »Divjine Grand Canyon« v Arizoni ni še noben Slovenec ovekovečil tako niti z besedo niti s sliko, kot jih je naš umetnik Jakca. »Kdor je kdaj videl to bajno deželo in si ogleduje te slike, ga mora prijeti nekakemu sladkemu domotožju podobna melanholija, saj se mu nehoče zazdi, da čuje priten sepet kraljevih palm in da ga pozdravljajo milijoni žarnih cvetov zlatega maka, ki vihrajo in se klanjajo v mehkih sapah večne kalifornijske pomladi.«

Tudi drugi listi, med njimi angleški, so pohvalno zabeležili Jakcovo razstavo. Umetnik se bo kmalu vrnil v domovino.

Velik spis o židih v Jugoslaviji

Plodoviti jugoslovanski publicist Ljubomir St. Kosier, ki je izdal doslej že deset knjig narodnogospodarske, sociološke in socialno-zgodovinske vsebine, je pravkar objavil novo obsežno delo »Jevreji v Jugoslaviji in Bugarsko«. Knjiga vsebuje izsledke njegovega obsežnega proučevanja židovstva na Slovenskem jugu; nekaj teh izsledkov je publiciral že v prejšnjih dveh spisih »Statistika Jevreja v Jugoslaviji in Bugarsko« in »Jevreji v trgovini Jugoslavije in Bugarske«. Najnovejši spis obsega okrog 400 strani in tvori zlasti v reprezentativni izdaji na trdem, debelem papirju obsežno knjigo.

Ljubomir St. Kosier ni žid, vžleč temu pa se je nenavadno široko seznanil z vsemi židovskimi vprašanji. Knjiga »Jevreji v Jugoslaviji in Bugarsko« je razdeljena na deset poglavij. V prvem razpravlja o židovski veri in nje odnosu do gospodarskega življenja, v drugem premetriva vlogo židov v zgodovinskih časih slovenskega juga, v tretjem vprašanje židovske narodnosti in asimilacije, v četrtem statistiko, v petem židovstvo v trgovini, medtem ko ga v naslednjih poglavjih premetriva v obrti, industriji, v bankarstvu in v varovalnih panogah. Deveto poglavje razpravlja o socialnem položaju židov, deseto pa o njih vplivu na ekonomske odnose z inozemstvom.

Knjiga Lj. St. Kosierja obdeluje sila gradiva, ki je bilo zbrano z velikim trudom in z resnim prizadevanjem prvič v celoto. Iz nje vstaja jasna slika gospodarske sile in obsežnega vpliva, ki ga imajo židje v naši državi in v Bolgariji. Mimo spisa Lj. St. Kosierja ne bo mogel nihče, kdor se bo bavil z židovskim vprašanjem na slovenskem jugu, kakor bo tudi narodnemu gospodarju in sociologu še dolgo vir dragocenega gradiva.

Knjiga »Jevreji v Jugoslaviji in Bugarsko« zasluži vsu pozornost in jo priporočamo zlasti gospodarskim krogom.

Iz srbske lirike

Pesmi Blagoja Živkovića »Tragovica«.

V Beogradu je izšla zbirka lirskih pesmi nadarjenega pesnika Blagoja Živkovića: »Tragovica«. Pesnik pripada struji mlajših in se je oglašal v »Mislju«, »Vencu« in drugod. Predgovor njegovi zbirki je napisal Sima Pandurović. Tu med drugim poudarja, da se čuti v tej zbirki vzhodna orijentacija, ki je bližja naši duši nego zapadna. Nadalje primerja Živkovićevo poezijo s poezijo R. Dragutinovića v »Azurni zemlji«, v kateri se tudi nahaja slovenska mehkoba in sočustvovanje.

Blagoje Živković ni zamen naslovil svoje zbirke »Tragovica«. Njegove pesmi so sledovito neskončne umetnosti in zapuščajo v čitatelju globok vtisk. Živkovićeve je prava lirika: pretresa ti dušo in zamisliti duha. Pesmi preveva filozofska navdihnjenost; so kratke, preproste, v svobodnem stilu. Ne-

katere so male umetnine in so lahko za vzgled mladim talentom.

Zbirko »Tragovica« odlikuje še zelo lep in čist jezik brez turcizmov, zato je priporočljiva tudi za slovenskega čitatelja.

Marijana Željeznova — Kokalj.

Vergilov teden

Dne 23. marca se je začel teden, posvečen 2000 letnici rimskega pesnika Vergila. Vergilius Maro, v današnjih romanskih jezikih zvan Vergil, je — kakor ga je imenoval francoski kritik Sainte Beuve — pesnik latinstva, »poète de la Latinité«. Njegov jubilej slavijo v vseh romanskih deželah. Danes se končuje prvi teden, ki je otvoril Vergilovo 2000 letnico. V pesnikovem rojstnem kraju Mantovi so bile te dni velike slavnosti. V drugih mestih se bodo vršile v teku leta, zlasti na jesen. Intelektualna Italija smatra Vergilov jubilej za najvažnejšo točko v svojem letošnjem programu. Saj je bil pevec Eneide v Italiji vedno čislani in čitani; kako ga je cenil Dante, pričuje to, da si je baš njega izbral za svojega voditelja po onostranstvu (»La Divina Comedia«). Tudi v Franciji so se vršile ta teden številne slavnosti, ki bi morda malce zblizale obe latinski deželi, če ne bi današnji svet raje mislil na — londonsko konferenco, nego na ljubeznega pesnika Bukolika.

Ce si Vergila prisvajajo Italijani, imajo Francozi vsvo pravico, da opozarjajo na skupno latinsko zakladnico in na veliki kult, ki je vsedkar obdajal Vergilovo ime med Francozi. Nobeden rimski pesnik — tudi Horac ne — ni bil med Francozi toliko čitan kot Vergil. Dolgim generacijam so bile njegove pesmi brevir izobraženega človeka. Njih vpliv na starejšo, klasičistično francosko poezijo je dovolj znan. Zato Francozi ne slavijo v tem poetu Italijana, marveč Latinca, t. j. Evropeca.

V »Les Nouvelles Littéraires« z dne 22. t. m. je objavil član Francoske akademije Camille Jullian članek »La Semaine de Virgile«, v katerem razpravlja o kultu Vergila v Franciji in se dotika tudi vprašanja pesnikovega rasnega porekla. Ta rimski državljani, ki je videl za mladih nog Cezarjevo vojsko, je po vsej verjetnosti keltskega pokolenja, ker so v okolici Mantove živeli za Cezarjevih časov še Kelti, ki so ustanovili tudi glavno mesto nekdanje italijanske Galije — Milan. Potem takem ni pravilno, če si kateri romanski narod Vergila izključno prisvaja. Nesmrtni pesnik, ki je pisal v latinskem jeziku, je in ostane poet latinstva, tiste kulture, ki je položila temelje evropski kulturi in ki ni plod regionalnega latinstva, marveč vseh narodov in ras, ki so se posluževali Vergilovega jezika.

Kriza nemških gledališč

V Nemčiji je začela v finančno krizo celavista gledališč. Posebno prizadeti so mestni teatri. Mesta so davčno preveč obremenjena, načelo štednje krči bolj in bolj podpore, ki jih dajejo za vzdrževanje gledališč. Ta izprememba komunalne gledališke politike začena ogražati obstoj večine mestnih gledališč. V Breslavi bodo po veliki noči najbrž zaprli opero. V Mainzu je mestna uprava odpovedala službo vsem članom orkestra, da bi si pridobila proste roke za dokončno odločitev. Vrše se pogajanja za fuzijo z darmstadtskim gledališčem. Tudi gledališča v Frankfurtu, zlasti operi, prede trda. Obstoji načrt, da bi se ustanovila skupna gledališka uprava za Frankfurt, Wiesbaden, Darmstadt in Mainz.

Druga gledališča si nekako pomagajo iz tekoč. Gledališka uprava v Kölnu se je oprijela najmodernejših reklamnih metod in zaznamuje lep uspeh. Propagando za obisk gledališča je razvila v raznih smereh. Predvsem je začela pridobivati abonente. Razposlala je pisma na 57.300 naslovov. Uspeh se je kmalu pokazal: število abonentov je poskočilo od 2450 na 5700. Stroški za nabiranje novih abonentov so znašali 10.000 mark, zato pa novi abonent je garantiral za znesek 600.000 mark, kar gledališko gospodarstvo že prijetno obuti. Zanimiva je akcija z gledališkimi občnami. V Kölnu odstojata dve taki občini, ki naj bi skrbeli za obisk gledališča; z raznimi organizatoričnimi ukrepi omogočita članom znizano vstopnino, plačilne ugodnosti i. dr. Obe občini pa sta imeli malo članov in njihovi ugodnosti so se najbolj posluževali ljudje, ki bi lahko plačali malce višjo vstopnino. Gledališka uprava je sedaj prezevala znaten del stroškov obeh občini, ki jih imata za propagando gledališkega obiska. Na njeno željo so se člani razdelili

Zahvala Slov. prosvetnega društva v Zagrebu

Dne 14. t. m. je predstavilo Slovensko prosvetno društvo v Zagrebu beli Ljubljanski velikega hrvaškega pesnika Dragutina M. Domanića. Podpisano odboru je izredna čast, zahvaliti se na veličastnem in toplim sprejemu, ki mu ga je priredilo mesto Ljubljana.

Zahvaljujemo se članom častnega odbora gospodom: inž. Dušanu Sernecu, banu Dravske banovine, prevzvišenemu knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču, divizijskemu generalu Savi Tripkoviću, mestnemu županu dr. Dinku Pucu, rektorju univerze dr. M. Dolencu, pesniku Otonu Zupančiču in pisatelju Franu Finžgarju, ki so na tako vplivni način izkazali spoštovanje našemu slavljencu.

Posebno zahvalo smo dolžni gospodu banu inž. Sernecu in gospodu podbanu dr. O. Pirkmaierju za častni dar Dravske banovine, gospodu županu dr. Dinku Pucu in njegovemu zastopniku gospodu magistratnemu ravnatelju dr. Milutinu Zarniku za pripravo sprejem in v tako odlični meri izkazano gostoljubnost mesta Ljubljane, vsem cenjenim damam, komendantu mesta gospodu generalu Popoviću ter vsem odličnim predstavnikom javnih, znanstvenih, literarnih, glasbenih in gospodarskih ustanov.

Za sijajno uspešo akademijo v počast slavljenca smo dolžni največje zahvalo gospodu Otonu Zupančiču kot pesniku za njegov globoko zasnovani govor, kot intendantu za ljubezno naklonjenost in požrtvovalnost, posebej še njegovim odličnim sodelavcem gospodu ravnatelju Mahkoti in z. ravnatelju Mirku Poliču, članom ljubljanskega gledališča gospod. Majdičević, Šaričević, Stazlerjevi in z. Betetu, Gostiču, Priušiću, Lipovšku, zboru Glasbene Matice, opernemu orkestru za umetniško interpretacijo Domanićeve lepe besede, gospodu ravnatelju ženske mestne gimnazije Antonu Juzu in gojenkam za dobro zasnovano alegorično sliko, ki je sedla pesniku do srca. Zahvaljujemo se vsem ljubljanskim in zagrebškim časopisom, ki so posvetili tako veliko pažnjo pesniku, in izslednem ljubljanskemu Pen-klubu, za veliko pozornost, ki jo je posvetil svojem dragemu gostu v Zagrebu, dne 22. marca 1930. — Odbor

v dve skupini: prva z dohodki do 3000 mark in druga z dohodki do 8400 mark. Za prvo skupino je vstopnina nižja nego za drugo; člani slednje so bolj podporniki nego udeleženci največjih praktičnih kolisti. Po tej prenosni se je številno članov obeh gledaliških občin podvojilo in gledališka blagajna beleži višje dohodke.

Dalje so se mestna gledališča vrgla s posebno vneto na organizacijo obiska iz okolice. V manjših okolinskih mestih in krajih se ustanovljajo društva prijateljev gledališča; število popoldanskih predstav se je zvišalo. Samo v okolici Kölna je bilo take pridobitnih za gledališče 7000 oseb. Gledališče v Münsteru so dali v zakup; medtem ko je prej prišlo tik do finančnega prepada, si je zdaj z reklamo in z dobbo organizacijo opomoglo. Stare upravne metode ne uspejajo več; kdor se ume prilagoditi času, pa zmaguje.

Jugoslavija podpisala bernsko konvencijo. Kralj je dne 27. t. m. podpisal zakon o bernski konvenciji za zaščito književnih del s popravkom, kakor je bil sprejet v Berlinu in z dopolnili, ki so se vnesla v ta zakon v Bernu. Potemtakem je avtorica zaščita stopila v polnem obsegu v veljavo.

»Urh, grof celjski v clevelandskem gledališču«. Na pobudo lista Plain Dealer uprizorjajo različne narodnosti velikega Clevelanda v Little Theatre svoja najboljša dela. Tako so Čehi nedavno uprizorili »Prodano nevesto«, ki je imela sijajen uspeh. Slovenci pa so se pred Američani postavili s Parmovo oporo »Urh, grof celjski«, ki je takisto dosegla lep uspeh.

Fuzija Reinhardtovega in berlinskega dravnega gledališča. Po vseh »Berliner Tageblatt« se bosta spojila dva največja berlinska teatra: Reinhardtov in berlisko državno gledališče.

Shakespeareje slavnosti v Stratfordu. Letošnje Shakespearejeve slavnosti v Stratfordu nad Yvonu bodo otvorjene 21. aprila. Trajale bodo šest tednov. Predstave bodo vsak dan, vrhu tega ob sredah in sobotah popoldne. Repertoar obsega »Še kresne noči«, »Romeo in Julijo«, »Vihar« ter »Richarda III.«. Dne 23. aprila, — Shakespearejev rojstni dan — bo uprizorjena »Othello«.

su grobovi četnika još uvek pusti neobeleženi.

In stopiš zopet na Kalemegdan in se spominjaš, da so četniki bili res vedno prihi vrstani in da so izvrševali najtežje naloge, celo na samem Kajmakčalanu. Vrtiš se v mesto, ki vse pulzira polnim, mladim življenjem. Povesod zadeneš ob tisti čudno zmes Vzhoda in Zapada, ki pa je Sarajevo še bolj očitna nego tu. Toda konflikt je očiten, bolj živ in odločen. Zapd prodira vse silneje; vsaj tehnična civilizacija zmaguje na vsej črti. Seveda pa vpliva tudi na temperament, na formiranje uševnosti. Naša rasna sila je dovolj močna, a bo vzdržala te tuje vplive in ohranila svojo balkansko izvornost.

Tina Ujevića ni več v Beogradu. Namestnika ni našel; pri nekateri njegovih učencih je nekako celo reakcijo zoper bošmetvo. Vendar v nočnih kvarnah se vidno zasedajo nekatera literarna omizja in iščejo sebe in svojih izrazov, oda — najsilnejši so v našem slovu švedno samo oni, na katere merijo puščice deho le mladino. Uravnovešeni duhovi deho le se ne zmenijo ne za polemike niti za priznanje ali nepriznanje svojih oseb.

A v teh prvih pomladnih pozablja človek tudi na napetost minljiv književnih smeri. S kopico knjig pod priduho bodi po mestu, išče tihih zakotij in je ne misli na malenkostne zadeve in dubna razburjenja, ki bodo že jutri pozabljena. Večen ostane samo ta divni pejsaž, ki se vžle vsem silnim potresom in izpremembam ni nič izpremenil.

Tehnični del rubrike ureja avtomobilni oddelek Vacuum Oil Company d. d.

Pogon na sprednja kolesa

Pogon na sprednja kolesa se čim dalje bolj uveljavlja v izdelovanju avtomobilov. Gotovo bo zanimivo, da tudi mi v kratkem opozorimo na prednosti takega avtomobilskega pogona. Tak pogon se nam namreč ne vidi neka nestalna novost. Zelo verjetno je, da se bo pri doseganju avtomobilskih obdržal in uvedel tudi pri proizvodnji mnogih drugih tipov.

Neposredni prenos pogonske sile na sprednja kolesa avtomobila daje možnost, da je tudi oblika cele strojne naprave bolj enostavna. Gonilo za izmenjavanje hitrosti se lahko zgradi skupaj s diferencialom in spoji naravnost z motorjem. Na ta način pridemo od zgoraj lahko do obeh gonil in prav tako niso več potrebne za spuščanje v pogon, baterije in servo zavora ter tahometer pokriti, ampak tako nameščeni, da se brez težave lahko pride do njih. Tako se motor in ostali deli vozila približata, kar daje spet precej povoljnejši vzrok za razljuditev teže glede na vertikalno os. Če izkoristiti graditeljske dosežke izkušnje glede na konstrukcijske prenosov moči, bo spravi neprobitni del voza na najmanjšo mero, ker bo gradil posamezna sprednja kolesa tako, da bo vsako kolo zase prožno in odhajalo udarce neugodnih tal. Tako sprednje kolo ne bo odskakovalo niti na slabi cesti. Ležalo bo mirno na progi in drselo bo po cesti kakor magnet po železu. Na desno in levo ne bo zavijalo, ker ga bo pogonska moč krepko držala v pravi smeri.

Krmarenje avtomobila je bistveno olajšano zaradi tega, ker deluje pogonska sila na sprednjih kolesih vedno v eni smeri, v katero zavijemo krmilo, ne pa, kakor doslej, ko delujejo zadnja kolesa v stari, poznani smeri, ko smo prednja že zavili, in se razmeroma šele precej pozneje smeri izmenila. Kako je dosežani način pogona na zadnja kolesa ovirajoč in potraten za moč, si lahko najbolje predstavljamo na ta način, če pomislimo, da je pri kočiji konj vprežen od zadaj za vozom namesto od spredaj in da ravna oje in sprednje kolo sam kočijaž od spredaj. Isto je pri današnjem avtomobilu, ki je motor pri zadnjih kolesih. Predstavljamo si to še, da teče konj vprežen zadaj za vozom, na ovinku s hitrostjo današnjega avtomobila!

Vesla tovarna avtomobilov stremi za tem, da se z njenim izdelkom lažje vozi kakor z drugimi. V tem oziru jim lahko pogon na sprednja kolesa kar najbolj pomaga. Ta ne rabi nobene kardanske gredi, niti zadnje preme, niti menjalnika ali diferencialnega gonila. Dno voza je lahko jako nizko. Okvir za šasijo je lahko raven in ne več vzpoginjen navzgor, da lahko pride do njega zadnja prema — kajti ta je sedaj nepotrebna. Na ta način je šasija cenejša, lažja in bolj stabilna, karoserija na lahko bolj enostavna in udobnejša. Težiče bo nižje — vožnja bo zato udobnejša; prostora bo več in tudi prilaga ne bo toliko trpela. Zadnji sedeži sežejo pri dosedanjem sistemu visoko baš nad zavojem okvira nad zadnjo premo; pri novem sistemu je ta neudobnost odpravljena. Robnenje v vozu, ki ga povzroča kardanska gred, odpade in s tem tudi prihranimo energijo, kajti vsako nepotrebno drdranje je potratno moč.

Nasprotno kot doslej, so pri novem sistemu zadnja kolesa popolnoma prosta. Motor poganja prednja kolesa in to je za krmiljenje dobro. Če poganja motor zadnja kolesa, nastane s tem precejšnje zaganjanje zadnjega dela voza na ovinkih kar se na zadnjih sedežih neprijetno občuti. S premeščitvijo pogona na sprednjo stran vsakega koda odpade zaganjanje zadnjega dela na desno ali na levo. Vzrok tega je fizičkalno razložiti na ta način, da se v prvem primeru zadnja kolesa ne samo valijo, ampak zaradi motorne sile ali pa zavore vedno nekoliko poltijo, v drugem pa samo kotolijo.

Pristaši novega sistema dokazujejo, da je ta tudi bolj ekonomičen od starega. Oboje se nam obrabi in na posamezne mehanske delujoče dele je lažje paziti, ker so bolj dostopni.

Sveđa pogon na sprednja kolesa ni brez slabih vplivov. V glavnem je omeniti samo dva: prvi zahteva večkratne prenosne zglobe, drugi se pa pri vožnji navkreber premakne adhezijski pritisk. Praksa je pokazala, da ti dve težavi nikakor preveč ne motita in da ju bo tehnika lahko kmalu obvladala.

V Ameriki je le še vprašanje časa, kdaj bodo uvedle opisani sistem vse tovarne. V našem skoraj vsi zanj. Tudi v Franciji in v Angliji se je že precej uveljavil. Mnogo manj zanimanja za to novotarijo vidi-

mo pri Nemcih, vendar delajo tudi v Nemčiji nekatere tovarne resno na tem. Omenjamo n. pr. B. M. W., N. A. G. in D. K. W.

Razmerje v prodaji bencina in olja

Velika prodajna panoga garaž je večakor prodaja bencina in olja. Ključni njeni važnosti se pa še danes velika večina lastnikov garaž ni bavila v vprašanju, ali je razmerje med prodanim bencinom in oljem za mazanje pravilno. Pa tudi oni garažisti, ki so to razmerje zasledovali, niso prišli do pravega rezultata. Nekateri trdijo, da je razmerje med prodajo bencina in olja 5:1, drugi zopet 3:1. V resnici je stvar čisto drugačna.

Dejstvo je, da presojanje prodajne možnosti na podlagi predpostavke o razmerju bencina in olja ni dovolj utemeljeno. Ker se predpostavke ne dajo pozitivno dokazati, bomo morali stvar pretresati tudi z drugega vidika oziroma poslušati mnenja, ki temeljijo na praktičnem izkustvu podjetij, prodajajočih te proizvode.

Ta podjetja vodijo o svojih prodajah natančne beležke, iz katerih je razvidno, da poraba maznih olj ni v nobeni zvezi s številom avtomobilov, ki pri garaži ali bencinski žepki kupujejo bencin. Imamo n. pr. mnogo primerov, da se pri neki bencinski postaji proda zelo mnogo bencina, a le neznatna količina olja za mazanje.

Ta pojav je težko razložiti. Prodaja maznega olja je za mnoge garaže še vedno postranskega pomena, in sicer v prvi vrsti zaradi tega, ker nameščenci pri bencinskih žepkah niso dovolj izveščani v prodaji olja, oziroma v pravilnem posluževanju avtomobilistov s tem proizvodom.

Če bi pazljivo proučevali to zanimanje pri prodaji olja, bi prišli do zaključka, da je razmerje med prodanim bencinom in oljem povprečno le 120 : 1. To so seveda številke, o katerih se vsekakor izplača govoriti, ker nam jasno kažejo, da tiči v tem zanimanju velika možnost zasluka.

Na 120 litrov bencina pride torej 1 liter olja, kar je neverjetno majhna količina, ki zopet dokazuje, da je nega avtomobila na zelo nizki stopnji. Čeprav se mora priznati, da se avtomobilisti, ki zahteva pri žepki bencin, ne more vedno ponuditi tudi olja, uči praksa, da je za trgovca in za lastnika avtomobila udobnejše in lažje, če si nabavi mazivo tedaj, kadar je pripeljal svoj avto v garažo.

Čeprav je dalje ta trditve nepobitna, se s številkami lahko dokáže, da je poraba olja napram konzumu bencina zelo neznat-

Quaker state motorno olje

stane v originalnih, v rafineriji sami poljenih ročkah, Din 55.— za en liter, pa je vzlic temu cenejšo od drugih, na trgu nahajajočih se, pa i najboljših motornih olj, ki stanejo povprečno po Din 40.— za en liter.

Vprašal bo vsak, kako je to mogoče? Kratke in jasne, s številkami podkrepljen odgovor je:

Quaker State motorna olja so garantirano 100 % čista najboljše pensilvanskega olja in na poseben način superafinirana, pa radi tega njih mazalna sposobnost druga olja tako nadkrijuje, da se po izjavah tu- in inozemskih motoristov rabi najmanj štirikrat manj Quaker State motornega olja kakor pa drugega najboljšega motor. Olja za isto daljavo, pri čemur pa odgovarjajoče tudi motor boljše deluje.

Vi plačate tedaj pri uporabi drugega olja 4 x Din 40.—, je Din 160.— za Quaker State pa samo 1 x 55, je Din 55.—

pa prihranite tedaj čistega nad Din 105.—

ako kupite namesto drugega olja, ki ste ga do sedaj rabili, QUAKER STATE MOTORNO OLJE pri

M. Težak. Zagreb.

Gundulićeva 13.

5082

na in da se pravočasno mazanje ne ematra za posebno važno.

Ako je statistično dokazano, da se motor mora mazati po vožnji 500 km, in če se utemeljeno upošteva, da porabi avtomobil srednje moči 120 litrov bencina na 1200 km vožnje, nam bo jasno, da bi garaže lahko prodale nad 50% več olja, kakor v danih razmerah.

Iz tega jasno izhaja, da je možnost prodaje motornega olja pri naših garažah še vedno neizkoriščena. To dejstvo ne predstavlja le efektivne izgube zaradi neprodanega maziva, ampak ima tudi druge posledice, ki so važne za sam napredek garaže. Saj smo ugotovili, da se s tem, ako se prodajna možnost ne izkoristi, škoduje splošni negi avtomobila. To dejstvo pa je važnejše od prvega, ker ima za posledico nezadovoljstvo klijentov, to pa zopet splošno nazadovanje garaže.

Fuzija v belgijski industriji. Kakor smo poročali, so se združile belgijske tovarne Minerva in FN. Združena tovarna je začela sedaj izdelovati nove male avtomobile z motorji od 15 konjskih sil.

Eksport ameriških avtomobilov. Avtomobilska trgovaška zbornica v New Yorku je zaključila bilanco lanskega leta izvoza ameriških avtomobilov. Iz te bilance se vidi, da je bilo lani prodano v in-vo vsega skupaj 1.069.595 avtomobilov, od tega 664.456 osebnih in 345.139 tovornih vozil. Če primerjamo te številke s predlanskim izvozom (615.586 osebnih in 209.560 tovornih avtomobilov), vidimo, da se je izvoz osebnih avtomobilov povečal za 8%, tovornih pa za 65%.

Nazadovanje konzuma polnih gum. V zadnjih osmih letih je konzum polnih gum zelo nazadovale. Leta 1921. je imelo še 29% tovornih avtomobilov polne gume, lanske leto pa le 4.7%.

Celokupna ameriška produkcija. Avtomobilska industrija v U. S. A. in močnejše tovarne v Kanadi so proizvedle v lanskem letu vsega skupaj 5 milijonov 621.709 avtomobilov (4.811.108 osebnih in 810.601 tovornih avtomobilov), medtem ko je celokupna produkcija v letu 1928. znašala 4.001.130 enot. Če primerjamo te produkcijske številke let 1928. in 1929., vidimo, da se je lanske leto povečala produkcija osebnih avtomobilov za 19,8%, a tovornih za 41%. Celokupen prirastek za vsa motorna vozila pa znaša 24%.

Ford v Nemčiji. Minuli teden je začela Ford Motor Company graditi novo tovarno v Kölnu.

V Berlinu je sedaj v prometu okrog 100 tisoč motornih vozil.

SOKOL

Sokolsko društvo Moste. Prednjaški zbor je doletel naslednji telovadni vzpored: moška deca torek in petek od 6 do pol 8. ure, ženska deca ponedeljek in četrtek od 6 do pol 8. ure, moški naraščaj sredo in soboto od 8 do pol 10. članice ponedeljek in četrtek od 8 do 10. ure in člani v torek in petek od 8 do 10. ure zvečer. Pozivamo vse članstvo k rednemu in polnoštevilenemu obisku, starše deca in naraščaj pa prosimo, da pošiljajo deca v telovadnico v čim večjem številu.

Telovadna akademija Sokolskega društva Kproška Bela - Javornik. V nedeljo, dne 23. t. m. zvečer je priredilo agilno Sokolsko društvo Koroška Bela - Javornik v lastnem domu telovadno akademijo, katera je lepo uspela. Spored je otvorila ženska deca, 14 po številu, ki je igrala v splošno zadovoljnost rajalne vaje. Nato je dvajset dečkov nastopilo z vajami s puščami, katere so izvedli strumno, dobro so tudi krili in ravnali, za kar so želi živahne akcije občinstva. Sledil je nastop članice z gorečimi bakljami in nastop članov z beograjskimi prostimi vajami. Vaje članice so uspela, člani pa so začeli jako dobro, a v celoti pa se je opazila nesturnost. Pri telovadbi na drugo, bradili in na krogih se je opazilo nekaj dobrih telovadcev, ki razpolagajo z veliko fizično silo, ter so izvajali nekaj težkih prvih z lahkoto, a v celoti pa se je pri večini sestav opazila nesigurnost, zlasti na drugo, manjkalo je tudi tehnike, elegancije in pravih kombinacij, predvsem pa efektivnih koncev. Zelo strumno pa je nastopil z beograjskimi prostimi vajami moški naraščaj ter žel za svoj sigurni nastop živahne ovacije občinstva. V celoti je nastopilo pri telovadbi 65 oseb, kar je dokaz, da se v tem društvu v precejšnji meri goji telovadba. Društvo ima v vseh oddelkih dobre moči, osebito pa pri moškem naraščaju in članih kateri bodo, ako bodo redno in sistematično vežbali in gojili v zadostni meri lahko atletiko. — dosegli pri letošnjih župnih in savezniških tekmah — prav lepe uspehe. Prireditelj je obiskalo mnogobrojno občinstvo, ki je s tem pokazalo, da zna ceniti telesno vzgojno in prosvetno delo domačega Sokola.

Sokolsko društvo v Sv. Juriju ob juž. žel. se razveseljuje giblje. Val oddelki so se pomaknili. Najbolj se članski, ki je novopridobil 30 kmetskih fantov. Telovadnica, ki je prenovljena in električno raz-

svečljena, je redno vsak dan zasedena. Telovadci se pridno pripravljajo za nastope v Celju in Beogradu. Masarykova proslava se je vršila v šolski telovadnici. Br. starosta dr. Fran Svetina je v izbranem govoru otvoril prireditelj ter pozdravil navzoče občinstvo. O delovanju in življenju velikega Slovana pa je govoril br. prosvetar Fran Hajnšek. Na lepo okrašenem odru je bila živa slika: Sokoli s praporom pred Masarykom. H koncu so zbrani zapeli našo in češkoslovaško himno ter »Hej Slovane«.

Mursko sokolsko okrožje. Sokolsko delo tudi v novem društvu uspešno napreduje v tem okrožju. Vse teh. delo je usmerjeno na nastope, društvene in župne ter končno za Beograd. Za jeseni pa se pripravila na lahko. atlet. tekme. Tudi odbojke se že pridno vadi. Kakor tehnično, pa se je letos dvignilo tudi prosvetno delo. V sredo 25. marca se je vršila v Ljutomeru pod I. seja vseh prosvetarjev okrožja, ki je pod vodstvom okr. prosvetarja podala temelj glavn. smeri prosv. dela za let. leto na podlagi I. okrožnice P. O. M. S. Z., kjer se je posebej rešilo načeln. vprašanje prosv. dela v društvu in med narodom a posebnim ozrom na duševno prilagoditev telovadnic, ki je doslej vzgajala le — telovadce in ostalega sok. članstva. Šele nato pa vzporedno k narodovi vzgoji z igrami, glasbo in podobno. »Ne samo jakoga telesa, ampak tudi duha je treba v sok. vrste!« S to parolo je bila zaključena I. seja prosvetarjev, ki bo, ako bodo poklicani vztrajali, enkrat dvignila našo pastorko — prosvet. delo v tem okrožju.

Dopisi

SV. JURIJ OB JUŽ. ŽEL. Na Jožefovo je zavihrala s šolskega poslopja narodna zastava. Ni bilo Sentjurčana, ki bi ne vedel, komu na čast. Vse je z radostjo pričakovalo, kakšen bo zaključek kmetske nadaljevalne šole, ki je postala žarišče izobrazbe za kmetsko mladino, vmes pa tudi ostalega prebivalstva. Že v prvih popoldanskih urah so začeli prihajati fantje iz šentjurske okolice na vozovih in peš. Dež jin je sicer močil, a veseloje razpoloženja jim ni vzel. Prvi so bili Sentjurperčani, katerim je šel nasproti s parom konj šentjurski posestnik g. Slomšek. Kmalu nato so jo primajali Dramelčani peš. Vse spremstvo: očette, matere in dekleta, je ostalo doma, ker je preveč lilo. Slivničani so se pripeljali na lepo okrašenem vozu. Ko so se še zbrali šentjurski fantje in gojenici kmetske šole, je velika telovadnica bila kmalu nabito pol šolski upravitelj Žagar je uvodoma pozdravil zastopnika banske uprave g. prof. Kroška. Župane in druge, nato pa podal obširno poročilo, ki nam je nudilo razveseljujočo sliko kmetskega šolstva. Predavanja fantov so dokazala, na kako lep način se bodo naši kmetski fantje izobrazili za urme kmetovalce, ki bodo znali ceniti vrednost rodne zemlje. Vidi se, kako dobro razumeva učitelstvo pomen tega šolstva. Strokovna naobrazba našega kmeta je nujno potrebna, a še važnejša je njega splošna vzgoja in oboje je nadaljevalna šola doseglja. Kmetički fantje iz Sentjurperca, Dramelji in Slivnice so prišli, da skupno s šentjurskimi fanti in onimi iz specialne kmetske šole v čednih pevskih zborih pod vodstvom svojega učitelstva (g. Gorišek Hajnšek. Povh in Seručar) poudarijo, da tudi oni željno pričakujejo kmetski šol za svoje kraje. Lepo so zapeli eni kakor drugi, a Sentjurperčani so odrezali najbolje. Impozanten je bil zbor vseh fantov — 120 po številu, ki je izvrstno podal naše narodne pesmi. Prof. Kroški je v krasnem govoru očrtal pomen kmetskih nadaljevalnih šol. Njegovim izvajanjem je vse napeto sledilo Uspeh kmetske nadaljevalne šole v Sentjurju je jasen dokaz, kako visoko se obrestuje velika naklonjenost kr banske uprave temu šolstvu. Gotovo bo v najkrajšem času obstojala taka šola v vsaki občini.

Najboljše, najtrajnejše, zato najcenejše!

13

so najlažji pot, po katerem prihajajo klice boleznim v naše telo. Zato uporabljajte na svečanostih ali predavanjih okusne ANACOT-PASTILE dra. Wandera.

Dobivajo se v vseh lekarnah. Varujte se preparatov, ki v poslednjem času posnemajo ANACOT-PASTILE!

BLED. Tudi naš Sokol je dostojno proslavil Masarykovo osemdesetletnico z nagovori, pevskimi in godbenimi točkami. — V pretekli sezoni je uprizoril dramski odsek igre »Peg, srček moj«, »Verigo« »Navadnega človeka«, »Nemški ne znanj« in »Dva gospoda, en sluga« v režiji br. Kolbice. Velezanimivo predavanje je priredil ZKD v nedeljo 23. t. m. v Sokolskem domu. Predaval je strokovni tajnik g. Vladimir Kravos šolski mladini o angleški pokrajini in pripovedoval pravljico o Gulliverju. Oboje so izpopolnjevale krasne skioptične slike. Koj na to pa je predaval pred nabito polno dvorano o francoski revoluciji na podlagi številnih skioptičnih slik.

BLED. Prenovljeni odbor olepševalnega društva »Zarja« se je z veliko poštovanostjo lotil dela. Priredil je v hotelu Triglavu dobro obiskano veselico. Z dohodki veselice in podporo občinskega odbora bo društvo napravilo stezo skozi gozd na hrib Kuhovnico, ki stoji nad kolodvorom in od kod je krasen razgled na jezero in okolico. Ta steza bo dobro služila letoviščarjem, stanujočim v Zaki, ki žele razvedrila in kratkih sprehodov. Odbor ima še več lepih načrtov; ako se vsi uresničijo, bo kolodvorska okolica bolj obiskovana in tujski promet se bo močno povzdignil. Zdi se sili v »centrum« na Bled, kjer se vrsti godba in ples. Kdor pa želi po miru in počitku, bo ostal v aži pri nas. Tu dobi vso udobnost, lepe sprehode in razgledne točke, kopališče in prostor za tenis je na razpolago. Železnica je pri poti, včasih tudi zabava in ples. Kraj je zdrav, suh in sončen. V mirni okolici si bo lahko letovišar odpočil od skrbi in težav.

ČRNA. Naš Sokol je zaradi tehničnih zaprek šele v nedeljo 16. t. m. proslavil 80-letnico T. G. Masaryka. V šolski telovadnici so se zbrali opoldne zastopniki uradov, člani Sokola in drugih društev. Otroci so pod vodstvom br. učitelja Kogelnika zapeli obe himni, nakar je brat starosta inž. Petičič pozdravil navzoče in kratko orisal pomen proslave. Prosvetar br. Ledinek je v lepem govoru prikazal delo velikega človeka, Slovana in Čeha. S primerljivimi nagovori so se oglašili še v imenu občine gospod župnik Geršak, za krajevnim odbor Rdečega križa g. Kogelnik in g. Mauchler za Jadransko Stražo. Deca je zapela še dve mični pesmi, nakar je brat starosta zaključil prireditev. Udeleženci proslave so se spomnili tudi poplavlencev v južni Franciji in zbrali 160 Din.

LAVRICA. Dočim se v raznih krajih Slovenije neprestano ustanavljajo različna prosvetna društva, o katerih dnevno beremo v novinah, v Lavrici doslej ni bilo nobenega. Novo ustanovljeno tamburaško društvo »Krim« pa nam obeta, da se bo o Lavrici in njenem življenju marsikaj čulo. Nedavno nedeljo se je vršil ustanovni občini zbor. Iz poročil funkcionarjev pripravljalnega odbora se je razvidilo, da sta oba odseka, godbeni kakor dramski dosegla že pred ustanovnim občnim zborom zadovoljive uspehe. Godbeni odsek je priredil veselico, katere čisti dobiček se je obrnil v prid dramskemu odseku za nabavo odra. Dramski odsek se pod vodstvom agilnega režiserja Frana Tomca uspešno razvija. Na društvenem odru nam je priredil že dve dobo uspeli vprizoritvi. Na predlog predsednika se je započela akcija nabiranja knjig za ustanovitev društvene knjižnice. Nanovo pa se je ustanovil zabavni odsek, da tako pridejo vsi člani na svoj račun. Ustanovitev tega društva je v našem kraju vse hvale vredna. Še posebno zato, ker se v njem aktivno udeležujejo skoraj izključno le kmetski fantje in dekleta.

GOLNIK. Prošlo nedeljo so priredili pacienti zdravilišča zabavni večer. Na programu so bile razne glasbene točke ter Davidova veseloigra-endejanka »Proscu« u nepričli ili Lilly, ki je vzbudila mestoma splošno veselost. Glavna točka večera pa je bila volitev misa, za katero je bila izvoljena gđ. Milica Rajkovičeva iz Beograda. Prireditelj je posetilo veliko število bolnikov ter vsi gđ. zdravniki in nameščenci zavoda. Pri tej priliki treba naglasiti zelo razveseljivo dejstvo, da pri vseh domačih prireditvah, ki so v zadnjem času dokaj česte, lepo skupno sodelujejo pacienti raznih vrst in iz raznih pokrajin naše velike države. V tem smislu je tudi izpadla gornja volitev misa. Na prvi taki prireditvi je bila izvoljena za kraljico Slovenka, na drugi v preteklem letu Hrvatica. Letos pa Beogražanka.

ZIDANI MOST. V nedeljo 23. t. m. se je vršil v gostilni Moser redni občni zbor našega Glasbenega društva. Društvo je v teku enega leta zadovoljivo napredovalo in šteje sedaj 510 članov. Nastopilo je društvo 29krat pri raznih prireditvah in 9krat pri pogrebih. Za predsednika je bil ponovno izvoljen načelnik postaje g. Alojzij Baša, za podpredsednika žel. uradnik v pokolu g. Miha Laznik, za tajnika želez. uradnik g. Adolf Selčič, za blagajnika zvančnik g. Josip Jakoš, za gospodarja zvančnik g. Jože Tušar, za arhivarja zvančnik g. Rudolf Šoper, za računsko preglednika g. Mrčenk in Knaus. Kapelniku g. Franju Plazniku se je za njegovo poštovanost in trud, s katerim je društvo spravilo v dober uspeh in vsestransko spoštovanje, izreklo priznanje. Po zborovanju so godbeniki zaigrali nekaj lepih komadov.

John K. Newnham:

Stara ura

Dedova ura s kukavico je stala v salonu. Nje zveneci »Kukuk!«, a katerim je oznanjala ure, je bilo slišati razločno po vsej hiši. Bila je stara dedščina. Ze oddavna je pripadala družini Jamesovih.

Peter James ml. je spal v sobi poleg salona. Neprestano glasno tiktakanje ure je bilo slišati posebno dobro v nje govori sobi. A ni se mogel nanj privariti. Včasih je bedel po cele ure in je izkoristil ta čas, da je preklinjal dedovo uro. Štel je njene udarce, da bi zaspal, a nje peklenski »Kukuk!... Kukuk!« je hipoma prekinjal njegovo matematično udeleževanje.

Ko se je pripravil Peter na izpite, ga je težila ura še bolj nego kdaj. Mostila ga je, da ni mogel zbrati svojih misli, in mu ni dala spati, kadar je bil spanja še bolj potreben nego prej.

Spravila ga je v skrajni obup in je zaprosil očeta, naj uro ustavi ali pa spravi iz hiše. Ves prepadel se je Peter James st. zastrmel v svojega drznega potomca:

»Dedovo uro naj bi spravil proč?« je dejal končno. »Menda ne veš, kaj praviš, dečak!«

»Toda oče, ta prekleta reč mi ugnablja živce. Tiktak, tiktak, tiktak, se glasi neprestano in tako močno kakor pri nobeni drugi uri na svetu. Ura bije po mojih možganih. Kadar hočem delati, me moti. Da celo na cesti me preganja nje.udar. Za božjo voljo, ustavi jo ali pa jo podari prvemu beraču, ki poteka na naša vrata!«

Z bolestnim pogledom je opazoval oče svojega nesposotljivega sina. »Dragi sin,« je dejal, »mlad si in neumen. Ze cela pokolenja spada ura k naši družini in nikoli ne bi nihče pristal na to, da bi jo ustavili. In kakor dolgo bo živel družina Jamesovih, ne bo ura s kukavico prenehala tiktakati in biti.«

Peter ml. je vzdihnil. »Ta strašna reč! Vedno znova me spravlja v besnost. Čej je ne ustaviš, oče, ali pa jo podariš, bom moral zapustiti tvojo hišo.«

»Menda pozabljaš, da še obiskuješ šolo. Kdo te bo preživiljal, če smem vprašati?«

Peter ml. ni odgovoril. Pogledal je na uro s kukavico, ki je nemotno tiktakala in tiktakala. Kakor da bi se hotela prezirljivo posmehovati, je vtaknila ta čas kukavica glavo skozi vrata in je oznanila z norčavo-zvencim klicem, da je potekla nova ura.

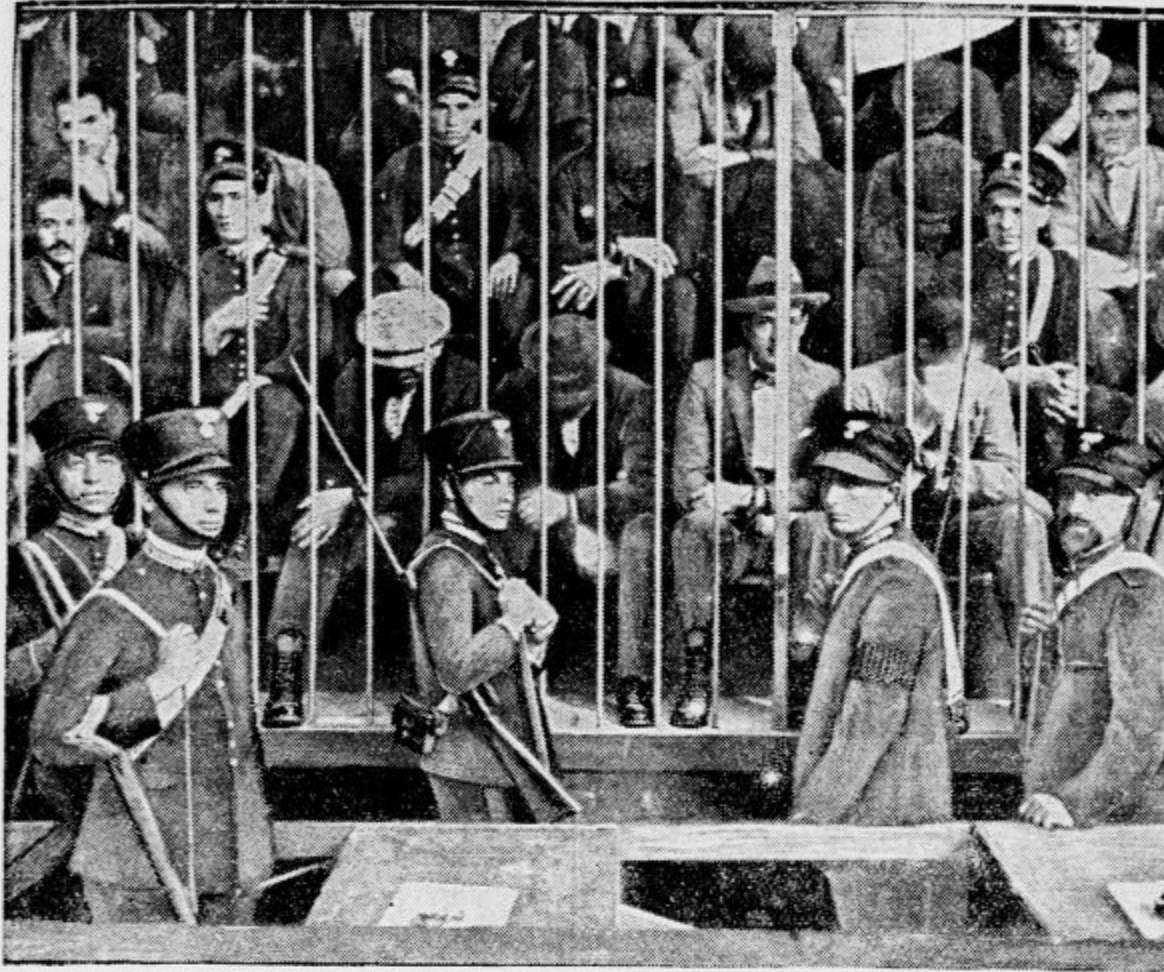
Peter James st. je opazoval z neznim pogledom stari, podedovani predmet in se je obrnil ponovno do svojega sina. Še ves zatopljen v spomin, je dejal: »Mladenček, nikoli se ne bi mogel ločiti od te ure. Kolikor pomnim, je bila del naše hiše. Ko sem bil še dete, sem jo imenoval svojo prijateljico. Nje bitje sem poslušal, ko sem se odpravil spat, in jutraj me je vzbujala njena kukavičja godba. Pomagala mi je, da sem šel v življenje naprej. Zame je pomenilo njeno tiktakanje »Delaj... Delaj...« Kadar sem bil žalosten, me je tešila, in v veseljih urah se je zdelo, da se veseli z menoj.«

Oče si je obrisal z robcem oči. »Peter,« je potem nadaljeval, »uro sem podedoval od svojega očeta. Ljubil jo je, kakor jo ljubim jaz. Ali res zahtevaš od mene, da jo ustavim ali da se ločim od nje?«

»Ne, oče,« je odvrnil Peter ganjeno. »poskusil bom, da se na staro škatio privadim.«

Iz Petra Jamesa ml. je postal Peter James st. In nov Peter James ml. je prišel na svet. Stara ura s kukavico je stala še vedno na svojem mestu. Nje udar ni izgubil svoje moči in nje »Ku-

Iz življenja in sveta

Konec siciliske roparske bratovščine

Člani zloglasne tajne razbojniške družbe »Maffia«, ki je preko 150 let ustrahovala vso Sicilijo. Preiskava se je vlekla več ko 2 leti in je bil proces zaključen s končno razpravo v Palermu. Zločinski bratovščini so pripadali ljudje vseh mogočih stanov, celo sodniki in orožniki, tako da je bil boj zoper lopove silno težaven. Obtoženci sede pred sodiščem v kletki uklenjeni in pomčani z orožniki. Ob fotografiranju je večina obtožencev povesila glave, samo vodje gledajo smelo ro dvorani.

Razum pri živalih

Malo je tako napetega štiva, kakor je duhovita nova knjiga angleškega majorja H. W. Hingstona, ki je zbral svoja dolgoletna opazovanja po vseh delih sveta v razpravi »Problemi nagona in razuma«. Znanstveni krogi so izkazali veliko priznanje avtorjevemu zaključkom in tudi naše čitatelje bo nedvomno zanimala porazna slika »velikanske vojske južnoameriških razbojniških mravelj, ki je odrinila, da bi osvojila nove kraje«.

»Predvsem sem opazil«, pripoveduje avtor (ki je bil takrat v republiki Nikaragui) »razburjeno živkanje najrazličnejših drobnih tičkov. Stopil sem iz gozda, da pogledam, kaj jih je vzne-mirilo, in sem opazil ob gozdnem robu velikansko armado mravelj. Merila je vsaj 3 m v širino in nad 20 m v dolžino. Urno je drevila naprej in si spotoma skrbno ogledala sleherno razpoklino v tleh in vsak list, ki je bil padel z drevesa. Levo, desno in pred armado so korakali manjši oddelki izvidnikov. Vsi pajki, murni, žuželke so jadrno pobegnili pred nevarnostjo, a malokateri se je posrečilo uiti. Mravlje so takoj zagledale plen. Vse je postalo živo na tleh. Opazoval sem beg orjaške kobilice. Večkrat je skočila daleč v zrak, a tri mravlje so se naposled oprijele njenih nožic. Ujetnica se je za trenutek ustavila, da si oddahne, in ta odmor je odločil njeno usodo. Mravlje so se ji takoj povzpele na hrbet in jih je bilo vedno več. Kmalu so kobilico po vseh mesarskih pravilih zaklale ter razkosale. Težko natovorjeni nosači so odnesli sveže meso v za-ledje, v ozadje napadalnih vrst. Obupani prebivalci travnika so se poskrili po gostem grmovju in se potuhnil med suhim vejčjem na tleh. A mravlje so obkrožile vsako zavetišče in šele zdaj se je pričel pravi lov. Gonjači so se na urno razkosale in ga predale svojim nosačem. V splošnem so kazali preganjenci jako malo razuma, ker so se poskrili po lovcem lahko dostopnih prostorih. Samo nekaj pajkov je ušlo

smrti, ker so se obesili na dolge pajčevine in jim napadali iz grmovja niso mogli do živga«.

Ta slika narekuje Hingstonu pomembno vprašanje: Ali se ne moti naša znanost, ko označuje z brezposlemno besedo »nagon« v bistvu razumna dejanja? Naravoslovci zatrjujejo, da rabijo žuželke »podzavestno«, tekotom stoletij nakopičene izkušnje svojih prednikov. To je nagon... Ali s tega stališča bi morali odrekati razum tudi milijonom ljudi, ki uživajo prav tako po svojih pradedih pridobljene vednosti. Čemu služijo vse naše šole, od ljudske trirazrednice pa do univerze? V njih si pridobiva mladina tuja izkustva in si jih prav »nagonsko« nezavedno vbija v glavo iz pavšalnega prepričanja, da ji to utegne koristiti. Samo posamezni genialni znanstveniki, umetniki, izumitelji in sicer malo kdaj, v stoletnih presledkih, razodevajo nova odkritja, zmage svojega lastnega vodilnega razuma. Potem pa živijo pokolenja mladih zdravnikov, pravnikov, tehnikov, arhitektov od te tuje modrosti. Torej ne pomeni beseda »nagon« ničesar niti v področju nižjega živalstva ali pa velja za vsa živa bitja: od mravlje pa do mladeniča, ki je dovršil univerzo, ne da bi se naučil samostojno misliti! Seveda so za človeško javnost veljavna »odkritja« poznejšega izvora, nego so ona, po katerih se ravna mravlje. Živalstvo živi od praktične modrosti, katero so »izumili« njegovi genialni posamezniki morebiti pred milijoni let, ko še ni bilo človeka na zemlji. A drugače velja ena in ista postava za vsako življenje: žival in človek enako sledijo podedovanemu razumu, nakopičeni izkušnji.

Tako približno se glasi Hingstonova temeljna misel, ki jo razširja na štiri stalne značilne poteze »nagonske«

Žal vam bo

verujte, če si pred nakupom pomladanske ali poletne obleke ne ogledate preplelih štofov za obleke pri trvdki

Drago Schwab, Ljubljana
Cene najnižje!

ga obnašanja«. Prvo je dovršeno in se točno sklada s svojim namenom. Tako zleže metulj svoja jajčeca na rastlini, katere liste bo jedla negova gosnica. Mravlje čuvajo neke žuželke pred sovražniki, ker jih »molzejo« in uživajo po njih izločeno sladko tekočino. Takšne žuželke-mlekarike živijo vedno po drevesih blizu mravljišč. Drugič je nagon *neusmiljen*. Tako je opazoval avtor neštivilne milijone lepih metuljev, ki so ubrali pot preko zasnežene Himalaje. Hingston jim je sledil skoro 3000 m visoko in je ugotovil, da je poginilo veliko metuljev med ledenim, golim skalovjem. A novi tisoči metuljev so leteli vztrajno naprej, ne da bi mislili na smrtno nevarnost. Tretjič odlikuje vsak nagon njegov ritm, vsakoletno enakomerno ponavljanje. Njegova četrta in zadnja poteza je *modrost*. Tako povzročajo nekatere ose umetno ohromelost pri gosnicah, čijih život je mesnica za njih jajčeca in ličinke. Otrpla gosnica počasi žalostno pogine, da vzredi zarod svojih sovražnikov. Ta nagonska modrost se ne zmeni za slučajne elementarne zapreke. Tako so cvečete neke pomladi po nepotrebnem vse vetrnice (gozdne anemone) na severnem Angleškem. Ostale so brez semena, ker oskrbuje oploditev neka drobna mušica. A tega leta so imeli na Skandinavskem hudo zimo in je priletelo na otok veliko kraljičkov, ki so to mušico skoro zatrli. Mar niso slični tem vetrnicam ljudje, ki klubujejo času na ljubo svojemu zasu-starelemu prepričanju? Tako nas uči narava umevati naše lastno postopanje. Iz Hingstonove knjige sledi, da so starejši naravoslovci po nepotrebnem izločili človeka iz ostalega živalstva kot posebno »modro bitje« (homo sapiens). Ista modrost vodi vse življenje na zemlji!

Spominska medalja japonskega potresa

Uprava mesta Tokija je izdala kolajno v spomin potresa 1. 1923., ki je bil uničil skoro vse mesto. Na eni strani prikazuje kolajna uro potresa, na drugi strani pa znameniti tokijski most »Jasubaski«.

Česa se sodišče ustraši

Razen Belgije in Nizozemske, kjer kolesari staro in mlado, možko in žensko, je tudi Danska znana po izredni priljubljenosti tega sporta. Ne samo delavci, ki se vozijo po potrebi, da prihranijo stroške za cestno železnico, kadar gredo na delo, marveč tudi imovitejši sloji ljubijo kolo kot najpriljubljenejši prometno sredstvo. Prav nič ne iznenadi prebivalce glavnega mesta Kodanija, ako srečajo na kolesu visoko in sloko postavljeno svojega kralja in nič manj čisto je videti v okolici prestolonaslednika Waldemara, kako pogonja z nogami svojega »konjička«. Seveda so v Kodaniju tudi kraji, kamor kolesarji ne smejo, kamor pa morda ravno zato čisto zavozijo. Nedavno se je zagovarjal pred sodiščem neki kodanjski meščan, ker je zavozil v prepovedani kodanjski mestni park. Sodnik je bil morda ravno slabe volje, zato je iz pregreška napravil velik zločin ter grozil meščanu z občutno denarno globo 10 kron. Predno pa je izrekel sodnik svojo drakonsko obsodbo, je vprašal »zločinca«, da li ima kaj pripomniti v svojo obrambo. Zviti meščan je zdaj vprašal sodnika: »Ali se sme voziti na kolesu po tem parku prine Waldemara?« To vprašanje ne spada k stvari... Vendar smatram, da mi ni treba uporabiti proti vam najvišjo kazni, ker ste šele prvič zagrešili ta prestopek, je odvrnil sodnik in hitro izmrmal v imenu kralja oprostilno razsodbo. Obtoženec se je sodišču vljudno poklonil in se odpravil proti vratom. Preden pa je odšel iz dvorane, ga je sodnik vprašal: »Kdaj pa ste videli princa Waldemara na kolesu v mestnem parku?« Meščan se začuden ozre: »Videl? Se

nikoli ga nisem videl na kolesu po prepovedanih potih?« »Kaj pa potem pomeni vaše vprašanje?« »Eh, nič, kar tako sem vprašal, nisem pravnik, pa zato ne vem, kaj spada k stvari.« je kratko odvrnil mož pri vratih. »Dobro, dobro, le pojdite, ste že opravili.« »Zbogom, gospod sodnik, dobro sem opravil,« je dejala zvita buča in se odstranila med hihitajočim smehom občinstva.

Ne mučite svoje dece z ribjim oljem, temveč ji dajte

JEMALT

ki ima vsled svoje vsebine veliko hranilno vrednost in draži tek (apetit). Dobiva se v vseh lekarnah, v malih omotih po Din 25.—, v velikih omotih po Din 42.—.

Cenzura in kino

Neki nemški psiholog je pregledal zaporedoma 250 novih filmov v vodilnem berlinskem kinematografu. Našel je v njih 95 umorov, 70 bolj ali manj kočljivih ljubezenskih zgodb, 22 ugrabljen in 45 samomorov. Glavni junaki teh iger so bili: 176 tatov, 25 vlačuh in 35 pijancev. Nemški sodniki in šolniki z znano avtoriteto na področju maloletnih zločincev Walterjem Hofmannom na čelu zahtevajo od vlade uvedbo ostre cenzure, češ, da ima kino nedogleden pohujševalni vpliv na mladino. Zveza kinematografskih podjetnikov je vladni v odgovor predložila poročilo, ki zatrjuje, da tvorijo težki zločini neločljiv del mednarodne zgodovine. Mar ne poveličuje Schillerjev »Viljem Tell« morila, dasi je igra priporočena za vse šolske predstave? V kinematografu doleti zločinca vedno zaslužena kazni in torej ni govora o pohujšanju. Žal, pa uživa avtor tega poročila, znani Hans Heinz Ewers, sam dokaj dvomljivo slavo kot avtor perversnih romanov »Alrauna«, »Preganjanci hudiča«, »V moškega spreobrnjena« in dr. Njegovi spisi vsekakor niso priporočeni po šolski oblasti. Tako se je pričel spor o filmski cenzuri. Razen sovjetske Rusije (kjer so prepovedani vsi »kapitalistični« filmi) se baje najbolj odlikuje v tem oziru Avstralija. Tam se konj ne sme spotakniti pri dirki čez zapreke, ker bi to lahko odvrnilo jahače od sporta. Sleparski kvartaši ne smejo predvajati v filmu svojih umetnosti. Prizori v igralnici so dovoljeni samo, če igrajo za gotovino in ne na up! Redno se črtajo tudi vsi napisi na steklenicah: Kloroform, Ricinovo olje, Strup in slično. Naposled so prepovedali tam celo film »Vsa Amerika«, ker »dviga v nebesa naravne lepote Zedinjenih držav in se morajo navduševati avstralski državljani predvsem za lastno domovino«.

Duhovi in oder

V nekem londonskem gledališču je imela nova igra velik uspeh. Ta uspeh se je razlzel v senzacijo, ko je izjavila mistress Saint John Law, avtorica igre, da jo je spisal kot medij. Narekoval jo je duh njenega rajnega moža. Gospa je navedla ugledne spiritiste kot priče. V tej zvezi so se spomnili listi, da je imela lani v Ameriki podobni uspeh drama, ki jo je spisal duh pisatelja Oskarja Wildea. Avtor dveh solzlih komedij v slogu starega Goldonija in epske poeme, ki jo lahko smatramo za nadaljevanje Ariostovega »Besnega Roland«, je 64letni francoski anski pater Francesco Scaramuzza v Napoliju. Tudi ta stavec trdi, da je spisal ta dela takoj, ne da bi kaj po-pravljaval in tekot štirih dni, ker sta vodila njegovo roko oba pokojna pisatelja. Italijanski psiholog Ernesto Bozzano, ki je pregledal rokopise, potrjuje, da ni kazal čestiti menih tekot svojega dosedanjega življenja nobene literarne nadarjenosti.

Osminka sekunde

Dr. Anderson, ravnatelj radio-delavnic znane družbe General Electrical Company, je izumil prenos slik s pomočjo kratkih valov. Pri poskusnih dne 20. t. m. je romala navadna črnobela slika iz Shenectadyja pri New Yorku v Sidney v Avstraliji in od tod zopet nazaj samo eno osminko sekunde. Novi izum je velikega pomena za novinarska in policijska poročila.

K poljski vladni krizi

Dr. Zygmunt, predsednik senatske zbornice, ki mu ni uspelo, da bi sestavil novo vlado.

Doma in na tujem

Richard Katz poroča v »Vossische Zeitung« iz Dajrena v Mandžuriji, kaj si pripovedujejo Kitajci o zadnji vojni sedaj, ko so odšli rdeči polki in se kitajske čete same razpršile. Oba sovražnika sta izdatno lagala pri popisovanju svojih junaštva. V resnici ni bilo skoro nobene bitke. Prebivalstvo niti ni zapiralo trgovin. Kitajski vojski ni redno uteklo, čim so se oglašili sovjetski topovi. Ropali so potem po nesrečnih vaseh, skozi katere so se umikali. Boljševiki so tudi ropali, a samo bogataše, in predvsem so mislili na propagando. V to svrhu so delili prebivalcem zastoj pšenično moko in plačali kulijem po 6 srebrnih dolarjev dnevno. Hoteli so Kitajcem dokazati, kako lepo se živi pod klavdom in srom. A v Sibiriji, onstran mandžurske meje, dobijo delavci samo pol dolarja na dan ter po 180 g slabega rženega kruha na osebne izkaznice!

Radio

IZVLEČEK IZ PROGRAMOV

Sobota, 29. marca

LJUBLJANA 12.30: Reprodukcijska glasba. — 13: Napoved časa, borza, reprodukcijska glasba. — 13.30: Poročila iz dnevnikov. — 17: Koncert radio-orkestra. — 18: Propagandno predavanje o Dalmačiji. — 18.30: Nemščina. — 19: Delavski ura. — 19.50: Prenos opere »Samson in Dalila« iz Beograda. — 22: Napoved časa in poročila. — Lahka godba.

Nedelja, 30. marca

LJUBLJANA 9.30: Prenos cerkvene glasbe. — 10: Versko predavanje. — 10.20: Učna koncertna. — 11: Koncert radio-orkestra. — 15: Kaj se učimo od češkoslovaškega kmetijstva. — 15.30: Bernsteinova ljudska igra »Tate«. — 16.30: Namoristično življenje (Milčinski). — 17: Koncert radio-orkestra. — 20: Koncert godbe Dravske divizije. — 22: Napoved časa in poročila. — 22.15: Koncert radio-orkestra. — BEograd 9: Prenos iz Saborne cerkve. — 10.30: Reprod. glasba. — 12.30: Koncert radio-orkestra. — 16: Pevski koncert. — 16.30: Oganjska godba. — 17.30: Nadaljevanje koncerta. — 18: Pevski koncert moškega zbora. — 20: Koncert oktet. — 21: Pesmi. — 22: Poročila. — ZAGREB 11.30: Orkestralen koncert. — 17: Koncert kvinteta. — 20.35: Zabaven večer. — PRAga 14.30: Prenos iz gledališča: Verdičeva opera »Rigoletto«. — 18.05: Koncert solistov. — 19: Lahka godba orkestra. — 20: Voljska godba. — 21: Reprodukcijska glasba. — 22.15: Lahka godba. — BRNO 14.30: Prenos iz Prage. — 18.05: Koncert solistov. — 19: Orkestralen koncert. — 20.20: »Marche funebre« 21.10: Godba za ples. — VARŠAVA 17.15: Popoldanski koncert. — 20: Koncert orkestra in solistov. — 21.05: Lahka godba orkestra. — 23: Godba za ples. — DUNAJ 10.30: Koncert na orgle. — 11: Orkestralen koncert. — 12.45: Lahka glasba. — 13: Simfoničen koncert. — 18.30: Komorna glasba. — 20: Koncert orkestra mandolin. — 21.45: Veseloligra. — Jazz-band. — BERLIN 16: Popoldanski koncert. — 18.15: Lahka glasba. — 19.40: Orkestralen koncert Haydnovih skladb. — Godba za ples. — FRANKFURT 16: Koncert iz Stuttgarta. — 19.30: Kantate. — 21.15: Slušoligra. — 23: Godba za ples. — LANGENBERG 16.30: Koncert iz Stuttgarta. — 20.15: Operetni večer. — Nočni koncert in ples. — BUDIMPEŠTA 12.30: Koncert opernega orkestra. — 16: Madžarske pesmi. — 17.15: Ciganska godba. — 20.30: Koncert orkestra in solistov. Ciganska godba. — LONDON 20.55: Prenos večernic. — 22.05: Orkestralen koncert. — RIM 13: Koncert kvinteta. — 17: Stara italijanska glasba. — 21.02: Operni večer.

Ob stoletnici grškega osvobođenja

so imeli častno stražo pred grobom neznanega vojaka v Parizu grški evzoni, člani telesne garde grškega državnega predsednika.

»Železni kancelat« knez Bismarck

Nemčija praznuje 115. obletnico rojstva velikega svojega državnika, ki je udaril temelje moderne predvojne Nemčije. Slika predstavlja kneza Bismarcka v spremstvu svojih dveh angleških dog.

Emerson Hough:

MOŽJE

Roman

24. POGlavJE

In res mi je bil vrat moker od krvi, čeprav se nisem zavedal. »Sedite na konja in jahajte,« je rekla. »Zdaj morava iti!«
A jaz sem ji z nasmeškom podržal stremen: »Zajajte!« — in sem jo posadil na sedlo.

»Ali se vrneva v tabor?« je vprašala nekam zmeden, pozabivša, da tabora ni več in da so morali biti vozovi ob tem času že daleč na cesti. Meni se je zdelo bolj pametno, da se vrneva k ubiti antilopi.

»To mora biti tam,« je dejala, kazoč v smer, iz katere je mislila, da je prišla. Nisem ji pritrdil, zakaj spominjal sem se, da mi je med jahanjem svetilo sonce v obraz. Naposled sva se vendarle zedinila in res našla ubito žival kako miljo od kraja, kjer me je čakala. Naglo sem jo odril, izrezal nekaj najboljših kosov, jih zavil v kožo in privezal meso za sedlo.

»Nu, ali se vrneva?« je vprašala. »Če pojdeva proti soncu, prideva na cesto. Ti griči so vsi enaki drug drugemu.«

»Reka teče z vzhoda na zahod,« sem dejal. »Zato bo nemara bolje, da kreneva proti jugu.«

»A slišala sem ljudi, ko so govorili, da reka nedaleč od kraja, kjer smo jo prebrdili, zavija in teče daleč na jug. Če pojdeva naravnost proti jugu, se nama utegne zgoditi, da bova hodila z reko vstrice.«

»Ali cesta ne gre naravnost proti zahodu?« sem menil. Nobeden izmed naju ni vedel, da teče severni tok reke daleč proti vzhodu, popolnoma v stran od ceste v Laramie.

Najino posvetovanje je bilo očitno jalovo. Hodila sva proti jugozapadu, dokler sva se tega vobče zavedala; priznati moram, da me je kmalu obšla resna skrb. V tej očitni pokrajini naju je

mogo voditi samo sonce in zvezde. Čeprav je bilo težko dopustiti takšno misel, sem se vendar zavedal, da bova neizmerno srečna, ako še nocoj zagledava našo karavano. Imel sem pri sebi uro in sem si si napravil iz nje potni kompas, ravna se po kazalniku in številki XII; a to mi je malo pomagalo, ko nisva vedela, v kateri smeri naj iščeva ceste. Verjetno je, da sva se v resničnosti držala nekoliko bolj na zahod kakor na jugozahod, in tako sva tisto popoldne prepotovala več kot dvajset milj vzporedno z reko in cesto. Dekličin obraz je bil zelo resen in zdaj pa zdaj me je opazovala, ko sem z naporom vseh moči korakal in šepal ob njeni strani. Obлека mi je bila vsa krvava od rane, ki se je bila odprla.

Neprestano sem se oziral po kakem potočku, ki bi naju privedel do reke Platte, a do vode sva prišla šele pozno zvečer in niti tedaj se nisva mogla prepričati, ali sva našla na pravi vodni tok ali ne. V majhni dolinici je stalo nekaj kaluži; nemogoče je bilo dognati, ali imajo zvezo s kako strugo ali ne. Vsekako se nisem upal dalje.

Videl sem, kako se na zahodu zbira nizka, črna stena oblakov. Nebo je bilo videti pregrnjeno s tenkim zastorom. V vsej pokrajini ni bilo opaziti ničesar, kar bi mi moglo služiti za vodilo. Želel sem si, da bi bil kjerkoli na svetu, samo ne tu, in grenko sem si očitil, da sem s svojo nerodnostjo zapeljal dekle v tak položaj.

»Gospodična Meriwetherjeva, ta reč ni prida,« sem ji dejal, ko sva se ustavila, ter položil roko na hruško njenega sedla. »Čas je, da si priznava: izgubila sva se.«

XXV. POGlavJE

Ona mi je vse

Nikakega vzkrika ni bilo iz njenih ust. Videl sem, kako je sklonila obraz med dlani.

»Kaj bova zdaj storila?« je vprašala naposled.

»Ne vem,« sem mirno odvrnil. »Ker je tu voda in nekaj drevelj, bo morda najbolje, če si izbereva ta kraj za prenočišče.«

Ozrla se je po sivem enoličju, ki naju je obdajalo, proti obzorju, ki je postajalo neumljeno in grozeče. Oči je imela razširjene, vse te stvari so ji vidno tiščale na dušo. Nazadnje se je obrnila k meni

in mi podala roko, da bi ji pomogel s konja.

»John Cowles iz Virginije,« je dejala, »žal mi je, da sva se izgubila.«

Kaj naj bi ji bil odgovoril? Molčal sem, le v srcu sem si obljubil, da se mora, če ostanem živ, vrniti domov nepoškodovana s telesom in dušo.

Zavest, do kolikšne obupnosti se utegne razviti najin položaj, mi ni dala niti misliti na konvencionalne sege. Tiho sem razsedel konja in ga privezal s pomočjo uzde, kakor sem vedel in znal. Nato sem ji razprostrl sedelno odejo, da bi imela kam sedeti, in stekel po okolici nabirati kurivo, kakršno najdeš na prerijah. Vode sva se napila iz mojega klobuka in se tako vsaj nekoliko pokrepčala. Jed in vodo sva potemtakem imela, a potrebovala sva ognja. Ko sem jel brskati po žepih, se mi je zazdelo v prvem trenutku nemogoče, da bi ga dobil, ker nisem imel užigalca.

»Tega sem se bala,« je rekla Ellen, ki je bila pri mojih očeh uganila, česa iščem. »Kaj naj napraviva? Umrla bova od gladi!«

»Kaj šel!« sem prevzetno vzkliknil. »Toliko Indijanca sva pa vendarle, da si bova znala zakuriti ogenj.«

V torbi sem imel težak lovski nož; ko sem gledal okoli sebe po bregu dolinice, sem našel nekaj trdih, belih kremenov. Nato sem iztrgal iz svojega suknjica kos podloge, ga nekoliko zmočil, ga posul s smodnikom in ga trl, dokler ni bil popolnoma suh. Upal sem, da dobim tako dobro nadomestilo za kresilno gobo. Nato sem udaril s jeklom ob kamen in res dobil iz njega iskro, ki je toliko tisočletij dremala v hladnem kamnu sredi prerije; čez nekaj trenutkov se je iskra razgorela v plamenček in ta v ogenj, ki nama je dajal vsaj trohico udobnosti.

Na žerjavici sva si spekla meso, kakor sva vedela in znala, čeprav nisva imela niti zrnca soli. Dekle je postalo nekoliko bolj veselo, čeprav je bilo še vedno udružano in molčečno. Kolikokrat sem vstal in se za trenutek oddaljil od ognja, sem videl, kako me neprestano spremljajo njene oči. Slutil sem vse njene strahove, čeprav se ni niti z besedico pritožila.

Iz škofje Loka

— Oddaja glavne trafike. Konkurenca med interesi za prevzem glavne trafike v škofji Loka je bila dokaj ostra. Najnižjo ponudbo je stavil trgovec in posestnik v škofji Loka g. Pavel Stravs, ki se mu je glavna trafika tudi prisodila. Novi založnik bo imel skladišče tobačne zaloge v lastni hiši na Glavnem trgu. Prevzem se izvrši 1. aprila. Dosedanji založnik gospod Viktor Debelak pa odpre novo področje prodaje tobaka v novi trafiki, ki bo nameščena poleg trgovine g. Antona Kašmana.

— Odvoz valjarja. Valjar, ki je preko 14 dni gladi in utrjeval cesto ob novem mostu in kolodvorsko cestno progo, so s precejšnjim trudom naložili pred kratkim na železniški voz. Cestni valjar, težak 16 tisoč kg, so odpeljali v Ljubljano.

— Neprilavljena puška. V eni okoliščini vasi je imel kmečki gospodar France spravljeno svojo puško pri sosedu Gregorju. Pred dnevi sta se France in Gregor sprla. Pri ostrih besedah je nanesel pogovor tudi na puško. Pogovor med razprtima je čulo nepoklicano uho, ki je zadevo sporočilo orožnikom. Oblastvo je neprilavljeno orožje zaplenilo; neprilavljata sosedata pa se bosta morala zagovarjati pred očmi postave.

Iz Tržiča

— Tržički misijon. V Tržiču se od prejšnje sobote vrši misijon, ki bo trajal en teden. Misijonarjev je več. V nedeljo je pri osmi masi eden misijonarjev na vse pretege napadal naš tisk, zlasti »Jutro«, »Domovina«, Vodnikovo družbo in še nekatere druge liste, češ, da so krščanski dušam nevarni. Kako si to nevarnost predstavljata dotični gospod misijonar, je njegova stvar, naša pa je, da se branimo. Povedo le toliko, da zavisi veljava vere ali nevere od tistih, ki jo oznanjujejo. »Jutro« ali »Domovina« in drugi napredni časopisi nikoli ne napadajo vere, nikoli je ne smešijo; če pa zapišejo kako resnično o njenih oznanjevalcih, to še davno ni nevarno. V Tržiču so druge vrste ljudje kakor kje v Gorjancih in si ne dajo kratiti pravice, da mislijo in delajo po svoji glavi, ki jih vedno razumno vodi. Zato svetujemo gospodom misijonarjem, da nas s takimi strašili puste na miru in nam s svojimi modrostmi prizaneso.

— Važen sklep Tržičke posojilnice. Tržička posojilnica je napravila na svojem nedeljskem občnem zboru, ki se je ob prejšnji udeležbi vršil v gostilni pri »Slugi«, važen sklep, ki bo vzgojno prav lepo uplival na domačajočo mladino. Iz svojega letnega dobička, ki znaša 35.000 Din, bo ob koncu šolskega leta oddarovala po dva učenca vsakega razreda osnovnih in mešarskih šol tržičkega sodnega okraja s hranilnimi knjižicami z vlogami 20 Din in letnimi hranilniki kakršne je uvedla Zveza slovenskih zadrug v Ljubljani za svoje mlade varčevalce. Ta sklep pozdravljamo iz vsega srca. Pravijo sicer, da smo Slovenci varčen narod, toda v pravi varčnosti pa nismo vzgojeni in zanemarja v njej ne vzgajamo svojega daraščaja. Kako se dela pa na Češkem v tej oziru, naj služi tale primer: Na jubilejni razstavi v Brnu je bilo z lepimi tabelami ponazorjeno, kako varčuje brnska mladina. Brnska mestna hranilnica je leta 1923. podarila vsem brnskimi šolskim otrokom hranilne knjižice z nezadno vlogo. Leta 1924. so nanosili mladi varčevalci v hranilnico 282.678 Kč, leta 1925. 589.486 Kč, leta 1926. 871.330 in leta 1927. že 1.058.903 Kč. Če hočemo, da bomo gospodarsko močan narod, potem je treba tudi pri nas začeti s tako vzgojo in jo tudi v vsakem pogledu vršiti. Zato pozdravljamo ta prvi korak mladega zavra, ki je poleg drugega tudi sklenil, da uvede za svoje člane, katerih je lepo število, dnevnoročnik po eno uro, in sicer od 13. do 14. ob delavnih in od 9. do 12. ob nedeljah. Pri volitvah je bil izvoljen večina star odbor, le v nadzorstvo je bil namesto notarja g. Svetliča, ki opravlja za zadrugo pravne posle, izvoljen predljudski uradnik g. Kališnik Ivan. Zavod se pod predsedstvom g. Markija Antona prav lepo razvija.

Z Jesenic

— Veliko zanimanje za zvočni film na Jesenicah. Minule dni se je predvajal v kinu »Radio« na Jesenicah drugi zvočni film »Pogonska pesem«, ki je bil vsebinsko kakor tudi v fotografskem in glasbenem oziru na visku. Predstave je posetilo izredno mnogo ljudi z Jesenic in ostalih krajev goranskega kota, ki so se z velikim zadovoljstvom vračali na svoje domove ter so se pohvalno izražali o tem velikem uspehu sodobne tehnike, ki bo nemi film zelo potisnila v ozadje.

— Pričetek gradbene sezone na Jesenicah in okolici. Letošnja gradbena sezona obeta biti, ako sodimo po pripravi, tudi letos v našem kraju zelo živahna. Z nastopom pomladi se je pričelo živahno vrvenje na raznih stavbiščih, kjer si delavci in njih družine v prostem času planirajo stavbišča in dovažajo gradbeni material. Kakor kaže, se bo letos največ gradilo na desni obali Save tik za tovarno KID v smeri proti Blejski Dobravi. Pa tudi višje gori proti Kurji vasi se opažajo velike priprave za gradbo hiš, ki jih namerava graditi stavbna zadruga »Stan in dom« na prejšnjem Krivčevem zemljišču. Prav tako se na Blejski Dobravi gradi več hiš, in sicer v smeri proti Jesenicam. Ako bo šlo tako naprej, bo nastala v nekaj letih onstran Save dolga vas, ki bo spajala Jesenice z Blejsko Dobravo.

Iz Kamnika

— Avtobusna zveza z Ljubljano. V teku tega tedna je pričel motniški avtobusni podjetnik voziti dvakrat dnevno v Ljubljano. Tako vozi zjutraj ob 8.15 izpred Figoveca, odpelje ob 12. nekaj minut pred 1. je zopet v Kamniku. Takoj po prihodu se zopet vrača v Ljubljano kamor prihaja ob 13.55. Iz Ljubljane odhaja ob 17. S prvim aprilom prične voziti tudi podjetje Kregar in Fajdiga v Moste, kjer bo imel priključek na mestni avtobus in na Ljovkovo avtobuse. Tako smo sedaj z zvezami dobro preskrbljeni, manjka samo še avto, ki bi vozil ob nedeljah zvečer pozno iz Ljubljane, kar bi zelo ugajalo na primer obiskovalcem gledališč.

Iz Trbovelj

— Kino Sokol v Trbovljah bo predvajal 29., 30. in 31. t. m. prvi zvočni film »Bele senice«. Predstave bodo: 29. t. m. ob 18. in 20., 30. t. m. ob 14., 18. in 20., 31. t. m. ob 18. in 20. Za okoličane bo prikladna predstava ob 14., ker so zveze z vlakom zelo ugodne. Predprodaja vstopnic 27. in 28. tega meseca od 16. do 19. pri kinematografski blagajni.

— Zvočni film. Dela na montiranju aparature so končana. V šetretk so vso napravo preizkusili in se je pokazalo, da funkcionira brezhibno. Začimanje za predvajanje prvega filma je zelo veliko.

— Inspekcija rudnika. Te dni pride v Trbovlje več upravnih svetnikov TPD, da izvršijo vsakoletno nadzorovanje rudnika.

Iz Hrastnika

— Smrt porodnice. Zaradi izkrvavitve pri porodu je umrla g. Marija Volaj iz Turja. Njen mož, rudar v Hrastniku, je bil odsoten in ni bilo nikogar, ki bi mogel dati ubogi bolnici strokovnjsko pomoč. Tako je v velikih bolečinah izdihnila. To je živ primer malomarnosti, ki se v bližnjih primerih tolikokrat ponavlja. Pokojnica zapuša 3 otroke, od katerih najstarejša hči je stara jedva 17 let. Pri življenju je ostalo tudi novorojeno dete, ki bo skrbno mamico še najbolj pogrešalo.

— Gradnja vodovoda na Marnem. Dolška občina, čeprav ne posebno velika, kaže prav presenetljivo paznjo gradnji higijskih vodovodov. Zgradila je vodovod za Dol, dalje za vas Kal, ki leži nad 1000 m visoko v hribih in sedaj se gradi vodovod za vas Mamo. Ustavljene so že dotične cevi, ki so popolnoma moderne. Sedaj se gradijo rezervoarji. Pri delu so zaposleni večinoma domačini. Kmalu bodo cisterne v Marnem zamenjale vodovodne pipe; kakšne higijske važnost je to za kraj, se prebivalci prav dobro zavedajo. Če imamo že vodo, si mislijo vaščani, bi bilo dobro, da si oskrbimo tudi električno razsvetljavo. Mogoče bo tudi temu stremljenju naprednih vaščanov v doglednem času ugodeno. Ko pa vidimo tako delo Hrastničani, nas po pravici obhaiajo zle misli, ker ni prav, da Hrastnik s 5000 prebivalci nima nobrega in ne slabega vodovoda in da kraljuje na našem kolodvoru še vodno petrolejska luč, ki še Marnčanom več ne ugaja in ne ustreza.

Iz Novega mesta

— Zborovanje novomeške Gostilničarske zadruge, ki je ena največjih v Dravski banovini, se bo vršilo jutri 30. t. m. ob 14. pri g. Zurcu v Kandiji. Na zborovanje pridejo delegati drugih zadrug, med njimi tudi delegat pripravljalnega odbora za novo ustanovljeno pivovarno v Laškem.

— Stavbna in kreditna zadruga javnih nameštencev in upokoencev, registrirana zadruga z o. z. v Novega mesta bo imela redni občni zbor danes ob 19. v mestni posvetovalnici z običajnim dnevnim redom. Dolžnost vseh članov, da se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Iz Šoštanja

— Pevsko in glasbeno društvo iz Šoštanja je gostovalo 24. t. m. v tukajšnjem Sokolskem domu z Doboviškovo »Radikalno kuro«. Igra je uspevala v vsakem oziru. Posebno pevске točke so ugajale in so jih morali večinoma ponavljati. Igralsko je najbolj ugajal Bombek. Starešina našega Sokola br. Rejec se je gostom iskreno zahvalil za lep užitek, ki so ga nudili Šoštanjčanom.

— V visoki starosti 90 let je umrla v Družmirju gospa Elizabeta Tamšetova. Ob obilni udeležbi sofaranov so jo pokopali v sredo 16. t. m. Naj počiva v miru!

— Žena na mesec. Je naslov filma, ki bo predvajal danes in v nedeljo v tukajšnjem kinu. Film je produkcija »Ufo«.

Iz Ljutomera

— Kolo jugoslovenskih sester je imelo svoj občni zbor v petek 21. t. m. v občinski pisarni. Predsednica s. Irma Zemljčeva je pozdravila navzoče sestre, ki jih je bilo precej pčilo število, dasti bi to človekoljubno društvo zaslужilo več zanimanja in paznje. Tajnica s. Elza Bankastova je poročala o delovanju Kola, ki je priredilo v preteklem letu cvečični dan (materniški dan) in dobro uspelo čajanico, prodajalo ob veliki noči oljke ter obdarilo 19 ubožnih otrok s čevlji. Dalje podpira društvo tudi ubožne starke z živili. Blagajničarka je poročala, da je Kolo imelo 8610 Din dohodkov in 8106 Din izdatkov; prebitka je 504 Din. Ostalo premoženje znaša 618 Din. Novi odbor je sestavljen takole: predsednica s. Irma Zemljčeva, namestnica s. Zinka Miklova, tajnica s. Marica Oorenčeva, blagajničarka s. Julčka Stoparjeva, gospodarka s. Marica Reichova. Nadzorstvenemu odboru predseduje s. Anica Stankova.

— Izpremembe posesti. Posestvo in hišo usnjarija g. Alojza Hanžla je kupil na javni dražbi g. Filip Seršen, posestnik na Podgradju. Posestnica Vargazonova pa je prodala svojo hišo in zemljišče preka-jevalcu g. Leopoldu Rodošku, ki si bo tam uredil svojo delavnico in prodajalno.

Iz Murske Sobote

— Občni zbor Kola jugoslovenskih sester v Murski Soboti. Pred kratkim je imela naša podružnica Kola jugoslovenskih sester svoj občni zbor, ki ga je vodila agilna predsednica ga. Tina Lipovškova. Iz poročila tajnice gđe. Justinove in blagajnič. g. Dolenceve je bilo razvidno, da je delovanje društva v preteklem letu imelo lepe gnotne uspehe, ki so jih dosegli z raznimi nabiralnimi akcijami in prireditvami, s prispevki občne Murske Soboti, denarnih zavodov, veleposestev in tukajšnjih prebivalcev. Razen teh sta im naklonil večjo denarno podporo banska uprava Dravske banovine in bivši oblastni odbor mariborske oblasti. Organizirale so se tri obdaritve. Za

Iz Gor. Radgone

— Avtomobilska nesreča. Preteklo soboto 22. t. m. je dal prevažati s tovornim avtomobilom, last t. r. d. Zdravilišče Slatina Radence, svoje pohištvo semkaj premeščeni orožniški postajni vodja g. Resel iz Radencev. Težko natovorjeni avto je pripeljal do restavracije Janka Karbaša, kjer je nenadoma odpovedal vojan; avto je zavozil v ograjo in nato v drevo pred posojilničnim poslopjem ter se na prednjem delu poškodoval. Da ni bilo večje nesreče, je pripisati duševni prisotnosti sofarja. Sofer je, ko je opazil pretčo nesrečo, zavril vse zavore ter na ta način ublažil udarce.

Prvovrstno polsladko 4974

travniško seno

kupite zelo ugodno vsako količino pri
tvrdki A. VOLK
Ljubljana, Resljeva cesta št. 24

Stoj — čitaj — zastoj! dobite čevlje!

Od 29. t. m. do 30. aprila t. l. bo dobil vsak deseti kupec 1 par čevljev po lastni meri zastoj. Čevlji bodo iz najboljšega in najfinejšega usnja, ročno izdelani, po najnovejši modi. Za najfinjši material jamčim. Gotove številke se bodo prodajale do Velike noči po lastni cent.

„DOKO“, Iv. Čarman, Prešernova ulica št. 9, dvorišče

IZKORISTITE!

Prednosti nakupa v predseziji.
Oglejte dospele pomladne novosti!

Kamgarni, šerloti, sukna za obleke,
kostume, plašče, površnike
FRANJO NOVAK
Spec. trgovina sukna — Ljubljana,
Kongresni trg št. 15.

Rezilo, ki Vas bo zadovoljilo!

ROTBART-LUXUOSA
ROTBART-SONDERKLASSE
MOND-EXTRA GOLD
ROTBART (LILA)
MOND-EXTRA (GRÜN)

ROTH-BOCHNER D. D. Specijalna tovarna aparatov za britje in rezil, BERLIN-TEMPELHOF D. N.
Zastopnik na Jugoslavijo: MORIC A. KALDERON, Beograd, Knez Mihajlov Venec 23 a

CENE MALIM OGLASOM:

Za oglase, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva vsaka beseda 50 par. Če naj pove naslov Oglasni oddelček »Jutra«, je plačati posebno pristojbino 2 Din. Če pa je oglaš priobčen pod šifro je plačati pristojbino za šifro 3 Din. Telefonske številke: 2492, 3492

Mali oglasi

Kdor hoče da se mu pošlje ali kako drugo informacijo tičečo se malih oglasov naj priloži v znamkah 2 Din sicer ne bo prejel odgovora!

CENE MALIM OGLASOM:

Zenitve in dopisovanja ter oglasi trgovskega in reklamnega značaja: vsaka beseda 1 Din. Najmanjši znesek 10 Din. Pristojbina za šifro 5 Din. Vse pristojbine je upoštevati ob enem z naročilom, sicer se oglasi ne priobčijo. Št. ček. rač. pri Pošti, hranilnici v Ljubljani, 11842.

Službe dobi

2 kroj. pomočnika
za male kose sprejme takoj
Anton Šeberne, Priborje
11191

Mesar. vajenca
sprejme takoj Alojzij Bre-
ščina, mesar, Ljubljana -
Bp. Šiška 93. 11155

Dva brivska
pomočnika
staraja - dobra delavca.
rabim s 1. aprilom. V po-
stavi je navesti, kdaj sta
naredila vajeniško preiz-
kušnjo. Dopolne na oglasni
oddelček »Jutra« pod šifro
»Izobra delavca«. 11146

Kroj. pomočnika
za malo in damsko ve-
liko delo, samo prvo vrste
sprejme takoj za stalno
A. Paulin, Ljubljana, Kon-
greški trg. 11145

Vajenke
v električno-mehanično in-
dustrijo sprejme takoj Jo-
žefina, Ljubljana, Aleksandrova 3
11149

Žagarja
v električno-mehanično in-
dustrijo sprejme takoj Jo-
žefina, Ljubljana, Aleksandrova 3
11149

Kroj. pomočnika
za male kose sprejme
Ivan Zupan, Zaloše-Polnari
- Gorenjsko. 11136

Pek. vajenca
sprejme po dogovoru pekar-
na Resman, Zg. Bistrica pri
Slovenski Bistrici. 11117

Brivskega
pomočnika
dobrega delavca, staraja-
ga, s znanjem nemščine, ki
je delal v boljših salonih,
sočem za takoj ali po do-
govoru. Osebe po možnosti
s sliko na naslov: G. J. J. J.
Aleksander, Ljubljana, Kon-
greški trg 5. 11090

Čevljar. pomočnika
dobro izurjenega v zbiranju
in šivanju delo sprejme
takoj v stalno službo Ivan
Adam, Novomesto. 10080

Vajenca
na električno in meha-
nično delo, s hrano in sta-
novanjem v hiši sprejme
E. Starij nasl. Krško. 11133

Klepar. pomočnika
v triletno pomočniksko dobo
sprejme Kleparstvo Sadnik,
Zalce. Hrana in stanovanje
v hiši, plača po dogovoru.
11135

2 kroj. pomočnika
na veliko delo, a hrano in
stanovanje v hiši sprejme
takoj Ivan Skuma v e.
Ljubne pri Podnartu. 11154

Pek. pomočnika
samostojnega sprejme takoj
v stalno službo Novjak,
Škofjan. 11232

Mizar. vajenca
na stanovanje v hiši sprejme
Vidmar, Zg. Bp. Šiška. 11247

Pek. pomočnika
dobro izurjenega predprij-
ma sprejme takoj v stalno
službo. Naslov pove oglasni
oddelček »Jutra«. 11154

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite
prigode Tomija Ponkinsa

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Učenko
za strojno pletenje sprej-
ma in stanovanje in hrano
v hiši. Naslov v oglasni
oddelček »Jutra«. 11250

2 kroj. pomočnika
sprejme takoj Franjo Škrbec
v Loko. 11240

2 krojaška pomoč-
nika (ci)
z oskrbo v hiši in dobro
plačo sprejme takoj Vasil
Šternik, Sr. Pavel pri Pre-
bodu. 11224

Sedlar. pomočnika
in učenca
sprejme 1. Kralj, sedlar, Ze-
lezniški, Slovenija. 11239

Dostojno dekle
staro 18-25 let, ki razume
starejšo delo, sprejme po do-
govoru. Dopolne na oglasni
oddelček »Jutra« pod šifro
»Izobra delavca«. 11146

Šiviljo-
prikrojevalko
popolnoma samostojna, ki
ima veliko izkušnjo in je bila
na vseh vrstah del, sprejme
damske konfekcijske trd-
ke. - Naslov pove oglasni
oddelček »Jutra«. 11245

Pošteno in zdravo
dekle
ljubečelno otrok, za hišna
delo sprejme boljša mestna
hiša. Naslov pove oglasni
oddelček »Jutra«. 11176

Čevljar. pomočnika
dobro izurjenega predprij-
ma sprejme takoj v stalno
službo. Naslov pove oglasni
oddelček »Jutra«. 11154

G. Th. Rotman:

Potovanja in čudovite
prigode Tomija Ponkinsa

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.

Prišel je tudi kmet lastnik pašnika,
spremljan po svojem zvestem Matijcu; hotel
je videti, kaj se je prav za prav zgodilo.
»Primi, poizkusiva, ali mu moreva poma-
gati!« Toda joj, vrč se ni dal premakniti!

Urejuje Davorin Ravljen, Izdaja za konzorcij »Jutra« Adolf Ribnikar, Za Narodno tiskarno d. d. kot tiskarnarja Franc Jezeršek, Za inseratni del je odgovoren Alojzij Novak. Vsi v Ljubljani.

25.